

Jilid I
Bil. 104

Hari Rabu
18hb Disember, 1991

MALAYSIA

PENYATA RASMI PARLIMEN

PARLIAMENTARY DEBATES

DEWAN RAKYAT
House of Representatives

PARLIMEN KELAPAN
Eighth Parliament

PENGGAL PERTAMA
First Session

KANDUNGAN

JAWAPAN-JAWAPAN MULUT BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN [Ruangan 16755]

PENGUMUMAN TIMBALAN YANG DI-PERTUA:

Mesyuarat Dewan Rakyat—Penambahan Hari [Ruangan 16755]

USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH PERATURAN MESYUARAT 18:

Kilang Padi Bukan Bumiputera—Y.B. Tuan Chian Heng Kai (Bukit Mertajam) [Ruangan 16798]

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan 1992:

Jawatankuasa—

Jadual:

Maksud B.52 [Ruangan 16802]

Maksud B.53 [Ruangan 16814]

Maksud B.54 dan B.55 [Ruangan 16833]

Maksud B.56 [Ruangan 16877]

USUL-USUL:

Anggaran Pembangunan 1992:

Jawatankuasa—

Maksud P.52 [Ruangan 16802]

Maksud P.53 [Ruangan 16814]

Maksud P.54 dan P.55 [Ruangan 16833]

Maksud P.56 [Ruangan 16877]

Waktu Mesyuarat dan Urusan yang dibebaskan daripada Peraturan Mesyuarat [Ruangan 16801]

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT YANG KELAPAN

Penyata Rasmi Parlimen

PENGGAL YANG PERTAMA

AHLI-AHLI DEWAN RAKYAT

Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, TAN SRI DATO' MOHAMED ZAHIR BIN HAJI ISMAIL,
P.M.N., S.P.M.K., D.S.D.K., J.M.N.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri dan Menteri Dalam Negeri, DATO' SERI DR
MAHATHIR BIN MOHAMAD, D.K.I., D.U.K., S.S.D.K., S.S.A.P., S.P.M.S.,
S.P.M.J., D.P., D.U.P.N., S.P.N.S., S.P.D.K., S.P.C.M., S.S.M.T., D.U.N.M., P.I.S.
(Kubang Pasu).

„ Timbalan Perdana Menteri dan Menteri Pembangunan Luar Bandar,
TUAN ABDUL GHAFAR BIN BABA (Jasin).

Yang Berhormat Menteri Pengangkutan, DATO' SERI DR LING LIONG SIK, S.P.M.P.,
D.P.M.P. (Labis).

„ Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' SERI S. SAMY VELLU,
S.P.M.P., S.P.M.J., D.P.M.S., P.C.M., A.M.N. (Sungai Siput).

„ Menteri Perusahaan Utama, DATO' SERI DR LIM KENG YAIK, S.P.M.P.,
D.P.C.M. (Beruas).

„ Menteri Kerja Raya, DATUK LEO MOGGIE ANAK IROK, P.N.B.S. (Kanowit).

„ Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, DATO' SERI RAFIDAH
AZIZ, S.P.M.P., D.P.M.S., A.M.N. (Kuala Kangsar).

„ Menteri Pendidikan, DATO' AMAR DR HAJI SULAIMAN BIN HAJI DAUD,
S.I.M.P., P.N.B.S., J.B.S. (Petra Jaya).

„ Menteri Pertanian, DATUK SERI SANUSI BIN JUNID, S.S.S.A., D.S.D.K.,
D.G.S.M., S.M.K. (Jerlun-Langkawi).

„ Menteri Kewangan, DATO' SERI ANWAR BIN IBRAHIM, S.S.A.P.
(Permatang Pauh).

„ Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO'
HAJI ABU HASSAN BIN HAJI OMAR, S.P.M.S., D.P.M.S., S.M.T., P.I.S. (Kuala
Selangor).

„ Menteri Kesihatan, DATO' LEE KIM SAI, D.S.S.A., P.P.N. (Hulu Langat).

„ Menteri Pertahanan, DATO' SERI HAJI MOHD. NAJIB BIN TUN HAJI ABDUL
RAZAK (Orang Kaya Indera Shahbandar), S.S.A.P., S.I.M.P., D.S.A.P.,
P.N.B.S. (Pekan).

„ Menteri Penerangan, DATO' MOHAMED BIN RAHMAT, S.P.M.J., S.I.M.P.,
S.S.S.A., S.S.I.J., D.P.M.J., D.P.M.S., P.N.B.S., K.M.N. (Pulai).

„ Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO'
SABBARUDDIN CHIK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.S. (Temerluh).

Yang Berhormat Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, DATO' NAPSIAH BINTI OMAR, D.S.N.S. (Kuala Pilah).

- „ Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR MOHAMAD YUSOF BIN HAJI MOHAMED NOR, S.P.M.T., D.P.M.T., J.M.N., S.M.T., P.P.T. (Besut).
- „ Menteri Sumber Manusia, DATO' LIM AH LEK, S.I.M.P., D.S.A.P., S.M.T., J.P. (Bentung).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' ABANG ABU BAKAR BIN DATU BANDAR ABANG HAJI MUSTAPHA, D.S.A.P., P.N.B.S., D.P.T.J., J.M.N. (Kuala Rajang).
- „ Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN LAW HIENG DING, K.M.N., P.B.S. (Sarikei).
- „ Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, DR TING CHEW PEH (Gopeng).
- „ Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, TAN SRI DATUK HAJI SAKARAN BIN DANDAI, P.S.M., P.G.D.K., S.P.D.K., J.P., A.D.K. (Semporna).
- „ Menteri di Jabatan Perdana Menteri dan Menteri Kehakiman, TUAN SYED HAMID BIN SYED JAAFAR ALBAR, A.M.N., S.M.J. (Kota Tinggi).
- „ Menteri Luar Negeri, DATUK ABDULLAH BIN HAJI AHMAD BADAWI, D.M.P.N., D.J.N., K.M.N. (Kepala Batas).
- „ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN ONG TEE KEAT (Ampang Jaya).
- „ Timbalan Yang di-Pertua, TUAN HAJI JUHAR BIN HAJI MAHIRUDDIN (Kinabatangan).
- „ Timbalan Menteri Dalam Negeri, DATO' MEGAT JUNID BIN MEGAT AYOB, D.P.C.M., D.S.A.P., A.M.P., A.M.K. (Pasir Salak).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN HAJI DAUD BIN DATO' HAJI TAHA, S.M.J. (Batu Pahat).
- „ Timbalan Menteri Tenaga, Telekom dan Pos, DATO' MOHD. TAJOL ROSLI BIN MOHD. GHAZALI, D.P.M.P., A.M.P. (Gerik).
- „ Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, DATO' ALEXANDER YU LUNG LEE, D.P.M.P. (Batu).
- „ Timbalan Menteri Pertahanan, DATO' WAN ABU BAKAR BIN WAN MOHAMED, D.I.M.P. (Jerantut).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Awam, DATO' DR SITI ZAHARAH BINTI HAJI SULAIMAN, D.I.M.P. (Mentakab).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, DATO' LOKE YUEN YOW, D.P.M.P., A.M.P. (Tanjong Malim).
- „ Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan, TUAN OSU BIN HAJI SUKAM (Papar).
- „ Timbalan Menteri Penerangan, TUAN RAILEY BIN HAJI JAFFREY, J.M.N. (Silam).
- „ Timbalan Menteri Pengangkutan, DATIN PADUKA HAJAH ZALEHA BINTI ISMAIL, D.P.M.S., S.M.S., K.M.N. (Selayang).

Yang Berhormat Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, RAJA DATO' ARIFFIN BIN RAJA SULAIMAN, D.S.D.K., S.M.S. (Baling).

- „ Timbalan Menteri Tanah dan Pembangunan Koperasi, DATO' HAJI MOHD. KHALID BIN MOHD. YUNUS, D.S.N.S. (Jempol).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, DR LEO MICHAEL TOYAD, J.B.S. (Mukah).
- „ Timbalan Menteri Luar Negeri, DATO' DR ABDULLAH FADZIL BIN CHE WAN, D.P.C.M., P.C.M. (Bukit Gantang).
- „ Timbalan Menteri Kewangan, TUAN ABDUL GHANI BIN OTHMAN, S.M.J. (Ledang).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO' DR SULEIMAN BIN MOHAMED, D.P.M.S. (Titiwangsa).
- „ Timbalan Menteri Kesihatan, TUAN MOHAMED FARID BIN ARIFFIN (Balik Pulau).
- „ Timbalan Menteri Belia dan Sukan, CIK TENG GAIK KWAN, A.M.N., P.P.N. (Raub).
- „ Timbalan Menteri Sains, Teknologi dan Alam Sekitar, TUAN PETER CHIN FAH KUI, P.B.S., A.B.S. (Miri).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan Antarabangsa dan Industri, TUAN CHUA JUI MENG, P.I.S. (Bakri).
- „ Timbalan Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, DATO' ABDUL KADIR BIN HAJI SHEIKH FADZIR, D.S.D.K. (Kulim Bandar Baharu).
- „ Timbalan Menteri Kerja Raya, TUAN KERK CHOO TING (Taiping).
- „ Timbalan Menteri Perusahaan Utama, DATO' HAJI TENGKU MAHMUD BIN TENGKU MANSOR, D.P.M.T., K.M.N., P.J.C., J.P., P.J.K. (Setiu).
- „ Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar, TUAN MOHD. YASIN BIN KAMARI, A.M.N., P.D.N., P.I.S., B.S.I. (Sri Gading).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO WONG SEE WAH, D.S.N.S. (Rasah).
- „ Timbalan Menteri Kerja Raya, DATUK PETER TINGGOM ANAK KAMARAU, P.N.B.S., K.M.N., A.M.N., P.P.C. (Saratok).
- „ Timbalan Menteri Pendidikan, DR FONG CHAN ONN (Selandar).
- „ Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri, DATO DR HAJI ABDUL HAMID BIN HAJI OTHMAN, D.S.D.K., S.M.J., K.M.N., P.P.T. (Sik).
- „ Timbalan Menteri Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' CHAN KONG CHOY (Lipis).
- „ Timbalan Menteri Sumber Manusia, DATO' M. MAHALINGAM (Kapar).
- „ Setiausaha Parlimen Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan, DATO' ABDUL RAMAN BIN SULIMAN, D.P.M.P., P.M.P., A.M.P., J.P. (Parit Buntar).

Yang Berhormat Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN OTHMAN BIN ABDUL, A.M.P., P.P.T. (Pendang).

- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Pembangunan Luar Bandar, DATO MOHAMED BIN JAMRAH, D.P.M.P., A.M.P., P.P.T., J.P. (Bagan Datok).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Belia dan Sukan, DATO' ISMAIL BIN SAID, D.P.M.T., S.M.T., A.M.N. (Kemaman).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, TUAN MOHD. NOH BIN RAJAB (Tampin).
- „ Setiausaha Parlimen di Jabatan Perdana Menteri, TUAN DOUGLAS UGGAH EMBAS, A.B.S., P.B.S. (Betong).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Pertanian, TUAN MOHD. SHARIFF BIN HAJI OMAR, P.P.T. (Tasek Gelugor).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, TUAN YONG KHOON SENG (Padawan).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Dalam Negeri, TUAN ONG KA TING (Pontian).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Penerangan, DATO' HAJI FAUZI BIN HAJI ABDUL RAHMAN, D.I.M.P., A.M.P., P.P.N. (Kuantan).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Kesihatan, DATO' K. KUMARAN (Tapah).
- „ Setiausaha Parlimen, Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, TUAN S. S. SUBRAMANIAM, J.S.M., P.J.K., A.M.S. (Segamat).
- „ TUAN ABDOL MULOK BIN AWANG DAMIT (Labuan).
- „ DATO' ABDUL AJIB BIN AHMAD, D.G.S.M., D.P.M.J., B.S.I. (Mersing).
- „ TUAN HAJI ABDUL HADI BIN HAJI AWANG (Marang).
- „ TUAN HAJI ABDUL HAMID BIN ABDUL RAHMAN (Sungai Benut).
- „ DATUK HAJI ABDUL MANAN BIN OTHMAN, D.P.M.T., P.P.T. (Kuala Terengganu).
- „ TUAN ABDUL MALEK MUNIP (Muar).
- „ DATUK HAJI ABDUL RASHID BIN MUHAMMAD (Kuala Nerus).
- „ DATUK PATINGGI TAN SRI HAJI ABDUL TAIB MAHMUD, D.P., D.A., S.P.M.J., P.G.D.K. (Kota Samarahan).
- „ TUAN HAJI NIK ABDULLAH BIN HAJI ARSHAD, S.M.K. (Pengkalan Chepa).
- „ DATO' DR AFFIFUDIN BIN HAJI OMAR, D.S.D.K., J.S.M., K.M.N., B.C.K. (Padang Terap).
- „ TUAN AHMAD BIN NOR (Bayan Baru).
- „ TUAN AHMAD BIN OMAR, P.P.N. (Pagoh).
- „ TUAN AHMAD SHUKRI BIN HAJI HASSAN (Machang).

Yang Berhormat DATO' ALIAS BIN MD. ALI, D.P.M.T., J.S.M., S.M.T., K.M.N., P.J.K. (Hulu Terengganu).

- „ DATUK AMIR KAHAR BIN TUN DATU MUSTAPHA (Marudu).
- „ TUAN HAJI AWANG BIN JABAR, S.M.T., A.M.N., P.J.K. (Dungun).
- „ DATUK HAJI BASRI BIN BAJURI, D.S.S.A., K.M.N., S.M.S., P.J.K. (Kuala Langat).
- „ DATUK BERNARD GILUK DOMPOK, P.G.D.K. (Penampang).
- „ TUAN BILLY ABIT JOO (Hulu Rajang).
- „ TUAN HAJI BUNYAMIN BIN YAAKOB (Bachok).
- „ TUAN CHIAN HENG KAI (Bukit Mertajam).
- „ TUAN CHOR CHEE HEUNG (Alor Setar).
- „ TUN DAIM ZAINUDDIN, S.S.M., D.H.M.S., S.S.A.P. (Merbok).
- „ DR V. DAVID (Puchung).
- „ TUAN FONG KUI LUN (Klang).
- „ TUAN FOO PIEW KOK (Batu Gajah).
- „ TUAN GEORGE SANGKIN (Bandau).
- „ TUAN HAJI GHAZALI BIN AHMAD, A.M.N., P.C.K. (Jerai).
- „ TUAN GOOI HOCK SENG (Bukit Bendera).
- „ TUAN HAJI HAMZAH BIN HAJI MOHAMED ZAIN (Tasek Chenderoh).
- „ TUAN HARRISON NGAU LAING (Baram).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN ALI (Pasir Mas).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN JENDOL, P.J.K. (Alor Gajah).
- „ TUAN HAJI IBRAHIM BIN MAHMOOD (Kuala Krai).
- „ TUAN IBRAHIM BIN PATEH MOHAMAD (Tanah Merah).
- „ CHE IBRAHIM BIN MUSTAFA (Sungai Petani).
- „ LT. KOL. (B) IBRAHIM BIN SAREH (Jelebu).
- „ PUAN HAJAH ILANI BINTI DATO HAJI ISAHAK (Kota Bharu).
- „ TUAN HAJI ISHAK BIN ARSHAD (Kangar).
- „ DR HAJI JAMALUDDIN BIN HAJI JARJIS (Rompin).
- „ TUAN JAWAH ANAK GERANG (Lubok Antu).
- „ TUAN JAMES JIMBUN ANAK PUNGGA, P.B.S. (Kapit).
- „ TUAN JOSEPH MAUH AK IKEH (Selangau).
- „ TUAN KANG CHOW OH (Kluang).
- „ TUAN R. KARPAL SINGH (Jelutong).
- „ TUAN KERK KIM HOCK (Pasir Pinji).
- „ DR KUA KIA SOONG (Petaling Jaya).

Yang Berhormat TUAN LAI LUN TZEE (Sandakan).

- „ TUAN LAU DAK KEE (Ipoh).
- „ TUAN ROBERT LAU HOI CHEW (Sibu).
- „ TUAN LIEW AH KIM (Seputeh).
- „ TUAN LIM GUAN ENG (Kota Melaka).
- „ TUAN LIM HOCK SENG (Bagan).
- „ TUAN LIM KIT SIANG (Tanjong).
- „ PUAN LIM LAY HOON (Padang Serai).
- „ DATIN LING CHOOI SIENG (Lumut).
- „ TUAN HAJI MAHBUD BIN HAJI HASHIM (Sabak Bernam).
- „ TUAN MAIDOM P. PANSAL (Kota Belud).
- „ DR T. MARIMUTHU (Telok Kemang).
- „ TUAN MICHAEL ASANG, B.S.K. (Jambongan).
- „ TUAN MICHAEL LISA KAYA @ GOR KAYA (Bukit Mas).
- „ DATO' HAJI MOHAMAD BIN ABDULLAH, D.I.M.P., P.J.K. (Maran).
- „ TUAN HAJI MOHAMAD BIN SABU (Nilam Puri).
- „ TUAN MOHAMED KAMAL BIN HUSSAIN (Lembah Pantai).
- „ TUAN MOHAMED KHALED BIN NORDIN (Johor Bahru).
- „ DATO' HAJI MOHAMMAD ABU BAKAR BIN RAUTIN IBRAHIM, D.S.D.K., K.M.N. (Kuala Kedah).
- „ DATO' HAJI MOHD. SHARIF BIN JAJANG, D.P.M.S., A.M.N., P.J.K. (Sepang).
- „ TUAN MOHD. TAMRIN BIN ABDUL GHAFAR (Batu Berendam).
- „ TUAN HAJI MOHD. ZIHIN BIN HAJI MOHD. HASSAN, P.M.P., A.M.P. (Larut).
- „ DATUK MONGGOH OROW P.G.D.K., K.M.N., A.D.K. (Tuaran).
- „ TUN DATU HAJI MUSTAPHA BIN DATU HARUN, S.M.N., S.P.D.K., S.I.M.P., P.N.B.S., S.P.M.J., S.P.M.P., S.P.C.M., K.C.R.L., K.St.J. (Limbawang).
- „ TUAN NASRUDDIN BIN HAJI ALANG SAIDIN, A.M.P. (Parit).
- „ DR NAWAWI BIN MAT AWIN (Tambun).
- „ TUAN NURNIKMAN BIN ABDULLAH (Kimanis).
- „ TUAN ONG TIN KIM (Teluk Intan).
- „ DR OSMAN MINUDIN (Kinabalu).
- „ DATUK JOSEPH PAIRIN KITINGAN (Keningau).
- „ TUAN G. PALANIVEL (Hulu Selangor).
- „ DR PATAU RUBIS, P.B.S. (Mas Gading).
- „ DATUK DOMINIC JOSEPH PUTHUCHEARY (Nibong Tebal).

Yang Berhormat DATO' HAJI QAMARUZ ZAMAN BIN HAJI ISMAIL, D.P.M.P., P.C.M., K.M.N.,
B.C.K., P.J.K (Bagan Serai).

- „ TUAN RADIN MALLEH (Padas).
- „ PUAN HAJAH RAKIBAH BINTI HAJI ABDUL MANAP (Shah Alam).
- „ TUAN RICHARD RIOT ANAK JAEM (Serian).
- „ PUAN ROHANI BINTI ABD. KARIM (Santubong).
- „ TUAN RUHANIE BIN AHMAD (Parit Sulong).
- „ Y.B.M. TENGKU TAN SRI RAZALEIGH HAMZAH, D.K., P.S.M., S.P.M.K.,
S.S.A.P., S.P.M.S. (Gua Musang).
- „ TUAN SAIDIN @ YUSOF BIN ADAM (Tanjong Karang).
- „ DR SANUSI BIN DAENG MARIOK (Rantau Panjang).
- „ TUAN SHAHIDAN BIN KASSIM, A.M.P. (Arau).
- „ TUAN SIM KWANG YANG (Bandar Kuching).
- „ PUAN SITI ZAINABON BINTI ABU BAKAR (Tebrau).
- „ TUAN HAJI SUKRI BIN HAJI MOHAMED (Kok Lanas).
- „ TUAN TAIMIN BIN LUMAING (Pensiangan).
- „ DATUK DANIEL TAJEM ANAK MIRI, P.N.B.S., J.M.N. (Sri Aman).
- „ TUAN TAN KOK WAI (Sungai Besi).
- „ DR TAN SENG GIAW (Kepong).
- „ TUAN THOMAS SALANG SIDEN (Julau).
- „ TUAN WAHAB BIN SUHAILI (Batang Sadong).
- „ WAN HANAFIAH BIN WAN MAT SAMAN (Kota Setar).
- „ WAN JUNAIDI BIN TUANKU JAAFAR (Batang Lupar).
- „ TUAN HAJI WAN MOHD. JAMIL BIN WAN MAHMOOD (Tumpat).
- „ WAN OMAR BIN WAN MAJID (Pasir Puteh).
- „ TUAN WEE CHOO KEONG (Bukit Bintang).
- „ TUAN WONG WING ON (Kampar).
- „ TUAN VUN SHIN CHOI @ JOSEPH VOON (Tanjong Aru).
- „ DATUK AMAR JAMES WONG KIM MIN (Bintulu).
- „ TUAN JASON WONG SING NANG (Lanang).
- „ TUAN WOON SEE CHIN, S.M.J., A.M.N., P.I.S. (Senai).
- „ TUAN GEOFFREY YEE LING FOOK (Tawau).
- „ TUAN YIM CHEE CHONG (Seremban).
- „ TUAN PHILIP YONG CHIEW LIP (Gaya).

DEWAN RAKYAT

PEGAWAI-PEGAWAI KANAN

Setiausaha Dewan Rakyat: Dato' Haji Wan Zahir bin Sheikh Abdul Rahman, D.P.M.P.,
J.S.M.

Ketua Penolong Setiausaha: Haji Taijadin bin Saberan

Penolong Setiausaha: Abdullah bin Abdul Wahab.

Penolong Setiausaha: Haji Ghazali bin Haji Abdul Hamid, A.M.N.

BAHAGIAN PENYATA RASMI PARLIMEN

Ketua Penyunting: Hj. Yahya bin Manap.

Penolong Penyunting: Ramaswamy.

Penolong Penyunting: Shamsiah binti Md. Yusop.

Pelapor Perbahasan Parlimen:

Haji Suhor bin Husin.

Mohd. Saleh bin Mohd. Yusof.

Supiah binti Dewak.

Ismail bin Haji Hassan.

Hajah Kalsom binti Ghazali.

Mohamed bin Osman.

Norishah binti Mohd. Thani.

Zaharah binti Naim.

Su Soon Chuan.

Norwahidah binti Azizi.

Rozita binti Abd. Samad.

Jainah binti Sakimin.

Ahmad Kamal bin Mohd. Yusop.

BENTARA MESYUARAT

Mejar (B) Mohd. Kassim bin Hashim

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

 Rabu, 18hb Disember, 1991

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.30 petang

DOA

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

**PENGUMUMAN TIMBALAN
YANG DI-PERTUA**

**PENGUMUMAN TIMBALAN
YANG DI-PERTUA**

**Mesyuarat Dewan Rakyat—
Penambahan Hari**

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat pada petang semalam 17hb Disember, 1991 saya telah mendapat notis daripada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sebagai Ketua Majlis yang dikeluarkan di bawah Peraturan Mesyuarat 11(2), yang mengatakan:

Bahawa Mesyuarat Dewan Rakyat yang berjalan sekarang ditambah dua hari lagi iaitu pada 23hb dan 24hb Disember, 1991 untuk memberi masa yang lebih bagi Dewan membahaskan Rang Undang-undang yang dibentangkan oleh Kerajaan.

Sekianlah dimaklumkan untuk perhatian Ahli-ahli Yang Berhormat.

**JAWAPAN-JAWAPAN
MULUT BAGI
PERTANYAAN—
PERTANYAAN**

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Tuan Yim Chee Chong.

(Soalan No.1 Y.B. Tuan Yim Chee Chong tidak hadir)

USAHA DAMAI ARAB—ISRAEL

2. Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang minta Menteri Luar Negeri menyatakan apakah sikap Kerajaan Malaysia terhadap usaha damai Arab-Israel yang dianjurkan oleh Amerika Syarikat.

Timbalan Menteri Luar Negeri (Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan): Tuan Yang di-Pertua, soalan yang sama telahpun dijawab pada 28hb Oktober yang lepas di Dewan yang mulia ini. Saya tidak ada apa-apa yang hendak ditambah.

Tuan Haji Abdul Hadi bin Haji Awang: Oleh kerana hasil Persidangan Damai berkemungkinan membawa kepada pengiktirafan negara haram Israel, adakah Malaysia akan terseret sama untuk mengiktiraf kewujudan negara Israel?

Yang kedua, oleh kerana masih berlakunya penghijrahan orang-orang Yahudi ke bumi Palestin dan perampasan rumah dan tanah penduduk asal Palestin, adakah ini juga satu hakikat yang boleh diterima oleh Kerajaan Malaysia?

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, setakat ini pengiktirafan negara Israel tidak timbul lagi sebab masalahnya masih jauh dan belum selesai. Itu yang pertama.

Yang keduanya, Malaysia sejak dari mula hingga kini tetap akan terus menentang penjajahan orang-orang Yahudi ke dalam kawasan yang dipunyai oleh orang Palestin. Saya percaya bahawasanya penentangan kita ini juga mendapat perhatian dari semua pihak dan kita harap dalam apa-apa sahaja penyelesaian termasuklah perkara ini akan mendapat perhatian daripada pihak yang tertentu.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Dengan penarikan balik anti zionis dalam resolusi PBB, adakah ini akan mendatangkan satu penglibatan yang lebih baik lagi daripada pihak PBB dan bagaimanakah hala rundingan damai di antara Arab dan Israel?

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana keadaan sedemikian baru sahaja berlaku, kita akan tengok apa akan terjadi selepas ini.

Sepertimana Ahli Yang Berhormat semua tahu bahawa Malaysia menentang Usul yang sedemikian seperti juga negara-negara Islam lain dan kita akan lihat bahawasanya ia tentu akan sedikit sebanyak menjelaskan Persidangan Damai yang kini sedang berlansung di Amerika Syarikat.

KAD PENGENALAN BARU

3. Tuan Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan minta Menteri Dalam Negeri menyatakan berapa ramaikah rakyat Malaysia yang sudah mengambil Kad Pengenalan Baru hingga ke hari ini dan apakah masalah-masalah yang timbul mengenai pengeluaran kad baru ini.

Setiausaha Parlimen Kementerian Dalam Negeri (Tuan Ong Ka Ting): Tuan Yang di-Pertua, sehingga November 1991 sebanyak 719,091 kad pengenalan baru telah diserahkan

kepada pemohon dan pihak Jabatan Pendaftaran Negara setakat ini tidak menghadapi masalah di dalam pengeluaran kad pengenalan bermutu tinggi tersebut.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Apakah Yang Berhormat sedar bahawa kad pengenalan bermutu tinggi ini dilihat dari segi fizikalnya adalah amat tidak bermutu dan kita lihat gambar-gambar yang dimasukkan di dalamnya itu kadang-kadang tidak menggambarkan rupa orang itu. Contohnya macam gambar saya, kemungkinan Yang Berhormat Mohd. Zihin boleh pakai, kalau tidak dibaca nama ataupun siapa-siapa sahaja kerana colour hitam putih itu ada yang dibuat dengan secara gambar segera menyebabkan kita lihat gambar-nya agak kotor sedikit dan berlainan. Ada orang yang tidak ada misaipun nampak hitam macam ada misai.

Saya ingin bertanya apakah kita akan menjangkakan bahawa perkara-perkara ini boleh mendatangkan mudarat kepada pemegang kad pengenalan tersebut? Kad ini memang bermutu tinggi, tetapi di segi fizikalnya nampak macam tidak bermutu dan payah disimpan. Saya pernah dua tiga kali misplaced, dengan izin, dan mungkin mudah hilang kalau dibandingkan dengan kad pengenalan lama yang besar dan agak menarik.

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, nama "Kad Pengenalan Bermutu Tinggi" itu bukan semata-mata untuk satu mutu dari segi untuk dilihat cantik atau sesuatu yang dibuat dengan bahan yang mahal. Yang bermutu tinggi maknanya dari segi keselamatan (security) iaitu ciri-ciri yang ada disimpan dalam kad itu. Itu maksudnya "bermutu tinggi".

Mengenai gambar yang tidak serupa atau yang lain sedikit daripada pemohon, itu mungkin disebabkan oleh kamera ataupun apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi gambar segera (instant photography).

Jadi, saya ingin memberi nasihat terutama kepada mereka yang belum buat, kalau dapat dia mengambil gambar itu dengan mengambil masa sedikitlah, jangan tergesa-gesa. Ambil dekat studio yang baik, pilih yang mana dia sudah puas hati, baru hantar untuk memohon. Untuk mereka yang sudah buat dengan instant photography itu, mungkin kalau tidak puas hati dia boleh mohon untuk buat semula pada masa akan datang nanti. Seseorang itu boleh tukar gambarnya dengan sekali lagi isi borang, tetapi jangan buat pada masa sekarang, ada masa.

Dari segi payah hendak disimpan, kalau dibandingkan dengan kad pengenalan lama (kad plastik), saya rasa yang baru ini lebih senang disimpan. Yang lama itu adalah lebih besar dan lebih tebal manakala yang sekarang punya adalah lebih kecil dan lebih senang untuk disimpan. Kalau dikatakan hendak simpan dengan seratus peratus baik, memang tidak ada satu benda yang dapat kita simpan dengan seratus peratus baik. Sesuatu yang disimpan ada sahaja risikonya. Maka saya ingin menasihatkan kepada sesiapa sahaja, kenalah simpan dengan cara yang difikirkan paling selamat sekali.

Tuan Wong Wing On: Tuan Yang di-Pertua, kad pengenalan baru itu, proses pembaharuannya bukan sahaja mengambil masa yang lama, sebagai contoh kes saya mengambil masa satu tahun untuk dapat kad yang baru itu, tetapi saya juga mendapat banyak aduan bahawa kad pengenalan baru itu terdapat banyak ejaan-ejaan salah terutama mengenai tempat-tempat kelahiran. Itu adalah satu masalah yang besar di mana ejaan-ejaan yang salah terutamanya kepada orang-orang tua yang tinggal di luar bandar, mereka mengambil masa yang lama untuk memperbetulkan masalah ini. Adakah Yang Berhormat tahu masalah ini dan apakah langkah yang akan diambil untuk mengatasi masalah terutamanya ejaan-ejaan tempat-tempat yang salah?

Tuan Ong Ka Ting: Tuan Yang di-Pertua, Jabatan Pendaftaran Negara memang sedar pada masa-masa yang lalu terutamanya sebelum sistem Kad Pengenalan Baru ini dilancarkan, iaitu pada tahun lepas, memang pada masa itu oleh kerana masa suntuk dan kita mulakan program itu dengan merekrut ramai kakitangan yang baru, dari segi latihan mungkin pada masa itu tidak cukup lengkap. Tetapi walau bagaimanapun, buat masa kini selepas pelancaran, Jabatan Pendaftaran Negara telahpun mengatasi masalah ini di mana kakitangan yang akan terlibat dalam pemerosesan permohonan itu telahpun dilatih dengan cukup, dan saya rasa sejak pelancaran hingga sampai masa depan, perkara ini tidak akan berlaku dengan begitu senang.

Untuk mereka yang telah memohon sehingga satu tahun, saya telah pernah menjawab soalan ini bahawa menjelang hujung tahun ini, iaitu bulan ini, kecuali sedikit permohonan yang mempunyai masalah teknikal yang mungkin kekurangan butir atau ada butir-butir yang kurang lengkap, yang lain-lain itu sepatutnya akan siap menjelang hujung bulan ini. Jadi, untuk masa akan datang, terutamanya mulai tahun hadapan dijangka sistem pemerosesan itu akan dapat dilicinkan lagi, iaitu kita jangka kalau dapat segala proses itu sudah on the track, dengan izin, tidak akan mengambil masa lebih daripada tiga bulan pada masa yang akan datang.

KONTRAKTOR KELAS F YANG BERDAFTAR

4. Puan Lim Lay Hoon minta Menteri Kewangan menyatakan:

- (a) adakah Kementeriannya sedar bahawa dalam melaksanakan projek-projek kecil Ahli-ahli Parlimen, masalah timbul apabila penduduk-penduduk di kampung terpaksa mencari kontraktor berdaftar yang mempunyai lesen

JKR Kelas F untuk membuat projek; dan

- (b) adakah Kementerian Kewangan bercadang hendak melonggarkan syarat itu, iaitu memulakan projek walaupun tidak ada lesen JKR Kelas F.

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Loke Yuen Yow): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) mengikut peraturan yang telah ditetapkan, semua projek-projek kecil Ahli Parlimen yang diluluskan, akan diuruskan oleh Pejabat Daerah yang berkenaan. Adalah menjadi tanggungjawab Pejabat Daerah untuk mempelawa kontraktor-kontraktor Kelas F yang berdaftar dengan Pusat Khidmat Kontraktor untuk mengambil bahagian di dalam projek-projek ini dan pengecualian daripada syarat-syarat ini akan hanya ditimbang jika kontraktor-kontraktor yang berdaftar dengan PKK sukar diperolehi. Adalah tidak benar penduduk-penduduk di kampung terpaksa mencari kontraktor-kontraktor berdaftar yang mempunyai lesen JKR Kelas F untuk melaksanakan projek-projek kecil ini. Pelaksanaan projek seperti yang dijelaskan tadi adalah diuruskan oleh Pejabat-pejabat Daerah.

- (b) Kementerian Kewangan telah berhubung dengan Pejabat Daerah Kulim dan adalah difahamkan pada masa ini pelaksanaan projek dengan mempelawa kontraktor Kelas F tidak menghadapi masalah. Oleh itu, Kerajaan tidak berhasrat untuk mengubah peraturan yang diamalkan sekarang kerana peraturan sekarang berjalan dengan baik dan telah dapat mengawal perbelanjaan awam.

Tuan Wahab bin Suhaili: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Mengikut arahan Perbendaharaan bahawa projek-projek kecil melebihi \$10,000 hendaklah dibuat panggilan sebutharga ataupun tender jika kos melebihi \$50,000. Masalahnya seringkali harga terendah sebutharga ataupun tender itu lebih tinggi daripada harga pasaran semasa. Ini berlaku kepada kontrak-kontrak pembekalan alat-alat, baja dan sebagainya ke luar-luar bandar. Persoalan saya, bolehkah Pegawai Daerah yang bertanggungjawab dalam melaksanakan projek-projek ini meminta kelulusan daripada Pejabat Kewangan Persekutuan Negeri untuk membekalkan alat-alat dan sebagainya seperti yang telah saya sebutkan tadi dengan harga pasaran semasa supaya lebih ramai lagi rakyat yang boleh merasai nikmat tersebut? Jika boleh, adakah tindakan ini tidak melanggar tatacara yang dikehendaki oleh juruaudit-juruaudit?

Dato' Loke Yuen Yow: Tuan Yang di-Pertua, saya minta maaf kerana saya tidak begitu faham apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat, tolong ulangi.

Tuan Wahab bin Suhaili: Untuk simplicity, Tuan Yang di-Pertua, ertinya kalau kita buat panggilan tender, biasanya harga alat-alat ataupun baja yang kita bekalkan itu adalah lebih tinggi daripada harga pasaran semasa. Bererti dengan harga yang ada ketika itu kita dapat membekal sedikit sahaja baja kepada petani-petani. Maksud saya, kalau kita gunakan harga pasaran, kalau kita ambil terus (direct) daripada kedai atau daripada pembekal-pembekal tanpa menggunakan prosedur-prosedur sebut-harga dan tender ini, apabila kita dapat kelulusan daripada Pejabat Kewangan Persekutuan Negeri, adakah ini tidak bercanggah dengan amalan ataupun tatacara yang dikehendaki oleh Juru-audit?

Dato' Loke Yuen Yow: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Kewangan

memang sedar masalah-masalah seperti apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat tadi. Tetapi untuk membekal alat-alat ataupun sebagainya kepada Kerajaan ataupun ingin mengambil bahagian di dalam tender projek-projek seperti itu, ada peraturan-peraturan yang telah ditetapkan. Jikalau peraturan-peraturan yang ditetapkan itu tidak diikuti, memang ini akan mengakibatkan masalah mahupun dari segi juruaudit. Jadi, masalah ini adalah masalah yang spesifik. Walau bagaimanapun, pihak Kementerian Kewangan ingin mengkaji dengan mendalam kerana dari masa ke semasa kita dapat dengar masalah-masalah seperti apa yang dikatakan. Saya harap Ahli Yang Berhormat boleh memberikan satu surat ataupun memorandum yang menerangkan dengan terperinci tentang masalah-masalah yang dihadapi itu dan Kementerian saya akan mengambil kira ataupun membuat kajian.

Tuan Fong Kui Lun: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Oleh kerana wang bagi projek-projek kecil datangnya dari wang rakyat, bolehkah Kerajaan menimbang supaya projek kecil Ahli Parlimen ini diberikan juga kepada Wakil-wakil Rakyat Pembangkang.

Soalan yang kedua, adakah Kerajaan menjalankan pemeriksaan dan pengauditan bahawa projek-projek kecil Ahli Parlimen ini tidak disalahgunakan seperti diberikan kepada saudara-mara Ahli-ahli Parlimen dan setakat ini, berapakah kes penyalahgunaan telah dilaporkan berlaku?

Dato' Loke Yuen Yow: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada cadangan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari parti Pembangkang. Memanglah wang itu adalah wang rakyat. Nampaknya apa yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat iaitu peruntukan-peruntukan spesifik ini ialah untuk projek-projek kecil Ahli-ahli Parlimen adalah untuk Ahli-ahli Parlimen Barisan Nasional

sahaja bukan untuk parti Pembangkang. Saya ingin mengatakan di sini bahawa Yang Berhormat Ahli-ahli Parlimen dari parti Pembangkang boleh menggunakan kebebasan (freedom) mereka dan boleh meminta, menghantar ataupun mengemukakan senarai bagi projek-projek kecil untuk kawasan-kawasan masing-masing.

Tidak ada peraturan Kerajaan untuk menafikan kebebasan mereka berbuat demikian. Mereka boleh mengemukakan senarai projek-projek kecil kepada Pejabat Daerah dan Kerajaan akan memberi pertimbangan. Tetapi saya ingin memperingatkan Ahli-ahli Parlimen dari parti Pembangkang, bukan oleh kerana mereka adalah dari parti Pembangkang saya katakan begini, tetapi saya ingin memperingatkan mereka untuk membuat sesuatu atau meminta tolong ataupun membuat apa-apa sahaja, kita mestilah menguruskan dengan PR yang baik. Janganlah dengan sesuka hati membantah sahaja ataupun menghentam Ahli-ahli Parlimen ataupun pegawai-pegawai Kerajaan, sama ada mereka membuat sesuatu yang baik ataupun tidak. Yang baik itu tidak puji dan yang tidak baik itu kena hentam. Jadi, kalau saya seorang pegawai Kerajaan, saya pun memang marahlah.

Jadi, saya minta Ahli-ahli Yang Berhormat dari parti-parti Pembangkang supaya mempunyai sikap iaitu PR yang baik sedikit dan mereka boleh mengemukakan senarai-senarai yang mereka suka.

Untuk menjawab bahagian yang kedua, Tuan Yang di-Pertua, pada pengetahuan saya, tidak ada penyalahgunaan seperti yang dikatakan oleh Ahli Yang Berhormat. Memanglah Kerajaan sentiasa menyiasat atau memastikan peruntukan-peruntukan yang digunakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat ataupun pejabat-pejabat Kerajaan adalah digunakan dengan baik.

JALAN KELANG LAMA— MEMPERLUASKAN

5. Tuan Mohamed Kamal bin Hussain minta Perdana Menteri menyatakan apakah rancangan Kerajaan untuk memperluaskan Jalan Kelang Lama terutama sekali kawasan persimpangan antara Petaling Jaya dan Jalan Kelang Lama sehingga Taman Seputih terutamanya di kawasan Batu 3 hingga ke Batu 7 yang terlalu sesak dengan kenderaan pada sepanjang hari.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Drs. Suleiman bin Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, di dalam Rancangan Malaysia Keenam, pihak Dewan Bandaraya Kuala Lumpur telah mengenalpasti projek pembaikan Jalan Kelang Lama sebagai salah satu daripada projek-projek pembangunan jalan raya yang perlu dilaksanakan. Peruntukan sebanyak \$20.5 juta telah dipohon dari Kerajaan Pusat untuk melaksanakan projek ini. Skop kerja yang telah dirancang dalam projek ini meliputi kerja-kerja seperti berikut:

- (i) pembinaan sebuah jejambat di persimpangan Jalan Kelang Lama/Lebuhraya Persekutuan II untuk menampung pengaliran lalulintas di antara Jalan Kelang Lama dan Lebuhraya Persekutuan II;
- (ii) menaikkan taraf Jalan Kelang Lama yang sedia ada dari Lebuhraya Persekutuan II hingga sempadan Wilayah Persekutuan/Selangor dari 4 lorong ke 6 lorong;
- (iii) menaikkan taraf persimpangan-persimpangan berlampu isyarat di sepanjang Jalan Kelang Lama; dan
- (iv) pembinaan kemudahan lintasan jalan bagi pejalan-pejalan kaki.

Kerja-kerja penyiapan untuk melaksanakan projek ini seperti ukur tanah,

penyediaan rekabentuk kejuruteraan terperinci, pelan pengambilan balik tanah dan dokumen-dokumen tender dijangka akan dimulakan dan disiapkan pada tahun 1992. Pelaksanaan peringkat pembinaan projek ini akan dimulakan selepas masalah pengambilan balik tanah dan masalah sosial seperti meroboh bangunan-bangunan yang terlibat diatasi dan peruntukan kewangan diperolehi.

STESEN BOMBA DI PETRA JAYA, KUCHING

Puan Rohani binti Abd. Karim minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan perancangan dan pelaksanaan Kementerian untuk menubuhkan sebuah Stesen Bomba di Petra Jaya. Mengikut rekod yang lepas, terdapat banyak kejadian kebakaran di kampung-kampung di Petra Jaya dan Sejingkat yang memusnahkan segala harta-benda dalam masa yang singkat.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan (Tuan Osu bin Haji Sukam): Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan memang menyedari keperluan sebuah Balai Bomba di Petra Jaya, Kuching memandangkan semakin meningkatnya risiko kebakaran di kawasan berkenaan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, ada rancangan untuk membina ibu pejabat dan Balai Bomba baru di Batu Lintang, Kuching. Kerja-kerja akan dimulakan pada awal tahun 1992. Ianya akan dapat meningkatkan perkhidmatan kebombaan di Kuching.

Tuan Shahidan bin Kassim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Apakah Yang Berhormat bercadang untuk menubuhkan Bomba Sukarela di Petra Jaya oleh kerana kawasan Petra Jaya ini merupakan kawasan yang pesat pembangunannya?

Yang keduanya, untuk tujuan rekod, Tuan Yang di-Pertua, bahawa Ahli-ahli Barisan Nasional tidak pernah diberi peruntukan - bagi soalan yang keempat tadi dan semua peruntukan disalurkan melalui Pejabat Daerah. (*Ketawa*)

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, memang kita menggalakkan supaya Bomba Sukarela diwujudkan di mana juga Balai Bomba tidak ada wujud. Jadi, bagi kawasan Petra Jaya, memang pada masa ini ada satu Balai Bomba di pekan Kuching dan ianya tidaklah begitu jauh dari kawasan Petra Jaya dan kawasan di Batu Lintang pun tidaklah jauh sangat dari kawasan Petra Jaya.

BANJIR DI KAMPUNG PARIT 7

7. Tuan Saidin bin Adam minta Menteri Pertanian menyatakan:

- (a) apakah langkah-langkah Kerajaan untuk mengelakkan air selalu membanjiri kawasan Kampung Parit 7, Parit 8 dan Taliair 8 Sungai Leman apabila berlaku musim hujan;
- (b) adakah suatu kajian telah dibuat bagi kawasan ini untuk mengatasi banjir tersebut;
- (c) adakah benar bahawa punca banjir tersebut kerana kunci air di Sungai Haji Sirat tersangat kecil tidak mampu mengeluarkan air apabila hari hujan; dan
- (d) adakah Kerajaan bercadang untuk menggantikan kunci air ini dengan kunci air yang lebih besar dan sesuai dengan keadaan semasa untuk mengelakkan banjir.

Setiausaha Parlimen Kementerian Belia dan Sukan (Dato' Ismail bin Said): Tuan Yang di-Pertua, dengan izin, langkah-langkah yang diambil untuk mengelakkan air dari membanjiri

kawasan Kampung Parit 7, Taliair 7, Parit 8 dan Taliair 8, Sungai Leman apabila berlaku musim hujan adalah seperti berikut:

- (i) sebagai langkah sementara, parit-parit atau saluran keluar utama di kawasan tersebut akan didalamkan dan pembersihan yang kerap dijalankan;
- (ii) Parit Pinjam ataupun borrow pit, dengan izin, di sekitar kawasan tersebut juga akan didalamkan.

Bagi menjawab soalan (b), (c) dan (d), satu kajian sedang dijalankan oleh Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) bagi mengatasi masalah banjir di kawasan tersebut secara menyeluruh termasuk juga kesesuaian kunci air di kawasan tersebut bagi menampung kadar alir kawasan tadahan di sekitarnya.

PENGUNAAN BAHASA MALAYSIA DI PAPAN TANDA

8. Tuan Haji Ishak bin Arshad minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan tidakkah Kerajaan mempunyai apa-apa rancangan bagi menyelaraskan dan memperkukuhkan peraturan penggunaan Bahasa Malaysia di papan tanda di seluruh negara, yang mana sekarang ini telah jelas seolah-olah tidak langsung melambangkan hasrat ke arah identiti nasional.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab soalan Yang Berhormat, suka saya nyatakan bahawa Kerajaan sememangnya memandang berat dan sentiasa mengambil langkah-langkah membaiki dan memperkukuhkan peraturan-peraturan penggunaan Bahasa Malaysia dalam semua bentuk iklan termasuk di papan-papan tanda di dalam negara ini.

Sehubungan dengan perkara ini, suka saya memaklumkan bahawa pihak Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan baru-baru ini telah

selesai menggubal satu undang-undang kecil iklan yang boleh dipakai secara seragam di seluruh negara. Undang-undang kecil tersebut telahpun diluluskan oleh Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan dalam mesyuaratnya pada bulan September 1990 yang lalu. Kandungan undang-undang kecil ini menyentuh tentang syarat-syarat dan peraturan-peraturan Bahasa Malaysia yang betul dan sempurna dalam semua bentuk iklan. Undang-undang kecil iklan yang berkenaan ini telahpun dihantar kepada semua pihak Kerajaan Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan untuk diterima pakai.

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah Majlis-majlis Tempatan/Kerajaan-Kerajaan Tempatan perlu mengikut arahan-arahan daripada Kerajaan Tempatan Pusat atau sebaliknya? Adakah mereka ini kena menggunakan undang-undang yang dicadangkan oleh Kerajaan Tempatan Pusat melalui gazet? Kalau tidak digazet, bermakna tidak dipakai, kalau digazet, barulah dipakai. Adakah semua Majlis Tempatan/Kerajaan Tempatan telah menggezetkan cadangan-cadangan tersebut?

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, hubungan di antara Kerajaan-kerajaan Pusat, Negeri dan juga Kerajaan Tempatan adalah baik dan kita sentiasa membincangkan sesuatu perkara yang perlu diterimapakai oleh semua pihak. Jadi soal adakah Kerajaan Tempatan atau Majlis Tempatan harus menerima arahan daripada Kerajaan Persekutuan atau Kerajaan Pusat tidak timbul. Soal perlu digazet apa-apa yang hendak dilaksanakan oleh Pihak Berkuasa Tempatan – ya. Ini kerana keperluan undang-undang memerlukan sebarang perkara yang mahu dikuatkuasakan, sebelum ianya dikuatkuasakan dan sah di segi undang-undang perlu digazet dan saya percaya Kerajaan-

Kerajaan Negeri dalam perkara ini telahpun mengambil langkah untuk menguatkuasakan Undang-undang Kecil Iklan bagi semua Kerajaan Tempatan.

Tuan Wong Wing On: Tuan Yang di-Pertua, selama ini papan tanda yang menunjukkan nama kampung-kampung baru ada di dalam dua bahasa iaitu bahasa Inggeris dan bahasa Cina. Tetapi selepas merdeka, bahasa Inggeris sudah tidak ada, tetapi masih ada dalam bahasa Cina. Tetapi sekarang sudah ada contoh-contoh bahawa bahasa Cina di papan tanda yang menunjukkan nama-nama kampung baru sudah tiada. Sebagai contoh, Kampung Baru Jeram di kawasan Yang Berhormat Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Sekarang sudah ada satu signboard yang baru tetapi nama Kampung Baru Jeram dalam bahasa Cina sudah tidak ada, cuma dalam bahasa Malaysia sahaja yang ada. Itu sudah mengakibatkan kesusahan kepada orang-orang tua yang hanya fasih dalam bahasa Cina, mereka tidak tahu mana tempat itu. Saya ada satu kes di mana seorang yang sangat tua, dia hendak mengunjungi sanak saudaranya di Kampung Baru Jeram tetapi dia tidak tahu di mana dan pada hakikatnya dia sedang berada di bawah signboard itu.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, suka saya memaklumkan kepada saudara Yang Berhormat bahawa di antara seksyen yang terdapat di dalam Undang-undang Kecil Iklan, ada satu seksyen 3(1) yang berbunyi:

“Bahasa Malaysia hendaklah digunakan bagi semua iklan sama ada ianya sahaja atau bersama dengan apa-apa bahasa lain”.

Jadi ini cukup jelas, mungkin disebabkan kehendak pada hari ini memadailah untuk menggunakan Bahasa Malaysia. Walau bagaimanapun bahasa lain tidak dihalang untuk dipakai.

BANTUAN MALAYSIA KEPADA NEGARA LUAR

9. Tuan Haji Abdul Hamid bin Haji Abdul Rahman minta Menteri Luar Negeri menyatakan:

- (a) sehingga sekarang berapakah jumlah bantuan Malaysia kepada negara-negara luar dalam bentuk ringgit Malaysia.
Dan negara-negara manakah yang telah menerimanya;
- (b) apakah bentuk bantuan yang telah diberikan selain daripada dalam bentuk wang; dan
- (c) apakah garis panduan-garis panduan yang diambil kira sebelum bantuan ini disalurkan.

Timbalan Menteri Luar Negeri (Dato' Dr. Abdullah Fadzil bin Che Wan): Tuan Yang di-Pertua,

- (a) dari tahun 1981 sehingga Jun 1991, Malaysia telah memberi sumbangan bantuan sebanyak \$41,746,924 kepada negara-negara luar. Kebanyakan negara-negara yang menerima bantuan luar Malaysia ialah negara-negara membangun. Secara amnya, bantuan luar Malaysia boleh dibahagikan ke dalam tiga kategori.

Kategori yang pertama merupakan bantuan kemanusiaan yang diberikan khasnya untuk meringankan beban rakyat negara-negara yang telah dilanda malapetaka dan bencana alam. Dalam kategori ini sebanyak \$19,436,926 telah disumbangkan dari 1981 hingga Jun 1991.

Negara-negara dari kategori ini yang telah menerima bantuan dari Malaysia ialah St. Lucia, Fiji, Jamaica dan Nicaragua yang telah dilanda oleh puting beliung. Bantuan juga telah diberi kepada Mexico, Bulgaria, Romania dan

Iran yang telah mengalami gempa bumi; Thailand, Bangladesh dan Filipina yang dilanda banjir, sementara bantuan juga diberi kepada Laos dan Sudan yang telah mengalami kemarau panjang.

Disamping itu, Malaysia juga telah menghulurkan sumbangan kemanusiaan untuk membantu pelarian-pelarian Kampuchea, Nigeria, Laos, Afghanistan, Angola dan Palestine.

Kategori kedua bantuan luar Malaysia ialah Bantuan Am dan Kebudayaan. Di bawah kategori ini, Malaysia telah menghulurkan bantuan sebanyak \$4,471,553. Bantuan yang diberikan ini antara lain merangkumi pembinaan dan pembiayaan masjid-masjid dan pusat-pusat Islam di negara-negara Amerika Syarikat, Britain, Italy, Australia, Turkey, Bangladesh, Poland dan Thailand.

Di bawah kategori ini, Malaysia juga telah mengeluarkan biasiswa dan dermasiswa kepada negara-negara ASEAN dan OIC, bantuan sokongan untuk pusat-pusat kebudayaan di Italy dan Turkey, serta juga sumbangan khas untuk projek-projek pembangunan di Senegal, Vietnam dan Namibia.

Kategori bantuan luar Malaysia yang ketiga ialah bantuan yang disalurkan di bawah Program Kerjasama Teknikal Malaysia (MTCP). Dari tahun 1981 sehingga Jun 1991, sebanyak \$17,838,445 telah dihulurkan di bawah program ini yang merangkumi 60 negara-negara membangun di Afrika, Asia, Pasifik, Timur Tengah, Lautan India dan Caribbean. Bantuan yang diberikan bukan sahaja terhad kepada dermasiswa

dan biasiswa untuk membolehkan rakyat negara-negara tersebut menjalankan latihan teknikal, tetapi juga bantuan teknikal. Bantuan teknikal secara langsung telah diberikan dalam usaha untuk mempertingkatkan pembangunan negara-negara seperti Bhutan, Gambia, Palestine, Qatar dan Zimbabwe yang turut disenaraikan di bawah program Kerjasama Teknikal Malaysia.

- (b) Ingin saya maklumkan bahawa selain daripada sumbangan yang diberikan di dalam bentuk wang, sumbangan juga diberi dalam bentuk barangan-barangan dan keperluan asas seperti ubatan, makanan, biasiswa-biasiswa dan pembiayaan kursus di Malaysia.
- (c) Ingin saya maklumkan bahawa garis panduan atau faktor yang diambil kira di dalam pemberian sumbangan atau pertolongan ialah supaya corak bantuan luar Malaysia adalah selaras dengan dasar luar kita yang bukan sahaja bertujuan untuk memupuk kerjasama dan persefahaman di kalangan negara-negara membangun, tetapi juga berteraskan kepada dasar perikemanusiaan. Melalui amalan ini, Malaysia telah berjaya menjalin perhubungan yang lebih erat dengan negara-negara berkenaan serta mendapat manfaat politik dan ekonomi darinya.

Tuan Lim Hock Seng: Tuan Yang di-Pertua, saya telah mendengar jawapan dari Timbalan Menteri tadi dan saya ingin tahu, berapakah jumlah bantuan wang yang diberikan kepada Republik China buat dua tiga bulan yang lepas, kerana banjir dan berapa sumbangan oleh Kerajaan dan berapa oleh persendirian?

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, sumbangan

daripada Kerajaan dan orang ramai telahpun disampaikan ke negeri China semasa lawatan rasmi Duli Yang Maha Mulia Seri Paduka Baginda Yang di-Pertuan Agong baru-baru ini. Angka yang sebenarnya belum dapat diumumkan lagi oleh kerana sumbangan masih lagi diterima.

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Adakah benar baru-baru ini Malaysia memberi bantuan kepada Soviet Russia dalam bentuk kredit untuk pembelian minyak kelapa sawit dari Malaysia? Adakah Russia sekarang ini, setelah berlaku perpecahan yang mutakhir di Soviet Union hari ini, boleh dianggap sebagai negara membangun yang perlu bantuan dan adakah kita akan terus memberi bantuan kepada Republik-republik yang merdeka seperti Karzastan, Uzbekistan dan lain-lain yang mungkin juga akan kita anggap sebagai negara yang sedang membangun?

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan telahpun bersetuju untuk memberi kredit bagi pihak Soviet Union dahulu membeli kelapa sawit sebanyak \$200 juta. Itu kepada Soviet Union dan oleh kerana kini ada pergolakan yang berlaku di sana, perkara ini ditangguhkan dahulu, tetapi pihak kita tetap akan sanggup meneruskan usaha memberi kredit ini sekiranya apa yang akan berlaku kelak sesuai dengan apa yang kita harapkan, iaitu perkara yang baik, yang adil, yang lebih demokratik, yang boleh kita terima sebagai satu negara ataupun satu Commonwealth yang benar-benar mencerminkan bahawasanya masyarakat dan rakyat umumnya yang menentukan dan menerima Kerajaan yang bakal diadakan di Soviet.

Dr Kua Kia Soong: Tuan Yang di-Pertua, memandangkan bahawa Kerajaan telahpun memberi sokongan dan bantuan kepada ANC yang di-ketuai oleh Nelson Mandela, satu perbuatan yang

disokong oleh DAP juga, adakah Kerajaan Malaysia bercadang untuk memberi sumbangan dan bantuan yang sama kepada Fratelin di East-Timor dan National Lead for Democracy yang dipimpin oleh Aung San Suu Kyi?

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua, kerana DAP menyokong Kerajaan untuk membantu pihak ANC di Afrika Selatan. Mengenai lain-lain pertubuhan itu, akan dipertimbangkan bila perlu.

Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, saya cuma hendak bertanya Timbalan Menteri Luar Negeri, dalam sahabat-sahabat kita dari DAP selalu menjerit-jerit mengenai hak asasi manusia, kononnya dia pejuang hak asasi manusia dan sebagainya, adakah pernah DAP menyalurkan menerusi Kementerian Luar Negeri kita untuk memberi bantuan kepada mana-mana badan yang memerlukan atau di dalam bencana di luar negeri?

Dato' Dr Abdullah Fadzil bin Che Wan: Tuan Yang di-Pertua, setakat pengetahuan saya tidak ada, yang ada mereka membantu badan-badan yang menentang kita.

MATAPELAJARAN KOMPUTER DI SEKOLAH—SEKOLAH

10. Lt. Kol. (B) Ibrahim bin Sareh minta Menteri Pendidikan menyatakan apakah langkah-langkah yang telah dan akan diambil oleh Kementerian untuk menyediakan tenaga pengajar yang terlatih untuk pengajian komputer di sekolah-sekolah dan adakah Kementerian bercadang untuk memasukkan pengajian komputer sebagai satu subjek dalam peperiksaan sijil persekolahan.

Timbalan Menteri Pendidikan (Dr Fong Chan Onn): Tuan Yang di-Pertua, setakat ini Kementerian Pendidikan belum lagi bercadang untuk mengadakan

mata pelajaran atau peperiksaan sijil komputer di sekolah-sekolah. Oleh itu, langkah-langkah untuk menyediakan tenaga pengajar yang terlatih untuk bidang tersebut belum lagi diperlukan. Walau bagaimanapun, untuk keperluan jangka panjang, semua pelatih Maktab Perguruan adalah didedahkan kepada pengetahuan komputer. Beberapa universiti tempatan seperti USM, UTM dan UM telah memasukkan unsur-unsur komputer dalam bidang pengajian asas. Malahan UTM sudah menawarkan suatu kursus Ijazah Sains Komputer dengan pendidikan untuk bakal-bakal guru yang boleh mengajar mata pelajaran komputer.

Tuan Wong Wing On: Tuan Yang di-Pertua, mengenai komputer di sekolah-sekolah, saya difahami bahawa Kementerian Pendidikan telah berjanji kepada sebuah sekolah iaitu Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan (Cina) Sungai Durian di Perak untuk memberi \$600,000 untuk membeli komputer dan kelengkapan-kelengkapan lain. Janji itu dibuat 7 tahun yang lalu, tetapi setahu saya janji itu belum dikotakan. Apakah pendapat Yang Berhormat Timbalan Menteri mengenai perkara ini? Janji telah dimungkiri selama 7 tahun untuk Sekolah Rendah Jenis Kebangsaan (Cina) Sungai Durian di negeri Perak.

Dr Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat dari Kampar, kalau dia tidak tahu, Kerajaan Barisan Nasional ini selalunya menunaikan janjinya. (*Tepuk*) Saya sendiri telah menunaikan beberapa janji. Semua janji yang kita buat kita tunaikan sama ada dalam kawasan Pembangkang, dalam kawasan Barisan Nasional, dalam kawasan Kampar atau kawasan Seremban, semuanya kita tunaikan. Itulah hasrat Kerajaan kita.

Tuan Wong Wing On: Tuan Yang di-Pertua, tetapi ini belum lagi menjawab soalan yang saya kemukakan. Ini mengenai Sekolah Rendah Kebangsaan (Cina) Sungai Durian di mana

Kementerian Pendidikan ada berjanji 7 tahun yang lalu. Beliau ada berjanji. Mana janji-janji itu?

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Kampar, sebentar. Yang Berhormat Timbalan Menteri ada apa-apa tambahan?

Dr Fong Chan Onn: Saya sudah jawab, Tuan Yang di-Pertua. Saya sendiri akan menyelesaikan tentang perkara ini dan dari segi dasarnya, kita menunaikan janji kita. *(Tepuk)*

Tuan Lau Dak Kee: Tuan Yang di-Pertua, menurut jawapan daripada Timbalan Menteri Pendidikan iaitu soalan daripada rakan saya itu, dia tidak faham, dia tidak tahu, dia tidak teliti dan dia hendak elak tetapi dia tidak boleh elak dan terperangkap.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, cukuplah itu.

Tuan Lau Dak Kee: Soalan tambahan saya ialah adakah pembekal-pembekal komputer kepada sekolah-sekolah yang memerlukan, yang telah diluluskan oleh Kementerian Pendidikan, terdapatnya beberapa sekolah yang tidak dibekalkan tetapi wang telah dibayar kepada kontraktor atau pembekal itu dan kemudiannya pembekal itu menghilangkan diri. Adakah kejadian ini wujud atau tidak? Kalau wujud, apakah tindakan yang telah, sedang dan akan diambil oleh Kerajaan?

Dr Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, untuk pengetahuan Ahli Yang Berhormat dari Ipoh, kalau dia tidak tahu, sistem pembekal ini adalah dianjurkan oleh pihak swasta. Sebagai Kerajaan kita memang memberi peruntukan yang cukup supaya alat-alat yang diperlukan oleh sekolah kita dibekalkan oleh sektor swasta. Selepas kita memberikan peruntukan yang cukup, terpulanglah kepada sektor

swasta yang uruskan perkara itu. Dalam sesuatu perkara yang melibatkan beribu-ribu pembekal ini, memang ada satu atau dua perkara dari segi business mereka, mereka tidak laksanakan dengan licin dan ini tidak melibatkan Kerajaan langsung kerana semua perkara itu dijalankan oleh pihak swasta. Dari segi penyeliaan, memang kita akan menyasat kes-kes tertentu supaya semua yang kita perlukan, semua peruntukan yang kita berikan kepada sektor swasta berkaitan dengan perbelanjaan untuk peralatan dan sebagainya akan dilaksanakan dengan licin dan kalau ada perkara-perkara tertentu yang mengakibatkan satu hasil yang buruk, kita akan menyelesaikan masalah tersebut.

RUMAH KOS RENDAH/ SEDERHANA—KENAIKAN HARGA

11. Tuan Shahidan bin Kassim minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan:

- (a) bilangan rumah-rumah kos murah dan rumah kos sederhana yang dirancang menjelang tahun 1990;
- (b) langkah-langkah yang diambil oleh Kementerian untuk memastikan bahawa harga rumah-rumah tidak meningkat dan terbuka kepada spekulasi harga oleh pemaju perumahan;
- (c) mengapa terdapat kelewatan untuk pengeluaran sijil ke-layakan untuk menduduki (C.F.) kepada projek-projek perumahan yang telah siap; dan
- (d) sejauh mana kebenaran alasan oleh pemaju perumahan mengenai kekurangan bekalan simen menjejaskan projek-projek perumahan sedangkan Kerajaan telah mengeluarkan permit untuk mengimport simen.

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dalam tempoh Rancangan Malaysia Kelima, bilangan unit yang disasarkan untuk pelaksanaan bagi rumah kos rendah di bawah program sektor awam dan sektor swasta ialah sebanyak 495,000 unit manakala bagi rumah kos sederhana pula sasarannya adalah berjumlah 180,200 unit oleh kedua-dua sektor berkenaan.
- (b) Pada umumnya, peningkatan harga rumah dipengaruhi oleh beberapa faktor seperti kenaikan harga bahan-bahan binaan, kedudukan ekonomi dan permintaan terhadap perumahan yang semakin baik. Bagi rumah-rumah kos rendah, Kerajaan menetapkan harga maksimum yang tidak melebihi \$25,000 seunit. Sementara bagi rumah-rumah jenis sederhana dan tinggi pula, Kementerian ini telah mengambil beberapa langkah untuk mengawal kenaikan harga rumah berkenaan melalui kerjasama dengan Kementerian yang terlibat dalam usaha mengawasi kenaikan harga bahan-bahan binaan serta menentukan bekalan bahan-bahan binaan yang mencukupi untuk menampung permintaan di seluruh negara. Selain dari itu rundingan dan kerjasama juga diadakan dengan agensi badan-badan swasta yang terlibat bagi mengatasi kenaikan harga rumah.
- (c) Pada kebiasaannya kelewatan pengeluaran Sijil Kelayakan untuk menduduki (CF) disebabkan pihak pemaju tidak memenuhi syarat-syarat kelulusan yang ditetapkan oleh pihak berkuasa tempatan tertentu dalam melaksanakan sesuatu projek. Dengan itu, projek-projek

yang disediakan didapati tidak menepati piawaian-piawaian pembangunan yang ditentukan oleh pihak berkuasa berkenaan dan menyebabkan Sijil Layak menduduki tidak dapat dikeluarkan.

- (d) Untuk mengatasi masalah kekurangan bekalan simen dalam negeri, Kerajaan antara lain telah membuat keputusan memansuhkan duti import ke atas simen. Langkah jangka pendek ini bertujuan membantu pemaju-pemaju perumahan membawa masuk simen dari luar negeri untuk menyiapkan projek-projek pembangunan yang dikatakan tergendala akibat kekurangan simen dari sumber tempatan. Walau bagaimanapun, sehingga kini, Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna masih tidak menerima apa-apa laporan daripada pemaju-pemaju perumahan tentang jumlah simen yang telah diimport. Oleh itu, adalah sukar untuk mengatakan bahawa kekurangan bekalan simen dalam negeri telah menjejaskan projek-projek perumahan. Sehingga akhir bulan Oktober yang lalu hanya lebih kurang 17,000 tan metrik simen telah dibawa masuk dan 80% daripadanya diimport oleh kilang-kilang simen sendiri khususnya kilang simen di Sabah.

Tuan Haji Mohd. Zihin bin Haji Mohd. Hassan: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah saya mendapat tahu sama ada Kerajaan bercadang untuk menurunkan lagi harga rumah murah daripada \$25,000 kepada \$15,000 ataupun \$10,000 kerana pada masa ini kedapatan bahawa ramai pembeli rumah murah yang berharga \$25,000 itu tidak mempunyai keupayaan untuk membayar lebih kurang \$120 sebulan?

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, Kerajaan akan senantiasa mengkaji harga rumah, khususnya harga rumah kos rendah. Pada masa ini, ada beberapa negeri yang mengenakan harga rumah di bawah \$25,000 seperti Johor iaitu \$22,000 dan juga Dewan Bandaraya bercadang untuk membuat sedemikian juga.

Selain daripada itu, bagi mereka yang tidak berkemampuan untuk membayar balik bagi mendapatkan rumah kos rendah berharga \$25,000, Kerajaan ada dua skim iaitu pertama, skim pertapakan di mana pinjaman dibuat sebanyak \$10,000 tanpa faedah dan satu lagi \$7,500 untuk mereka yang berpendapatan rendah untuk mendapatkan rumah.

Puan Hajah Rakibah binti Haji Abdul Manap: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Saya ingin bertanya, adakah bilangan 495,000 unit rumah kos rendah yang dirancang adalah selaras dengan keperluan mengikut bancian, jika ada, terutama di negeri Selangor dan apakah perbezaan bilangan permintaan dengan unit yang dirancang?

Tuan Osu bin Haji Sukam: Tuan Yang di-Pertua, memanglah sasaran yang telah kita rancang untuk Rancangan Malaysia Kelima iaitu 495,000 unit sedangkan permintaan melebihi daripada angka yang kita sasarkan. Ini berdasarkan kepada kesan pemulihan ekonomi dan juga keadaan yang begitu baik di negara kita dan juga di negara-negara lain di dunia.

Selain daripada itu, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, di negeri Selangor saya tidak mempunyai angka, tetapi saya percaya kehendak khususnya di kawasan Kuala Lumpur dan persekitarannya begitu meningkat, kerana dikebelakangan ini kita nampak begitu banyak rumah-rumah yang telah dibina di kawasan persekitaran Lembah Klang dan juga sehinggalah ke Shah Alam. Kita percaya bahawa kehendak-kehendak

rakyat atau masyarakat akan dapat dipenuhi oleh pihak-pihak yang terlibat di dalam sektor pembinaan rumah di dalam negara kita.

SEKOLAH RENDAH JENIS KEBANGSAAN (T) DI LADANG— LADANG

12. Tuan Ong Tin Kim minta Menteri Pendidikan menyatakan adakah Kementerian beliau sedar bahawa keadaan SRJK (T) di ladang-ladang dan di luar bandar sangat buruk dan tidak memuaskan, baikpun dari segi bangunan ataupun alat-alat perlengkapan seperti meja, kerusi dan sebagainya. Apakah rancangan Kementerian untuk membetulkan keadaan ini. Apakah langkah yang telah dan sedang diambil untuk memperbaiki keadaan ini.

Timbalan Menteri Pendidikan (Dr Fong Chan Onn): Tuan Yang di-Pertua, soalan yang sama atau hampir sama yang bersangkutan dengan keadaan fizikal SRJK(T) yang ditimbulkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Telok Intan telahpun dijawab serentak pada 11hb November, 1991. Oleh itu, tidak ada apa-apa tambahan yang ingin saya nyatakan.

Tuan G. Palanivel: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Bolehkah Timbalan Menteri memberitahu Dewan ini berapakah SRJK(T) yang pada masa kini dalam keadaan buruk dibina semula dalam tempoh Rancangan Malaysia Keenam?

Soalan yang kedua, walaupun ia mungkin terkeluar sedikit daripada soalan asal, apakah rancangan untuk mempertingkatkan pengajian Bahasa Malaysia di sekolah-sekolah tersebut?

Dr Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, tentang bilangan sekolah dalam keadaan buruk itu, saya minta maaf kerana soalan itu secara spesifik. Saya boleh menjawab soalan itu secara bertulis. Tetapi dari segi keseluruhannya

dalam Rancangan Malaysia Kelima Kementerian Pendidikan telah memperuntukkan sebanyak \$2.2 juta khususnya kepada SRJK(T) dan dalam Rancangan Malaysia Keenam sehingga bulan Oktober (1991) sahaja, Kementerian Pendidikan telahpun mengeluarkan peruntukan sebanyak \$1.3 juta khususnya kepada SRJK(T).

Tentang langkah-langkah yang telah kita ambil untuk mempertingkatkan semua matapelajaran di SRJK(T), sebenarnya Kementerian Pendidikan selalu peka tentang perlunya kita mempertingkatkan taraf pendidikan Bahasa Malaysia, bukan sahaja di SRJK(T) tetapi juga di semua jenis sekolah. Kita telahpun menambahkan calon-calon untuk memasuki maktab perguruan supaya mereka boleh diletakkan sebagai guru-guru khusus untuk matapelajaran Bahasa Malaysia?

Tuan Wahab bin Suhaili: Soalan tambahan, Tuan Yang di-Pertua. Adakah Kementerian Pendidikan membuat kajian ataupun mengenalpasti bukan sahaja mengenai SRJK(T) malah semua SRK atau SMK yang begitu teruk dan usang di seluruh negara ini yang perlu diganti di dalam Rancangan Malaysia Keenam. Bilakah rancangan penggantian ini akan dimulakan dan adakah Sekolah Pondok terutama yang ada di Kelantan termasuk di dalam program ini?

Dr Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, memang menjadi hasrat Kementerian Pendidikan supaya semua sekolah di negara kita dilengkapi dengan bangunan yang sesuai, kemudahan yang cukup dan diberi dengan tenaga pengajar yang terlatih dan sebagainya. Oleh kerana terdapat beribu-ribu buah sekolah di negara kita, maka kita memerlukan masa serta peruntukan yang cukup untuk mengatasi masalah tersebut.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, dalam Rancangan Malaysia Keenam memang kita ada satu

rancangan yang ambitious, dengan izin, untuk mengatasi masalah yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat.

Tuan Ong Tin Kim: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Sebenarnya soalan saya pada hari ini adalah ditujukan khususnya kepada sekolah Tamil di ladang-ladang. Soalan saya yang dahulu itu ditujukan kepada sekolah Cina, sekolah Mission serta sekolah Tamil secara am. Jadi, soalan tambahan saya ialah memandangkan keadaan sekolah-sekolah Tamil di ladang-ladang sangat tidak memuaskan, adakah apa rancangan-rancangan untuk memperbaiki keadaannya secara cemas (emergency) kerana keadaan sekolah-sekolah Tamil di ladang-ladang itu sangat buruk pada masa ini?

Dr Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pendidikan memang peka tentang masalah keadaan bukan sahaja di sekolah-sekolah Tamil di ladang tetapi juga sekolah-sekolah Jenis Kebangsaan lain di ladang-ladang, di kampung-kampung dan di kawasan-kawasan pendalaman dan sebagainya. Seperti yang saya telah terangkan tadi, memang dalam Rancangan Malaysia Keenam kita telah menambahkan peruntukan untuk memperbaiki keadaan sekolah-sekolah itu. Oleh kerana sekolah-sekolah yang berkeadaan tersebut adalah beratus-ratus bilangannya, kita memerlukan masa untuk mengatasi masalah itu.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Tuan Maidom P. Pansai.

(Soalan No. 13 Y.B. Tuan Maidom P. Pansai tidak hadir)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Dr. Tan Seng Giaw.

(Soalan No. 14 Y.B. Dr. Tan Seng Giaw tidak hadir)

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Tuan Haji Mohamad bin Sabu.

(Soalan No. 15 Y.B. Tuan Haji Mohamad bin Sabu tidak hadir)

PENGUNAAN BAHASA MALAYSIA DI SEKTOR KORPORAT

16. Tuan Mohamed Khaled bin Nordin minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) sama ada beliau sedar atau tidak bahawa penggunaan Bahasa Malaysia dalam sektor korporat dan perdagangan termasuk syarikat-syarikat yang disenaraikan di BSKL adalah membimbangkan dan berada pada paras bahaya; dan
- (b) jika sedar, apakah langkah Kementerian Kewangan bagi mengatasi masalah ini supaya Bahasa Malaysia sebagai bahasa rasmi negara dapat didaulatkan dalam sektor korporat dan perdagangan.

Dr Fong Chan Onn: Tuan Yang di-Pertua,

- (a) Pihak Kementerian Pendidikan memang menyedari adanya keadaan penggunaan Bahasa Malaysia yang kurang memuaskan dalam sektor korporat dan perdagangan termasuk syarikat-syarikat yang disenaraikan dalam Bursa Saham Kuala Lumpur (BSKL). Sungguhpun begitu usaha-usaha untuk meluaskan penggunaan Bahasa Malaysia ke dalam sektor ini memang telah lama dijalankan dan terus digiatkan oleh pihak

Kementerian melalui Dewan Bahasa dan Pustaka dengan mengatur pelbagai program dan kegiatan yang dapat membantu sektor ini menggunakan Bahasa Malaysia dengan betul.

- (b) Di antara langkah-langkah yang dijalankan oleh pihak Kementerian Pendidikan bagi mengatasi masalah ini adalah seperti berikut:

- (i) pihak Dewan Bahasa dan Pustaka telah menyediakan khidmat nasihat bahasa melalui talian penting (hotline), surat menyurat, telefaks dan teleks serta melayani kunjungan peribadi daripada pelbagai sektor termasuk sektor korporat dan perdagangan;
- (ii) menganjurkan beberapa siri kursus bahasa, taklimat dan ceramah tentang penggunaan Bahasa Malaysia di beberapa institusi korporat dan perdagangan untuk memberi bimbingan dan tunjuk-ajar tentang penggunaan Bahasa Malaysia yang betul dan tepat;
- (iii) menerbitkan bahan-bahan pedoman bahasa seperti buku-buku panduan, kamus dan buku-buku istilah daripada pelbagai bidang ilmu untuk panduan penggunaan dalam sektor ini; dan
- (iv) memberi perkhidmatan menyemakan bahan-bahan penerbitan sektor korporat dan perdagangan.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, masa untuk Soal Jawab sudah cukup.

(Masa untuk Pertanyaan bagi Jawab Mulut telah cukup dan Jawapan bagi Pertanyaan No. 1, 13, 14, 15 dan 17 hingga 22 adalah diberi di bawah ini)

LEBUHRAYA SEREMBAN— PORT DICKSON

1. Tuan Yim Chee Chong minta Menteri Kerja Raya menyatakan memandangkan Sepang akan dijadikan Lapangan Terbang Antarabangsa yang baru di negara kita, adakah Kementerian bercadang untuk memperbesarkan jalan dari Seremban ke Port Dickson dan membina lebuh raya dari Sepang ke Port Dickson.

Timbalan Menteri Kerja Raya (Datuk Peter Tinggom anak Kamarau): Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada masa kini Kerajaan sedang berunding dengan pihak swasta untuk melaksanakan projek Lebuh raya baru daripada Seremban ke Port Dickson secara penswastaan. Pembinaan lebuh raya ini dijadualkan akan bermula pada pertengahan tahun 1993 dan disiapkan pada tahun 1995.

Mengenai pembinaan Lebuh raya dari Sepang ke Port Dickson, projek ini tidak termasuk dalam Rancangan Malaysia Keenam. Walau bagaimanapun, Kerajaan sedang mengkaji secara komprehensif rangkaian jalan yang menghubungkan Sepang berikutan dengan cadangan membina Lapangan Terbang Antarabangsa baru di Sepang. Oleh itu, cadangan projek-projek jalan akan dibuat selepas kajian komprehensif ini disiapkan.

KAD PENGENALAN BARU— PENGELUARAN

13. Tuan Maidom P. Pansai minta Menteri Dalam Negeri menyatakan bahawa meskipun Kerajaan telah berulang kali menyatakan bahawa Kerajaan akan mengambil tindakan yang

seperlunya untuk membanteras pemberian Kad Pengenalan Biru kepada orang asing yang tidak layak, tapi ternyata makin sehari semakin banyak orang asing yang mendapat Kad Pengenalan Biru seperti beberapa orang rakyat Pakistan yang baru datang di Kuala Lumpur tapi sudah mendapat Kad Pengenalan Biru yang didaftarkan di salah sebuah daerah terpencil di Sabah, pada hal sepatah Bahasa Malaysia pun tidak pandai bercakap, apa lagi datang di di Sabah. Saya sendiri telah terserempak dengan orang-orang ini.

- (a) adakah itu disebabkan tindakan Kerajaan untuk membanteraskan pemberian Kad Pengenalan kepada orang-orang berkenaan adalah tidak sepatutnya melainkan tidak lebih daripada acuh tak acuh saja; dan
- (b) apakah jaminan Kerajaan bahawa dalam proses untuk menggantikan Kad-kad Pengenalan Lama dan Kad Pengenalan Baru, Kad-kad Pengenalan Lama yang dikeluarkan secara palsu atau menerusi pintu belakang kepada warganegara asing yang tidak layak akan tidak dilayan untuk membuat penggantian dengan Kad Pengenalan Baru nanti.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Kerajaan sentiasa bersikap serius bila mengeluarkan kad pengenalan. Kad pengenalan biru hanya dikeluarkan kepada orang-orang yang layak dan berhak sahaja. Tiap-tiap permohonan akan dihalusi mengikut prosedur dan proses yang ditetapkan.
- (b) Dalam proses penukaran kepada Kad Pengenalan Baru Bermutu Tinggi, Kerajaan memberi jaminan bahawa orang-orang yang memiliki kad pengenalan palsu tidak akan dikeluarkan dengan kad pengenalan baru tersebut.

PUNGUTAN TOL DI CHERAS

14. Dr Tan Seng Giaw minta Perdana Menteri menyatakan:

- (a) keadaan lalulintas di seluruh Wilayah Persekutuan setelah pungutan tol dikenakan di Cheras, terutama sekali bahagian-bahagian jalan di sekitar bandaraya yang masih sesak. Apakah Keajaan sedar bahawa akibat bilangan kenderaan semakin meningkat, kesesakan lalulintas telah bertambah buruk, termasuk di kawasan-kawasan tol Jalan Cheras dan Jalan Kuching; dan
- (b) bagi bahagian-bahagian jalan yang masih sesak, termasuk Jalan Cheras dan Jalan Kuching, sila nyatakan sama ada kesesakan disebabkan oleh laluan lintas 'feeding in' yang pesat (dari daerah/arrah manakah kenderaan datang) atau kerana 'bottleneck' di jalan berkenaan. Apakah faktor-faktor lain yang terlibat.

Dato' Drs Suleiman bin Mohamed:

- (a) Sebagai sebuah bandaraya yang pesat membangun, Kuala Lumpur sememangnya mengalami kesesakan lalulintas. Kesesakan lalulintas ini berlaku bukanlah disebabkan oleh pungutan tol di Jalan Cheras, tetapi adalah disebabkan oleh pengaliran kenderaan persendirian yang keluar/masuk ke Kuala Lumpur setiap hari sejak tahun 1988. Pada masa kini, anggaran bilangan kenderaan (berdasarkan kiraan Passenger Car Unit (PCU)) yang memasuki Kuala Lumpur setiap hari ialah 555,000. Pada tahun 1988, angka ini ialah 377,000, yang merupakan pertambahan se-

banyak 46.9% dalam tempoh tiga tahun sahaja. Bilangan kenderaan yang keluar daripada Kuala Lumpur pula pada masa ini, ialah 550,000. Pada tahun 1988, angka ini ialah 367,000, iaitu pertambahan sebanyak 51% dalam tempoh tiga tahun. Dalam keadaan yang mana bilangan kenderaan bertambah dengan kadar yang begitu pesat, kesesakan lalulintas tidaklah dapat dielakkan. Di Jalan Cheras pula, jumlah kenderaan yang menggunakannya untuk menuju ke pusat bandaraya sahaja pada tahun ini adalah lebih kurang 80,000 buah kenderaan sehari.

- (b) Mengenai kesesakan lalulintas di bahagian-bahagian jalan di Bandaraya Kuala Lumpur, termasuk Jalan Cheras dan Jalan Kuching, telah diperhatikan bahawa kesesakan biasanya berlaku pada sebelah pagi dari jam 7.00 hingga 9.00 pagi sahaja. Dalam kes Jalan Cheras, sejumlah 15,000 kenderaan melalui jalan tersebut untuk menuju ke pusat bandaraya pada waktu tersebut setiap hari, di mana lebih kurang 27% hingga 30% kenderaan-kenderaan ini datang dari luar Kuala Lumpur dan bakinya datang dari taman-taman perumahan di kedua-dua belah Jalan Cheras di dalam kawasan Wilayah Persekutuan.

Memang tidak dapat dinafikan yang Jalan Kuching juga mengalami kesesakan lalulintas di antara pukul 8.00 pagi hingga 9.00 pagi, tetapi pihak Dewan Bandaraya Kuala Lumpur tidak mempunyai data-data berhubung dengan bilangan kenderaan yang masuk ke Kuala Lumpur yang menggunakan Jalan Kuching.

KUTIPAN TOL DI PLAZA CHERAS

15. Tuan Haji Mohamad bin Sabu minta Menteri Kerja Raya menyatakan memandangkan Kerajaan bersetuju mengurangkan kadar tol di Plaza Tol Cheras dan menyediakan laluan alternatif tanpa tol bagi para pengguna:

- (a) apakah halangan untuk memansuhkan terus kutipan tol di Plaza Cheras; dan
- (b) apakah langkah susulan Kerajaan terhadap cadangan kutipan tol di Jalan Pahang, Kuala Lumpur.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau:

- (a) Adalah menjadi dasar Kerajaan untuk memesatkan program penswastan sebagai satu pendekatan dalam melaksanakan program infrastruktur bagi memesatkan pertumbuhan ekonomi negara. Untuk itu, Kerajaan akan mempertingkatkan lagi penyertaan sektor swasta dalam aktiviti pembangunan dan pembinaan infrastruktur dan kemudahan awam di bawah Rancangan Malaysia Keenam.

Untuk makluman Yang Berhormat, pengenalan tol di kawasan bandar bukanlah satu perkara unik di negara ini, malahan di negara-negara lain pun tol dipungut sebagai cara pembiayaan pembinaan jalan. Dalam hubungan ini, Kerajaan tidak ada cadangan untuk menghapuskan tol bagi mana-mana jalan yang telah dikenakan tol.

- (b) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, cadangan kutipan tol di Jalan Pahang, Kuala Lumpur akan dipertimbangkan apabila jalan tersebut telah dinaikan taraf

dan persimpangan bertingkat di Jalan Gombak/Jalan Pahang siap dibina dalam tahun 1994.

SEKOLAH RENDAH KERAJAAN/ SEKOLAH RENDAH BANTUAN— PEMBINAAN

17. Tuan Robert Lau Hoi Chew minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) sama ada rancangan untuk membina sebuah lagi SRB Cina di bandar Bintulu kerana SRB Chung Hua yang sedia ada, iaitu satu-satunya SRB Cina, sudah terlalu penuh dan kebanyakan daripada ibu bapa bangsa Cina mendapati adalah amat sukar bagi mereka untuk menghantar anak mereka untuk belajar di Sekolah Rendah Cina di Bintulu dan sama ada sekiranya boleh untuk memindahkan lesen SRB Kai Hua, Sibu yang telah digantung ke Bintulu; dan
- (b) sama ada rancangan untuk membina SRB aliran Cina baru di kawasan yang penuh dengan penduduk di bandar utama di seluruh Malaysia secara umumnya dan di Taman Appollo, Jalan Deshiren, kawasan perumahan Jalan Upper Lanang dan kawasan perumahan di Jalan Teku di Sibu, khususnya.

Dr Fong Chan Onn: Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bagi jawapan (a) dan (b), pembinaan sesebuah sekolah sama ada Sekolah Rendah Kerajaan ataupun Sekolah Rendah Bantuan adalah berdasarkan kepada keperluan menyeluruh yang wujud di sesuatu kawasan itu setelah mengambilkira beberapa perkara. Di antaranya ialah:

- (i) tidak terdapat sekolah di kawasan yang berkenaan dan kawasan-kawasan yang berhampiran;

- (ii) sekolah-sekolah yang sedia ada tidak dapat menampung pertambahan murid di kawasan berkenaan;
- (iii) tidak ada rancangan untuk menambah bangunan atau bilik darjah di sekolah-sekolah yang sedia ada di kawasan-kawasan berkenaan;
- (iv) adanya peruntukan kewangan untuk projek berkenaan.

Kementerian Pendidikan tidak bercadang untuk membuka semula sekolah yang telah ditutup. Oleh itu, Sekolah Rendah Bantuan Kai Hua di Sibul tidak boleh dipindahkan ke Bintulu.

BANDUAN/PENAGIH DADAH MENJALANI HUKUMAN DAN RAWATAN

18. Tuan Ruhanie bin Haji Ahmad minta Menteri Dalam Negeri menyatakan:

- (a) berapa ramai jumlah banduan dan penagih dadah yang sedang menjalani hukuman dan rawatan dikenalpasti sebagai pengidap AIDS dan berapa ramai pula dikenalpasti pembawa kuman HIV;
- (b) berapa ramai jumlah pula jumlah pelacur asing yang telah diberkas kerana didapati mengidap AIDS dan juga pembawa kuman HIV. Apakah hukuman yang dikenakan ke atas mereka dan apakah tindakan susulan ke atas pelanggan-pelanggan mereka; dan
- (c) benarkah pihak Kerajaan akan mengenakan hukuman berat kepada operator pelacuran ataupun "Bapa Ayam" yang membawa masuk pelacur berpenyakit AIDS. Apakah bentuk hukuman-hukuman berat yang sedang dipertimbangkan dan

tidak mungkinkah Kerajaan akan mengharamkan pelacuran sebagai satu cara berkesan mencegah AIDS di negara ini.

Tuan Ong Ka Ting:

- (a) Tidak ada kes pengidap AIDS yang dilaporkan di kalangan banduan/penghuni/pelatih yang sedang menjalani hukuman di Institusi-institusi Penjara dan Pusat Serenti. Walau bagaimanapun, jumlah pembawa kuman HIV di kalangan banduan/orang tahanan ialah 257 orang, dan dari kalangan pelatih-pelatih di Pusat-pusat Serenti, 214 orang.
- (b) Sejak bulan April 1991, daripada seramai 427 orang perempuan warganegara asing yang ditangkap kerana disyaki melacurkan diri di negara ini, tiga orang telah disahkan mengidap penyakit AIDS. Seorang daripadanya telah diusir dan dihantar balik ke negara asalnya manakala dua orang lagi sedang menjalani hukuman penjara atas kesalahan memiliki Kad Pengenalan orang lain ketika ditangkap. Mereka ini akan diusir dan dihantar balik ke negara asal mereka sebaik sahaja hukuman penjara tamat pada bulan Mac 1992. Berkenaan dengan tindakan susulan ke atas pelanggan mereka, ini tidak dapat dijalankan kerana pelanggan-pelanggan itu tidak dapat dikesan atau dikenali kecuali secara menghebohkan perkara itu melalui media-massa dan menasihatkan supaya pelanggan-pelanggan berkenaan mendapatkan pemeriksaan dan rawatan sewajarnya.
- (c) Kerajaan memandang berat di atas kegiatan operator pelacuran yang membawa masuk pelacur-pelacur ke negara ini. Usaha-usaha dan tindakan-tindakan

yang berterusan adalah diambil untuk mencegah dan membanteras kegiatan ini serta operator-operator yang terlibat. Sungguhpun demikian, ianya sukar untuk dihapuskan sama sekali. Bagi sesiapa sahaja yang didapati terlibat dalam kegiatan haram ini, akan diambil tindakan di bawah undang-undang yang sedia ada termasuk Akta Kediaman Terhad, 1933.

PELAJAR SABAH LULUS SPM/ STPM

19. Tuan Joseph Voon minta Menteri Pendidikan menyatakan:

- (a) berapakah bilangan pelajar Sabah yang lulus peperiksaan SPM dan STPM sepanjang Rancangan Malaysia Kelima; dan
- (b) berapakah bilangan pelajar yang memasuki pengajian dan pendidikan tinggi dalam tempoh yang sama. Mohon beri fakta mengikut tahun.

Dr Fong Chan Onn:

- (a) Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, bilangan pelajar dari negeri Sabah yang lulus peperiksaan SPM dan STPM sepanjang Rancangan Malaysia Kelima ialah seperti berikut:

Tahun	Bilangan Lulus	
	SPM	STPM
1986	5,142	2,400
1987	5,628	2,094
1988	6,662	2,196
1989	7,529	2,565
1990	7,075	2,959

- (b) Bilangan pelajar dari negeri Sabah yang memohon dan diterima memasuki universiti-universiti tempatan dari tahun

1986 hingga 1990 adalah seperti berikut:

Memohon mengikut program		Diterima masuk universiti	
Ijazah	Diploma	Ijazah	Diploma
5,288	5,768	1,592 (30.1%)	1,147 (19.8%)

PELACUR WARGANEGARA ASING YANG DITANGKAP

20. Dr. Sanusi bin Daeng Mariok minta Menteri Dalam Negeri menyatakan bilangan pelacur yang dapat dikesan oleh Kerajaan di Malaysia dan yang datang dari luar negeri bagi tahun 1988, 1989, 1990 dan 1991.

Tuan Ong Ka Ting: Bilangan warganegara asing yang telah ditangkap kerana terlibat dalam kegiatan pelacuran dari tahun 1988 sehingga September 1991 adalah seramai 1,430 orang. Ini terdiri daripada 496 orang yang ditangkap dalam tahun 1988, 463 dalam tahun 1989, 123 dalam tahun 1990 dan 348 tahun ini.

PERKHIDMATAN AWAM— PENGAMBILAN

21. Tuan Lim Guan Eng minta Perdana Menteri menyatakan sama ada benar atau tidak bahawa pihak Kerajaan akan mengambil lebih banyak anggota Kerajaan atau Perkhidmatan Awam dalam ratio 2 orang bukan Melayu untuk setiap orang Melayu (2:1) seperti yang diumumkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri di Rasah dan kalau benar bilakah dasar ini akan dilaksanakan.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato Wong See Wah): Usaha dalam penyusunan semula gunatenaga di antara Bumiputera dan bukan Bumiputera akan terus dilaksanakan di bawah Rangka Rancangan

Jangka Panjang Kedua (1991-2000) (RRJP2). Penyusunan semula ini akan mengambilkira keperluan untuk meningkatkan penyertaan bukan Bumiputera dalam sektor-sektor di mana penyertaan mereka masih rendah seperti dalam jawatan-jawatan sektor awam. Mengikut Jadual 4-3 bertajuk Pekerjaan Mengikut Sektor dan Kumpulan Kaum 1990 dan 2000 yang terkandung dalam RRJP2, jumlah pekerjaan dalam sektor perkhidmatan Kerajaan adalah seperti berikut:

Anggaran			
	1990	2000	Pertambahan
Bumiputera	560,300	575,500	15,200
Bukan Bumiputera			
Cina	214,800	235,200	20,400
India	69,300	80,500	11,200
Lain-lain	5,800	3,000	2,800
			29,800

Berdasarkan kepada anggaran peluang pekerjaan pada tahun 2000, jumlah peluang pekerjaan dalam perkhidmatan Kerajaan untuk sepuluh tahun akan datang bagi Bumiputera ialah 15,200 berbanding dengan Bukan Bumiputera iaitu 29,800. Jika Yang Berhormat hendak bandingkan dengan kedua-dua angka tersebut dan mentakrifkan kedua-dua angka tersebut sebagai nisbah 2:1, terulanglah kepada budibicara Yang Berhormat.

BEKALAN AIR

22. Dato' Haji Mohamad Abu Bakar bin Rautin Ibrahim minta Menteri Kerja Raya menyatakan bagaimanakah Kerajaan memastikan rakyat mendapat bekalan air mencukupi tanpa pengambilalihan Jabatan Bekalan Air Negeri-negeri oleh Kerajaan Persekutuan.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Saya telahpun menjawab soalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat, ketika menjawab soalan daripada Ahli Yang Berhormat

dari Padang Serai pada 5.12.91 yang lalu. Buat masa ini tidak ada apa-apa maklumat tambahan kepada jawapan yang telah saya berikan itu.

USUL MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH PERATURAN MESYUARAT 18

Kilang Padi Bukan Bumiputera

3.36 ptg.

Tuan Chian Heng Kai (Bukit Mertajam): Tuan Yang di-Pertua, saya bangun untuk mencadangkan satu Usul dan isi kandung Usul saya adalah seperti berikut:

Bahawa Majlis Mesyuarat Dewan ini mengikut Peraturan Majlis Mesyuarat 18(2) mengizinkan Yang Berhormat Chian Heng Kai iaitu Ahli Parlimen kawasan Bukit Mertajam mencadangkan supaya Majlis Dewan ini ditangguhkan untuk merundingkan satu perkara tertentu berkenaan kepentingan orang ramai yang berkehendak disegerakan, iaitu terima kilang padi bukan bumiputera di Kedah demi untuk mencari penyelesaian bagi menyelesaikan masalah ini dalam masa yang secepat mungkin. Dan perkara ini adalah satu perkara tertentu berkenaan kepentingan orang ramai yang berkehendak disegerakan berdasarkan sebab-sebab berikut:

- (1) Berikutan satu langkah yang diambil oleh Lembaga Padi dan Beras Negara, kilang-kilang padi bukan bumiputera di Kedah tidak lagi dapat membeli padi daripada petani-petani padi sejak lebih kurang setengah tahun yang lalu. Dan oleh yang demikian, mereka tidak dapat beroperasi. Nyata sekali ini adalah satu perkara yang tertentu.

- (2) Masalah ini bukan sahaja telah menjejaskan tuan punya kilang padi bukan bumiputera tetapi juga telah menjejaskan petani-petani padi Kedah dan Perlis. Di samping itu masalah ini juga mengandungi unsur-unsur diskriminasi perkauman. Oleh yang demikian, ia adalah berkenaan kepentingan orang ramai.
- (3) Masalah tersebut telah berlarutan selama sekurang-kurangnya setengah tahun. Tetapi ianya masih belum diselesaikan. Yang Berhormat dari Bukit Mertajam dan Kelang telah beberapa kali membangkitkan masalah ini di mesyuarat kali ini, tetapi Kerajaan dan Menteri Pertanian enggan memberi sebarang jawapan. Kini tuan punya kilang padi bukan bumiputera ini sedang menghadapi nasib di mana perniagaan mereka terpaksa ditutup. Jika masalah ini tidak diselesaikan, kemungkinan kilang padi bukan bumiputera tidak akan wujud lagi di Kedah. Oleh yang demikian, masalah ini amatlah berkehendak disegerakan.

Dewan ini sedia maklum bahawa untuk menghadapi pilihanraya kecil kawasan Jerlun, Yang Amat Berhormat Perdana Menteri telah mengarahkan Yang Berhormat Menteri Pertanian untuk menubuhkan Jawatankuasa Penyelarasan Padi Negara untuk menguruskan masalah ini. Tetapi memandangkan pengalaman yang lalu, rakyat jelata pada umumnya menganggap langkah ini sebagai tektik kempen pilihanraya semata-mata. Oleh yang demikian, Dewan ini perlu ditangguhkan supaya pihak Kerajaan dan Pembangkang dapat merundingkan masalah ini. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, saya telah menerima satu Pemberitahu Usul di bawah Peraturan Mesyuarat 18(1) daripada Ahli Yang Berhormat dari Bukit Mertajam pagi tadi. Teks usul itu adalah seperti yang dibacakan oleh Yang Berhormat sebentar tadi.

Bagi membolehkan perkara ini ditimbangkan oleh Majlis Mesyuarat hari ini, saya sebagai Tuan Yang di-Pertua hendaklah berpuas hati bahawa perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat itu memenuhi tiga syarat:

- (i) bahawa perkara itu tertentu;
- (ii) bagi kepentingan orang ramai; dan
- (iii) ia berkehendak disegerakan.

Saya telah meneliti perkara ini dan saya dapati bahawa perkara itu tertentu dan ia adalah bagi kepentingan orang ramai. Tetapi walau bagaimanapun, saya berpendapat bahawa perkara ini tidak perlu dibahas dengan segera sehingga menangguhkan mesyuarat hari ini kerana perkara yang serupa ini bukanlah dapat diselesaikan dengan perbincangan yang sesingkat satu jam yang disyaratkan di bawah Peraturan Mesyuarat 18(3) itu.

Jika apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat dari Bukit Mertajam itu betul berlaku, masalah itu juga melibatkan Kerajaan Negeri Kedah yang berkuasa mengeluarkan lesen kilang padi itu.

Tetapi sebaliknya saya difahamkan oleh Kementerian Pertanian bahawa sebagai satu kenyataan tidak ada sebarang ketegahan bagi kilang-kilang padi bukan bumiputera di Kedah membeli padi daripada petani-petani. Saya difahamkan lagi bahawa pada masa yang lalu mereka telah membeli lebih banyak padi daripada amaun yang dibeli oleh Lembaga Padi Negara dan kilang-kilang bumiputera bersama.

Selain daripada itu pada fikiran saya biarlah Jawatankuasa Penyelaras Padi Negara yang akan ditubuhkan itu menyelesaikan masalah ini. Biarlah kita memberi peluang untuk mereka menjalankan tugas kerana mereka lebih berkemampuan untuk membincang dengan lebih mendalam, meliputi segala aspek dan yang boleh melibatkan segala pihak yang berkenaan daripada yang boleh kita perbuat dalam Dewan ini dalam masa satu jam yang dikehendaki di bawah Peraturan Mesyuarat 18(3) itu yang lazimnya tidak mengambil apa-apa keputusan yang tepat. Oleh yang demikian, saya menolak Usul itu. *(Tepuk)*

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN YANG DIBEBAHKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri (Dato' Drs Suleiman bin Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

Bahawa mengikut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12, Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga Rang Undang-undang Perbekalan 1992 dibacakan kali yang ketiga dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan 1992 diluluskan.

Timbalan Menteri Pendidikan (Dr Leo Michael Toyad): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa satu usul telah dikesukakan di bawah Peraturan Mesyuarat 12, meminta supaya Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga Rang Undang-undang Perbekalan 1992 dibacakan kali yang ketiga dan Usul

Anggaran Perbelanjaan Pembangunan 1992 diluluskan, hendaklah disetujui.

Usul dikemukakan bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

Bahawa mengikut peruntukan Peraturan Mesyuarat 12, Dewan ini tidak akan ditangguhkan hari ini sehingga Rang Undang-undang Perbekalan 1992 dibacakan kali yang ketiga dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan 1992 diluluskan.

RANG UNDANG-UNDANG

RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN 1992

DAN

USUL

ANGGARAN PEMBANGUNAN 1992

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas "Rang Undang-undang Perbekalan 1992 dan Anggaran Pembangunan 1992 dalam Jawatankuasa sesebuah Majlis." *(Hari Keenambelas)*

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

(Timbalan Yang di-Pertua mempergunakan Jawatankuasa)

Maksud B.52 (Jadual)—

Maksud P.52 (Anggaran Pembangunan, 1992)—

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kementerian Kerja Raya menyambung jawapan.

3.34 ptg.

Timbalan Menteri Kerja Raya (Datuk Peter Tinggom anak Kamarau): Tuan Pengerusi, saya ingin mengambil kesempatan di Dewan yang mulia ini. . . .

Tuan Lim Kit Siang: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Sebentar Yang Berhormat, ada point of order.

Tuan Lim Kit Siang: Saya lihat semalam sebenarnya Yang Berhormat Timbalan Menteri Kerja Raya, Ahli dari. . . .

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, point of order yang ke berapa?

Tuan Lim Kit Siang: Point of order 66 di mana semalam Yang Berhormat Timbalan Menteri Kerja Raya, Ahli dari Taiping telah mula menggulung tetapi hari ini dia tidak ada di sini. Nampaknya ini satu penghinaan kepada Dewan yang mulia ini dan dia patut terus oleh kerana dia sendiri meminta untuk menggulung. Oleh kerana cuma dua minit sahaja, bolehkah saya menggulung dan menjawab pada esok hari. Tetapi hari ini dia tidak ada di sini. Ini penghinaan di mana dia tidak memandang berat tentang tanggungjawab, tugas Dewan yang mulia ini. Bukan dia tidak boleh digantikan dengan orang lain tetapi apabila beliau mula menggulung, dia patut datang balik untuk menghabiskan penggulangan. Itulah point of prinsip yang mustahak, kemuliaan Dewan ini supaya tidak dihinakan, dimainkan dan diperbudak-budakkan.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, itu andaian. Kemungkinan dia uzur, kita tidak tahu. Ya, sila sambung.

Timbalan Menteri Kerja Raya (Datuk Peter Tinggom anak

Kamarau): Tuan Pengerusi, saya ingin mengambil kesempatan di Dewan yang mulia ini untuk merakamkan ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan mengenai Anggaran Belanjawan Pembangunan 1992 yang menyentuh bidang tugas Kementerian Kerja Raya.

Tuan Pengerusi, Ahli-ahli Yang Berhormat dari Sarawak telah membangkitkan mengenai kelewatan menyiapkan projek-projek jalan raya utama di Sarawak dan kos projek yang telah dikurangkan seperti pembinaan projek main trunk road dan projek Jalan Pan Borneo.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Batang Sadong dan Batang Lupar telah membangkitkan mengenai arahan daripada Kementerian Kerja Raya supaya pembinaan jalan dari Serian/Tebeduk sempadan Indonesia diturunkan taraf kepada feeder road sahaja.

Tuan Pengerusi, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kerajaan Pusat tiada sebarang niat untuk menjejaskan pembangunan di Negeri Sarawak khasnya pembinaan jalan raya. Keutamaan diberi kepada pembinaan jalan raya utama, main trunk road di Sarawak. Sukalah saya menyatakan di sini bahawa peruntukan Rancangan Malaysia Keenam sebanyak \$790.90 juta diluluskan untuk pembinaan jalan raya di bawah Kementerian Kerja Raya. Bagi tahun 1991 sebanyak \$198.9 juta diluluskan dan sebanyak \$245.95 juta telah diperuntukkan untuk tahun 1992. Ini menunjukkan bahawa Kerajaan mempunyai niat yang baik bagi pembangunan di negeri Sarawak.

Tuan Pengerusi, Projek Serian/Tebeduk sempadan Indonesia telah dirancang dalam Rancangan Malaysia Kelima dan projek ini disambungkan ke Rancangan Malaysia Keenam. Peruntukan Rancangan Malaysia Keenam yang diluluskan ialah

\$35 juta. Oleh itu skop kerja untuk projek ini hendaklah seimbang dengan peruntukan yang diluluskan.

Sukalah saya memaklumkan bahawa peruntukan yang diluluskan, saya telah difahamkan ialah mengikut keutamaan projek berdasarkan kriteria-kriteria yang telah ditetapkan seperti aliran trafik (traffic flow), bilangan penduduk, kadar pulangan (rate of return), keadaan geografi dan mengambilkira kepentingan kepada pengguna dan Kerajaan. Di samping itu, suka saya menjelaskan di sini bahawa setiap perancangan projek-projek pembinaan infrastruktur adalah dirundingkan bersama dengan Kerajaan Negeri.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Batang Sadong juga telah membangkitkan mengenai kelewatan penyiapan projek Lebuhraya Pan-Borneo. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat dan Dewan yang mulia ini, prestasi perbelanjaan bagi tahun 1991, bagi projek ini adalah tidak memuaskan, kerana sebahagian daripada projek telah dibatalkan disebabkan kegagalan pihak kontraktor menunaikan sebahagian daripada perjanjian kontrak yang telah ditandatangani. Oleh itu beberapa pakej projek ini perlu ditawarkan semula dengan tidak mengurangkan peruntukan yang telah diluluskan.

Tuan Wahab bin Suhaili: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat sebentar, Batang Sadong bangun.

Tuan Wahab bin Suhaili: Tuan Pengerusi, saya mengucapkan terima kasih kepada Timbalan Menteri Kerja Raya memberi peluang kepada saya untuk menjelaskan apa yang saya maksudkan semalam. Sebenarnya apa yang saya maksudkan itu bukanlah masalah sama ada komitmen Kerajaan Pusat dengan Kerajaan Negeri Sarawak. Masalah implikasi daripada kesan penurunan jalan itu sendiri yang saya telah bayangkan semalam.

Tuan Pengerusi, sekarang ini masalahnya, saya tidak hendak sebut panjang-panjang, lets get straight to the point, sentimen anti Persekutuan, sentimen anti Melayu, kalau ini tidak dibendungkan daripada peringkat yang masih awal lagi, apa yang berlaku terhadap PBS di Sabah mungkin juga berlaku di Sarawak, itu kita tidak hendak. Sebab itu saya bangkitkan perkara macam ini.

Satu lagi perkara yang hendak saya nyatakan di sini ialah, adakah Kementerian Kewangan ataupun Menteri Kewangan diberitahu tentang penurunan taraf ini, kerana pada 25 September 1991, beliau sendiri di SRK Rie Daso menyatakan bahawa satu jalan ini dibina ketaraf trunk road. Ini kalau Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak ada butir-butir, saya minta jawab secara bertulis.

Kedua, kalau kita lihat di Semenanjung, semua lebuhraya bertaraf antarabangsa, mengapa dalam keadaan yang sama 42 kilometer, Kerajaan tidak dapat membuat lebuhraya yang bertaraf antarabangsa untuk menghubungi Indonesia dengan Sarawak, sedangkan disebelah utara dihubungi Brunei dengan Kuala Baram dengan jalan raya yang bertaraf antarabangsa. "What is the reason behind it." Ini yang hendak saya bangkitkan dalam Dewan yang mulia ini, jangan ada pilih kasih. Kalau Brunei dihubungi dengan Kuala Baram dengan jalan bertaraf (RO3) juga - okay, tidak jadi masalah. Kalau di utara (RO3), di selatan pun (RO3), itu yang hendak saya jelaskan di sini. Terima kasih.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Tuan Pengerusi, terima kasih kepada Yang Berhormat dari Batang Sadong kerana menjelaskan lagi pendapatan beliau yang telah beliau sebut semalam.

Tetapi bagi pihak Kementerian Kerja Raya, saya tidak ada tambahan lagi lebih daripada yang saya sebutkan tadi berkenaan dengan jalan Serian Tebedu

sempadan Indonesia. Jadi, saya pun sungguh bersimpati dengan fikiran Yang Berhormat dari Batang Sadong itu tetapi apa yang telah dibuat, itulah yang saya sebut sebentar tadi.

Sekiranya kalau Yang Berhormat minta jawapan bertulis pun, saya kira tidak jauh dari apa yang saya sebutkan tadi. Jadi, oleh kerana Yang Berhormat telah membangkitkan berkenaan dengan sentimen anti Persekutuan ataupun fikiran orang Sarawak dengan Semenanjung kerana jalan raya ini, saya fikir perkara ini tidak timbul, kerana kita telah tahu kaitan rapat di antara Kerajaan Negeri Sarawak dengan Kerajaan Pusat selama ini memang cukup baik. Jadi, saya rasa kalau betul tidak puas hati, maka saya rasa perhubungan yang rapat di antara Kerajaan Negeri Sarawak dan Kerajaan Pusat boleh membawa kepada penyelesaian perkara ini.

Tuan Pengerusi, mengenai soalan yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Sibu tentang peruntukan penyelenggaraan jalan-jalan raya di Negeri Sarawak telah dikurangkan dari \$6 juta pada tahun 1991 kepada \$3 juta pada tahun 1992.

Sukalah saya menjelaskan bahawa peruntukan sebanyak \$9 juta telah diluluskan dalam Rancangan Malaysia Keenam. Menyentuh mengenai dakwaan ketiadaan maintenance section bagi Negeri Sarawak, sebenarnya. . .

Tuan Lau Dak Kee (Ipoh): *(Bangun)*

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Timbalan Menteri, sebentar ya, Ipoh bangun. Beri dia jalan atau tidak?

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Tidak, tiada kena mengena dengan Sarawak.

Tuan Lau Dak Kee: *(Menyampuk)*

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Dia tidak beri jalan.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Menyentuh mengenai dakwaan ketiadaan maintenance section bagi Negeri Sarawak, sebenarnya Unit Penyelenggaraan bagi Negeri Sarawak telah ditubuhkan sejak tahun 1986 lagi dan jumlah peruntukan bagi kerja-kerja penyelenggaraan ini telah meningkat setiap tahun dari \$9.6 juta pada tahun 1986 kepada \$19.8 juta pada tahun 1990.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Bagan. . .

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar (Batang Lupar): *(Bangun)*

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Batang Lupar bangun, orang Sarawak.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar: Terima kasih, Tuan Pengerusi dan terima kasih Datuk Timbalan Menteri.

Saya ini asal usul saya daripada Road Section Maintenance, JKR dahulu. Bukan Engineer tetapi tahu dan kawan-kawan saya masih banyak di sana. Tahun 1990 saya berjumpa dengan Chief Road Engineer, dia tunjuk kepada saya satu surat bertarikh 1988 mengatakan, mereka minta beberapa jawatan untuk mengisikan kekosongan Road Maintenance Section. Dalam JKR Sarawak ada road section, tetapi maintenance section itu berlainan daripada macam mana yang ada ditubuhkan di Sabah. Itu yang mereka minta kerana sekarang establishment dalam road section itu ialah establishment untuk pembinaan, alignment, design, macam-macam lagi. Tetapi maintenance yang saya sebut itu strictly for maintenance sahaja. Jadi, itulah yang saya tanya ini, special maintenance section. Terima kasih.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Tuan Pengerusi, berkenaan dengan special maintenance section ini, saya pun telah difahamkan iaitu di Sarawak sudah ada Unit Penyenggaraan bagi Negeri Sarawak. Tetapi sekiranya kalau special maintenance unit ini yang dikatakan oleh Yang Berhormat dari Batang Lupar masa ini tidak ada di Sarawak, saya fikir perkara ini patut diselesaikan permulaannya dari Negeri Sarawak ataupun JKR Sarawak. Oleh kerana seperti yang kita telah ketahui iaitu apabila kita membuat satu perjanjian di dalam tertubuhnya negara Malaysia tahun 1963, JKR Sarawak adalah Jabatan Kerajaan Negeri. Oleh kerana itu, segala-gala perancangan, pelaksanaan, penyenggaraan dan semua projek di Negeri Sarawak yang dibiayai oleh Kerajaan Negeri ataupun Kerajaan Persekutuan telah dilaksanakan oleh JKR Sarawak bukan JKR dari Semenanjung.

Jadi, kalau sekiranya ada masalah berkenaan dengan special unit maintenance ini, saya fikir bagus perkara ini permulaannya dilanjutkan oleh Kerajaan Negeri Sarawak kepada Kerajaan Persekutuan.

Tuan Pengerusi, Ahli Yang Berhormat dari Bagan telah membangkitkan beberapa perkara mengenai Jambatan Pulau Pinang. Beliau telah membangkitkan mengenai kesukaran yang dihadapi oleh orang ramai yang terpaksa berbaris dan mengambil masa yang lama untuk mendapatkan tiket-tiket bulanan di Jambatan Pulau Pinang. Kenyataan oleh Ahli Yang Berhormat, saya telah difahamkan adalah tidak benar.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pada hari-hari biasa, pengguna-pengguna Jambatan Pulau Pinang boleh membeli Buku Tiket Tol dengan senang tanpa menunggu lama. Walaupun begitu secara purata, untuk dua atau tiga hari dalam sebulan terdapat ramai pembeli yang datang pada masa yang sama. Ini telah mengakibatkan kesesakan di

kaunter jualan tiket tol. Dalam hal ini Lembaga Lebuhraya Malaysia telahpun mengambil langkah-langkah tertentu untuk mengatasi masalah ini.

- (a) Di antara langkah-langkah yang telah diambil untuk mengatasi kejadian kesesakan di kaunter ialah seperti berikut:
 - (i) Tarikh sah laku untuk tiket yang dijual pada hari-hari tertentu dicop lebih awal supaya dapat menjimatkan masa pada hari jualan;
 - (ii) Lembaga Lebuhraya Malaysia telah menempatkan dua orang pegawai di kaunter jualan tiket tol untuk menyegerakan lagi jualan tiket tol.
 - (iii) Mengambil tempahan daripada syarikat-syarikat yang membuat pembelian yang besar supaya tidak menyebabkan kesesakan di kaunter jualan tiket tol itu.
- (4) Lembaga Lebuhraya Malaysia telah menambahkan waktu jualan tiket tol selepas waktu pejabat iaitu sampai pukul 5.30 petang, pada hari Isnin, Rabu dan Sabtu supaya pembeli-pembeli boleh membuat pembelian tiket tol dengan lebih mudah dan selesai; dan
- (5) Lembaga Lebuhraya Malaysia akan menyediakan komputer bersendirian di kaunter jualan untuk mempercepatkan transaksi di kaunter.

Tuan Pengerusi, mengenai kesesakan yang berlaku di Pusat Tol, suka saya memaklumkan bahawa di Plaza Tol Jambatan Pulau Pinang terdapat tiga jenis lorong yang dikhaskan untuk kegunaan kenderaan-kenderaan tertentu sahaja, iaitu lorong lori, lorong kereta dan lorong motosikal.

Kesesakan yang berlaku hanya berlaku di lorong kereta. Untuk

mengatasi masalah kesesakan ini, pihak Lembaga Lebuhraya akan melaksanakan penggunaan lorong ekspres di mana pengguna-pengguna digalakkan menyediakan tukaran wang yang secukupnya untuk mempercepatkan transaksi dan laluan kenderaan.

Tuan Ahmad bin Nor: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat Bayan Baru bangun, Yang Berhormat hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Ahmad bin Nor: (*Menyampuk*)

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Masa tidak cukup, oleh kerana Dewan ini tidak akan ditangguhkan sehingga Belanjawan ini diluluskan.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Dia tidak beri ya, Bayan Baru.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Jadi tidak dapat. . .

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Dia tidak beri mengenai Pulau Pinang.

Tuan Ahmad bin Nor: Tuan Pengerusi, penjelasan.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: Di samping itu LLM juga. . .

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Dia tidak beri.

Datuk Peter Tinggom anak Kamarau: . . . sedang mengkaji kemungkinan penggabungan kenderaan kelas dua dengan kenderaan kelas tiga untuk mengoptimumkan penggunaan lorong di Jambatan Pulau Pinang. Jika cadangan ini diterima dan dilaksanakan, ianya boleh mengurangkan kesesakan di mana kenderaan kereta boleh menggunakan lorong yang dikhaskan untuk lori.

Tuan Pengerusi, menyentuh mengenai penurunan kadar tol di Jambatan Pulau Pinang, satu kajian telah dijalankan oleh sebuah Jawatankuasa Khas yang dianggotai oleh wakil-wakil dari Kementerian Kerja Raya dan Kementerian Pengangkutan pada tahun 1987. Jawatankuasa tersebut telah mengesyorkan supaya struktur kadar tol yang ada sekarang dikekalkan atas sebab-sebab berikut:

- (a) Hasil perkhidmatan feri telah mengalami kekurangan dan ini telah merugikan pihak Suruhanjaya Pelabuhan Pulau Pinang.
- (b) Hasil kutipan tol tidak mengalami kekurangan.
- (c) Jumlah kenderaan di Jambatan Pulau Pinang telah meningkat dibandingkan apabila operasi dimulakan pada tahun 1985. Oleh yang demikian, tidak perlu diturunkan kadar tol untuk menarik lebih banyak kenderaan menggunakan Jambatan Pulau Pinang.

Tuan Pengerusi, mengenai masalah pile-cap yang mengakibatkan kerosakan di permukaan jalan di kawasan perindustrian Prai. Pihak LLM telahpun menyediakan tawaran tender untuk menjalankan kerja-kerja pembaikan permukaan jalan. Tawaran tender dijangka akan dipanggil tidak lama lagi, walau bagaimanapun dalam jangka masa pendek LLM akan mengambil tindakan menurap permukaan jalan.

Tuan Pengerusi, kerja-kerja penyelenggaraan Jambatan Pulau Pinang memang diambil perhatian berat oleh pihak LLM. Kontraktor telahpun dilantik untuk menjalankan kerja-kerja penyelenggaraan jalan ini bagi tempoh selama dua tahun mulai Mei 1991 hingga bulan Mei 1993. Kerja-kerja routine maintenance sememangnya dijalankan setiap masa bagi menjaga kebersihan jambatan ini.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sebuah jentera sweeper baru sahaja dibeli bagi menjalankan kerja-kerja pembersihan yang lebih berkesan. LLM juga akan mengindahkan Jambatan Pulau Pinang dengan melaksanakan projek landscaping dengan peruntukan sebanyak \$1 juta.

Tuan Pengerusi, mengenai perkara-perkara lain serta teguran-teguran yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang tidak sempat dijelaskan, Kementerian saya akan mengambil perhatian serta tindakan yang sewajarnya.

Tuan Pengerusi, sekali lagi saya mengambil kesempatan ini mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan perkara-perkara yang menyentuh bidang tugas Kementerian Kerja Raya.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$899,296,700 untuk Maksud B.52 di bawah Kementerian Kerja Raya jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$899,296,700 untuk Maksud B.52 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$2,212,226,580 yang disebutkan untuk Maksud P.52 dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 1992 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan dan disetujukan.

Wang sebanyak \$2,212,226,580 untuk Maksud P.52 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan, 1992.

Maksud B.53 (Jadual)—

Maksud P.53 (Anggaran Pembangunan, 1992)—

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Kepala Bekalan B.53 dan Kepala Pembangunan P.53 di bawah Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi terbuka untuk dibahas sekarang. Sepang.

4.06 ptg.

Dato' Haji Mohd. Sharif bin Jajang (Sepang): Tuan Pengerusi, saya ingin mengambil bahagian dalam membahaskan Maksud Pembangunan P.53 Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi, Butiran 04400 Kemajuan Koperasi.

Tuan Pengerusi, saya percaya Kementerian khususnya Kerajaan telah begitu prihatin dan memberikan pandangan yang serius terhadap gerakan koperasi tanahair dan yang sedemikian kita telah dapat lihat sudah diwujudkan satu Kementerian berasingan di mana dahulunya ia dari satu Jabatan, sekarang ini telah beradadi bawah Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi.

Saya ingin tahu oleh kerana sudah ada suatu perhatian yang serius, keprihatinan pihak Kerajaan maka saya ingin mendapat tahu apakah sebenarnya dasar Kementerian terhadap penubuhan-penubuhan koperasi di dalam negara kita ini, kerana saya dapat lihat bahawa masih ada lagi beberapa masalah ataupun terdapat kesusahan di dalam hendak menubuhkan koperasi-koperasi ini di dalam negara kita khususnya yang pernah saya bangkitkan di mana kita berharap atau mencadangkan supaya diwujudkan seberapa banyak koperasi-koperasi di daerah-daerah ataupun di dalam tanahair kita ini memandangkan urusan ataupun perniagaan melalui koperasi ini menguntungkan ramai ahli dan memberikan manfaat bersama dan ianya berasaskan kepada tanggungjawab bersama dan penikmatan untung atau

laba bersama dalam konsep satu untuk satu.

Oleh yang demikian saya sekali lagilah ingin dapat tahu sejauh mana seriusnya ataupun perhatian berat Kementerian terhadap penubuhan koperasi kerana pernah berlaku di kawasan saya sendiri beberapa pertubuhan belia ingin menubuhkan koperasinya sendiri, tetapi telah ditolak oleh Jabatan Pembangunan Koperasi dengan alasan sudah ada koperasi yang sedia ada iaitu Koperasi Pembangunan Daerah di tempat yang berkenaan. Maka dengan itu tidak perlu diwujudkan lagi koperasi sedemikian.

Pada hemat saya, Koperasi Pembangunan Daerah mempunyai sasaran yang berlainan, walaupun ia termasuk sekali di dalam rangkuman sasaran belia, tetapi jika sesebuah Majlis Belia Daerah umpamanya ingin hendak menubuhkan sesuatu koperasi tentulah sasarannya kepada masyarakat ataupun kaum belia itu sendiri. Jadi, saya telah mendapat jaminan sebenarnya daripada Timbalan Menteri pada tahun sudah, tetapi setelah surat rayuan dihantar sehingga sekarang ini saya dapat tahu masih lagi tidak ada response ataupun sambutan daripada pihak Jabatan Pembangunan Koperasi.

Selain daripada itu, saya ingin mencadangkan oleh kerana Kementerian telah begitu mengambil berat tentang pembangunan koperasi dan juga gerakan koperasi tanahair, Kerajaan juga telah mengiktiraf penubuhan Koperasi Pembangunan Daerah dan rata-rata di tanahair kita sudah ada Koperasi Pembangunan Daerah. Oleh yang demikian, saya inginlah menyarankan kepada Kementerian supaya dengan pengiktirafan penubuhan sahaja tidak lagi mencukupi, malahan mestilah sampai ke peringkat bagaimana Koperasi Pembangunan Daerah ini dapat digerakkan dengan maju, dengan jaya terutama sekali di dalam usaha-usaha hendak mendapatkan peluang-peluang perniagaan. Kita tidak mahulah Koperasi

Pembangunan Daerah ini dilepaskan bersaing dengan mana-mana juga syarikat-syarikat atau korporat individu dan juga syarikat-syarikat sendirian berhad misalnya, kerana kita sedar bahawa untuk hendak mengumpulkan ahli, hendak mengumpulkan saham di dalam sesebuah koperasi yang sedemikian coraknya memanglah menjadi masih lagi sukar. Jadi, kalau tidak ada sesuatu yang boleh dapat dilihat dengan nyata ataupun masyarakat luar bandar mesti hendak lihat dahulu koperasi kita ini berjalan dengan baik, berjalan dengan maju, barulah kadangkala kita dapat lihat mereka ini ingin menyertai.

Kalau tidak ada sesuatu urusan atau perniagaan yang boleh memberikan penonjolan ataupun keuntungan kepada koperasi tersebut, saya fikir usahkan kita hendak melihat mereka hendak menjadi ahli koperasi, malahan hendak menambah saham mereka yang biasanya sekadar \$5.00 atau \$10.00 ataupun kalau banyak sekalipun agaknya \$100, itupun tidak berhenti hendak bertanya membangkitkan masalah-masalah ke mana modalnya \$100 ini telah dihalakan. Oleh yang demikian, saya berpendapat mestilah ada satu tindakan susulan secara serius oleh pihak Kementerian kepada Jabatan-jabatan yang boleh memberikan peluang ataupun keutamaan kepada perniagaan koperasi di peringkat daerah khususnya. Saya juga ingin mencadangkan oleh kerana di dalam suatu lagi gerakan koperasi tanahair, kita mempunyai koperasi yang berasaskan pertanian iaitu di peringkat nasional kita mempunyai NAFAS (National Farmer's Association) dan di peringkat Negeri kita mempunyai PPN (Pertubuhan Peladang Negeri) dan juga Pertubuhan Peladang Kawasan di peringkat Daerah.

Jadi, oleh kerana sudah kebetulan satu-satunya koperasi di bawah Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi ini ialah Koperasi Pembangunan Daerah, saya suka mencadangkan supaya dapat diwujudkan

ataupun ditaja pembangunan koperasi di peringkat negeri yang boleh dinamakan KPN (Koperasi Pembangunan Negeri). Dan jika tidak keterlaluan boleh ditubuhkan di peringkat negara. Kalau negara itu bunyi KPN juga, mungkin saya suka mencadangkan Koperasi Pembangunan Pusat. Jadi, ada di peringkat negara, di peringkat Negeri dan Daerah.

Dengan adanya sedemikian, membolehkan lagi ahli-ahli koperasi kita kalau dia berasa tidak begitu beruntung ataupun tidak begitu berjaya di dalam koperasi di peringkat Daerah, ada saham koperasi di peringkat Daerah dan di peringkat Negeri yang beroleh kejayaan, begitu juga di sebaliknya jika di peringkat Pusat. Jadi, eloklah dirancangan ataupun dibincangkan supaya diwujudkan koperasi di peringkat Negeri yang dinamakan KPN ataupun koperasi di peringkat negara yang dinamakan Koperasi Pembangunan Pusat.

Selain daripada itu, Tuan Pengerusi, saya mengucapkan tahniah kerana Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi telahpun mewujudkan ataupun menyediakan pengembang-pengembang koperasi untuk membolehkan koperasi di peringkat Daerah ini dapat digerakkan secara bersungguh-sungguh dalam konteks menambah ahli dan menambah saham. Saya juga sukalah memohon maklum daripada Setiausaha Parlimen ataupun daripada Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi sendiri apakah ada cadangan untuk hendak menambahkan pengembang-pengembang koperasi ini dan elaun ataupun imbuhan yang mereka perolehi selama ini saya fikir adalah terlalu kecil dan eloklah dikaji semula dan diberikan supaya sesuai dengan usaha mereka membantu Jabatan Koperasi memberikan maklumat-maklumat mengenai gerakan dan kemajuan koperasi khususnya koperasi setempat ataupun Koperasi Pembangunan Daerah itu sendiri.

Selain daripada itu, Jabatan Pembangunan ataupun Pembangunan Koperasi juga telah memberikan sedikit imbuhan kepada pengurus-pengurus KPD. Sepertimana pernah juga saya memberikan di Dewan ini, kalau koperasi yang berasas kepada pertanian, LPP yang dipertanggungjawabkan telahpun meminjamkan ataupun assign pegawai-pegawai sampai ke peringkat daerah, kawasan dan meletakkan pengurus-pengurus yang punya pengalaman-pengalaman di dalam perniagaan dan mereka juga diberikan segala kemudahan sebagai kakitangan Kerajaan. Ini berbeza dengan Pengurus KPD (Koperasi Pembangunan Daerah).

Saya difahamkan pengurus yang diberi elaun ataupun apa juga bentuk imbuhan daripada Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi ini adalah terlalu kecil. Kalau tidak salah saya hanya sekadar \$350. Macam mana hendak menjadi seorang pengurus dengan elaun atau imbuhan yang diberi sedemikian? Jadi, kalau kerja kilang pun agaknya dapat lebih daripada ini. Bagaimana pula hendak menjadi atau bergelar sebagai Pengurus Besar Koperasi Pembangunan Daerah. Jika hendak diharapkan terus kepada koperasi tersebut membiayai elaun ataupun imbuhan Pengurus Besar mereka, tentulah belum sampai masanya di dalam berbagai-bagai masalah seperti yang saya sebutkan tadi, bersaing dengan individu, bersaing dengan mana-mana syarikat yang telah bertapak dan kemudian tidak pula mendapat perhatian atau tidak mendapat satu kesungguhan pertolongan daripada Jabatan-jabatan Kerajaan sendiri.

Kita sedia maklum macam sekarang ini koperasi di peringkat Daerah telahpun disediakan ataupun dianugerahkan secara terus-menerus bekalan perniagaannya iaitu dengan memberikan suatu lesen Kelas F kepada KPD. Kelas F ini di daerah-daerah kita tahulah beratus-ratus. Daerah saya yang kecil sahaja di Sepang ada 140 pemegang Kelas F. KPD

adalah salah satu daripadanya. Kalau kita dapat pun sesuatu kerja \$10,000 atau \$20,000 maknanya kita telah menyaing 140 orang kontraktor-kontraktor tempatan yang ada.

Jadi, apalah salahnya dalam konteks kita hendak mencari atau hendak mendapatkan ahli yang ramai dan juga dalam konteks kita tidak berhasrat hendak bersaing dengan individu ataupun kontraktor-kontraktor persendirian, saya mencadangkan secara berani agar Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi berbincang dengan pihak Pusat Khidmat Kontraktor supaya Kelas F yang ada ini dikekalkan dan ditambah lagi satu pemberian iaitu Kelas D bagi setiap koperasi di peringkat Daerah ataupun KPD.

Jadi, dengan demikian, kalau kita tidak ada peluang sangat di peringkat daerah, maka KPD akan mempunyai peluang untuk cuba bersaing ataupun mendapat peluang di peringkat negeri ataupun di peringkat pusat.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, sila gulung.

Dato' Haji Mohd. Sharif bin Jajang: Tuan Pengerusi, saya ingin menggulunglah. Selain dari itu, saya ingin menyentuh mengenai perlantikan ahli Lembaga Pengarah Koperasi. Pada tahun sudah, saya sudah ingatkan juga, dan Timbalan Menteri mengulangi akan cuba menyediakan ataupun membuat secepat mungkin perlantikan ahli Lembaga Pengarah atas kuasa lantikan Menteri.

Saya suka memaklumkan ada koperasi-koperasi yang telah menghantar nama-nama cadangan ahli Lembaga Pengarah mereka atas lantikan Menteri sehingga habis tempoh satu mesyuarat ke Mesyuarat Agung. Maknanya satu tahun lebih tidak tentu lagi, nama sudah dihantar dan tidak sampai-sampai lagi berita ataupun lantikan daripada Menteri. Saya percaya

perkara ini juga akan merupakan satu halangan hendak memajukan kegiatan dan pembangunan koperasi.

Sebelum saya mengakhiri, saya juga ingin meminta jasa baik Setiausaha Parlimen memanjangkan pada Menteri-nya atau Menteriannya supaya cuba tengok-tengok sedikit daerah Sepang ini. Daerah ini hendak jadi daerah besar, tetapi Pegawai Koperasinya masih lagi berkongsi dengan Kuala Langat. Jadi, banyak lagi yang berkongsi dan di antara yang berkongsi yang saya hendak sebutkan hari ini ialah berkongsi dengan Pegawai Koperasi Daerah Kuala Langat.

Jadi, saya percaya Yang Berhormat Setiausaha Parlimen juga bersimpati dengan saya. Kalau boleh hantarlah secepat mungkin supaya diwujudkan seorang Pegawai Koperasi Daerah Sepang. Sekarang ini, walaupun agaknya Kementerian berpendapat bahawa Daerah Sepang ini kecil tetapi tarafnya adalah taraf daerah penuh juga. Ada Pegawai Daerah, ada Jabatan-jabatan yang lain yang belum diisi dan termasuklah Pegawai Pembangunan Koperasi Daerah.

Saya rasa itu sahajalah yang dapat saya berikan untuk menyokong peruntukan yang dipohon oleh Kementerian. Terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Batu Gajah. Selepas Yang Berhormat berucap, saya beri seorang lagi berucap sebelum Yang Berhormat Setiausaha Parlimen menjawab.

4.22 ptg.

Tuan Foo Piew Kok (Batu Gajah): Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh Kepala B.53, Butiran 040000 Program Pembangunan Koperasi.

Tuan Pengerusi, salah satu kejadian yang paling besar dalam sejarah 40 tahun MCA ialah penderitaan yang diakibatkan oleh pemimpin-pemimpin MCA kepada berjuta-juta rakyat

Malaysia yang menaruh keyakinan dan kepercayaan mereka kepada pemimpin-pemimpin MCA pada semua peringkat dengan menyimpan wang titik peluh mereka di dalam koperasi.

Tuan Pengerusi, di Jementah, 500 pendeposit di Koperasi Abadi Segamat Berhad masih menunggu pemimpin-pemimpin MCA untuk menunaikan janji mereka bagi memastikan pengembalian wang deposit sebanyak \$270,000 dalam pemberian 185 ekar tanah jika ianya tidak terlaksana.

Tuan Pengerusi, pemimpin-pemimpin MCA tempatan telah berjanji sejak tahun lepas bahawa jumlah \$270,000 tersebut akan dikembalikan kepada 500 pendeposit Koperasi walaupun pendaftaran Koperasi tersebut telahpun dibatalkan pada 29 Oktober 1988.

Tuan Pengerusi, Presiden MCA, Yang Berhormat dari Labis, Dato' Seri Dr. Ling Liong Sik juga adalah Pengerusi MCA negeri Johor, dan beliau mesti menanggung tanggungjawab kepada kegagalan pemimpin-pemimpin MCA tempatan untuk menunaikan janji mereka dan mencampurtangan untuk memastikan 500 pendeposit Koperasi Abadi Segamat Berhad sekurangnya menuntut kembali \$270,000 tersebut.

Tuan Pengerusi, saya harap pemimpin-pemimpin MCA akan menunaikan janji mereka dan tidak lagi menyalahgunakan kepercayaan rakyat terhadap mereka.

Tuan Pengerusi, bagi wang pendeposit dua buah Koperasi yang dibekukan pada 8 Ogos 1986 telah ditukar menjadi saham dalam sebuah syarikat kewangan berlesen yang dibentuk semula dan dinamakan KUMB. Pihak berkuasa telah mengumumkan bahawa saham-saham ini akan disenaraikan di KLSE dalam dua atau tiga tahun dan selepas itu, pemegang-pemegang saham itu akan dapat melupuskan saham-saham mereka.

Tuan Pengerusi, baru-baru ini bukan sahaja KUMB tidak disenaraikan di KLSE malah ianya telah dibeli oleh MBf dengan harga \$323,410,055.01. Pemegang saham KUMB dikatakan akan memperolehi pengembalian sebanyak \$1.01 bagi setiap ringgit.

Tuan Pengerusi, saya merasa kesal kerana Kerajaan semasa mengaturkan penerimaan, telah mengumumkan pendeposit-pendeposit akan memperolehi pengembalian wang mereka dengan formula \$1.00 kepada \$1.00. Sekarang ini walaupun MBf mengambilalih KUMB dan membayar mengikut formula \$1.00 kepada \$1.00, tetapi ini merupakan langkah yang tidak mengambilkira faktor masa dan inflasi.

Tuan Pengerusi, pemegang saham ini harus menerima faedah yang dikira semenjak KUMB ditubuhkan. Barulah formula \$1.00 kepada \$1.00 yang diumumkan oleh Kerajaan membawa makna yang sebenarnya.

Tuan Pengerusi, saya tidak mengetahui mengapakah dalam penjualan KUMB, tender terbuka tidak diadakan dan hanya MBf sahaja yang muncul dalam penjualan ini?

Tuan Pengerusi, jika tender terbuka diadakan, mungkin terdapat banyak bank-bank dan syarikat-syarikat kewangan berlesen akan menawarkan harga yang lebih tinggi kerana apa yang akan dijadikan pertimbangan utama ialah cawangan-cawangan KUMB yang sedia ada di merata tempat dan sudah tentu ianya akan membawa kekayaan yang tidak ternilai. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Johor Bahru.

4.28 ptg.

Tuan Mohamed Khaled bin Nordin (Johor Bahru): Tuan Pengerusi, saya hanya ada satu perkara dalam perbincangan mengenai Maksud Bekalan di bawah

Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi pada petang ini.

Saya suka merujuk kepada Butiran 020000 Urusan dan Perundangan Tanah. Saya ingin mendapat maklumat dari Yang Berhormat Setiausaha Parlimen sama ada Kerajaan ada mempunyai cadangan untuk meminda Kanun Tanah Negara bagi mengawal dan menghalang warganegara asing daripada membeli tanah dan rumah. Walaupun mungkin soalan sedemikian telahpun dijawab di dalam sidang Parlimen ini, tetapi saya difahamkan bahawa pihak Kerajaan Negeri Johor khususnya telah kemukakan cadangan dan syor kepada pihak Kementerian mengenai perkara ini dan saya ingin mendapatkan jawapan daripada pihak Yang Berhormat Setiausaha Parlimen.

Saya ingin juga mendapat tahu sama ada Kementerian ini ada membuat kajian mengenai kemampuan penduduk dan rakyat tempatan dalam menghadapi persaingan daripada warganegara asing serta kesan-kesannya dari segi jangka panjang sekiranya keadaan pembelian rumah dan tanah yang berpusat di sesuatu kawasan itu berlaku secara berleluasa.

Untuk perhatian Tuan Pengerusi dan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, di Johor Bahru akibat daripada kepesatan pembangunan ekonomi telah meningkatkan permintaan bagi tanah baik untuk perindustrian mahupun untuk perumahan dan ini secara langsung telah menaikkan harga tanah di Johor Bahru akibatnya harga rumah di Johor Bahru menjadi lebih mahal khususnya kepada penduduk tempatan. Menurut satu kajian yang dijalankan oleh pihak Kesatuan Pengguna Johor dalam tahun ini, harga pembelian rumah di kawasan Johor Bahru adalah seperti berikut:

- rumah bangalo di antara \$250,000 hingga \$500,000;
- rumah berkembar di antara \$150,000 hingga \$250,000;

- rumah teres setingkat di antara \$70,000 hingga \$120,000; dan
- rumah teres dua tingkat daripada \$140,000 hingga \$180,000.

Jelas dan pasti lebih mahal daripada harga-harga rumah yang boleh dibeli di Kuala Lumpur. Akibat daripada harga rumah yang mahal telah mempengaruhi harga sewa rumah. Rumah untuk disewa di Johor Bahru misalannya, rumah bangalo daripada \$4,000 - \$7,000, rumah berkembar \$1,500 - \$2,500, rumah teres setingkat \$400 - \$700 dan rumah teres dua tingkat \$650 - \$1,500.

Keadaan ini kalau berlarutan sudah tentu akan membebankan kepada mereka yang berpendapatan tetap terutamanya kepada kumpulan yang berpendapatan rendah dan yang berpendapatan sederhana. Mereka ini tersepit di antara dua situasi, hendak sewa rumah tidak mampu dan hendak beli rumahpun tidak mampu. Kalau kita lihat perbandingan ataupun keadaannya di Kuala Lumpur, kita terima hakikat bahawa kebebasan membeli rumah dan juga tanah di Kuala Lumpur, kerana Kuala Lumpur sebagai ibu negara kita terima hakikat wujudnya Kedutaan-Kedutaan Asing, syarikat-syarikat asing yang membuka pejabat-pejabat mereka untuk beroperasi di Kuala Lumpur. Tetapi di Johor Bahru bukannya sebuah ibu negara dan tiada Kedutaan Asing dan kalau adapun syarikat-syarikat asing yang beroperasi, ianya tidaklah sebegitu banyak seperti di Kuala Lumpur dan kita semua sedar bahawa rumah merupakan satu keperluan asas.

Di Johor Bahru, kerana kita berdekatan dengan Singapura dan kerana matawang dan nilai dollar Singapura lebih tinggi daripada ringgit Malaysia, maka ramai orang-orang Singapura yang membeli tanah dan rumah di Johor Bahru dan akibatnya ia menggagalkan orang-orang tempatan untuk menikmati keperluan asas ini. Orang-orang Singapura membeli rumah untuk pelaburan dan apabila mereka telah

membeli rumah dan tanah mereka menyewakannya kepada orang tempatan. Orang tempatan yang memerlukan rumah sebagai keperluan asas tidak dapat membeli rumah kerana harga rumah yang begitu tinggi.

Saya mencadangkan kepada pihak Kementerian supaya dapat dikaji dan dilihat kepada perkara ini kerana saya difahamkan bahawa pihak Kerajaan Negeri juga ada mengemukakan syor dan cadangan supaya dipinda undang-undang ini supaya dihadkan pembelian rumah dan tanah oleh warganegara asing.

Perkara kedua yang saya ingin tahu daripada pihak Yang Berhormat Setiausaha Parlimen iaitu sama ada Kerajaan ada mengawal tanah-tanah yang dijadikan sebagai padang golf, kerana kalau terlalu banyak padang golf, sudah tentu akan menghadkan tanah untuk dijadikan pembangunan untuk perumahan. Di Johor, dalam masa dua tiga tahun ini sebanyak lebih kurang 500 ekar tanah telah dijadikan sebagai padang golf. Kalau sebanyak 500 ekar tanah itu dijadikan sebagai tempat ataupun tanah untuk pembangunan atau untuk dijadikan rumah, sudah tentu boleh bersama-sama mengawal ataupun membantu harga rumah daripada meningkat dan menjadi tinggi.

Itu sahaja soalan-soalan yang saya ada untuk dikemukakan kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen dan saya menyokong Belanjawan untuk Kementerian ini. Terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Setiausaha Parlimen diminta menjawab.

4.37 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi (Tuan Mohd. Noh bin Rajab): Tuan Pengerusi, bagi pihak Kementerian saya mengalu-alukan pengambilan bahagian

oleh tiga orang Ahli kita dalam membincangkan perkara-perkara di bawah Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi. Dengan wujudnya satu Kementerian yang baru sudah menggambarkan bahawa Kerajaan memang begitu serius sekali untuk hendak mempertingkatkan kemampuan prestasi koperasi di seluruh negara dan dalam hal ini memang Kementerian berusaha sedaya-upaya untuk menuju ke arah itu.

Yang Berhormat dari Sepang bertanya dengan keikhlasan ataupun bagaimanakah kesungguhan Kementerian untuk memajukan koperasi dan sedikit sebanyak telah diterangkan. Berkenaan dengan bagaimana untuk hendak mewujudkan ataupun to form, dengan izin, koperasi-koperasi yang baru, ada beberapa dasar yang kita ikuti, iaitu, nombor satu, ada keperluan untuk sesebuah koperasi itu diwujudkan di satu-satu tempat. Kita tidak dapat membantu mewujudkan sebuah koperasi semata-mata untuk mewujudkan sebuah koperasi sahaja kalau tidak ada masa depan dan peluang-peluang perniagaan yang dijalankan oleh koperasi itu. Kita juga tidak menggalakkan beberapa buah koperasi bertindih dalam mencari peluang di satu-satu tempat.

Oleh yang demikian, terdapat kadangkala permohonan untuk hendak menubuhkan sesebuah koperasi itu dinasihatkan supaya dibatalkan sahaja dan kalau ada ahli-ahli yang ingin bergiat dalam sesebuah koperasi, bolehlah memasuki koperasi yang telah wujud. Di samping itu juga bahawa memanglah tujuan Kementerian untuk hendak memberi pertolongan kepada koperasi di peringkat awalnya dan pada dasarnya ataupun pada jangka panjang kita berharap agar semua koperasi dapat berdiri di atas kaki sendiri dan bersaing untuk mendapatkan peluang-peluang perniagaan dan meraih keuntungan bersama-sama dengan individu atau kumpulan-kumpulan syarikat yang lain yang bertujuan yang sama. Kita tidak

mengadakan dasar yang mana koperasi itu akan didokong oleh Kerajaan buat selama-lamanya.

Oleh yang demikian, Tuan Pengerusi, berkenaan dengan Koperasi Pembangunan Daerah yang mana ditubuhkan dengan pertolongan Kementerian, tiap-tiap daerah ada mempunyai Koperasi Pembangunan Daerah ini dan untuk hendak menubuhkan koperasi ini, Kerajaan telah memberi bantuan dalam berbagai-bagai aspek.

Pertamanya, bagi menyelaraskan kerja-kerja pendaftaran dan kerja-kerja penubuhan, maka Kementerian telah memberi bantuan sebanyak \$350 sebulan untuk koperasi daerah meng-gajikan seseorang yang boleh dipanggil kerani ataupun pengurus dan tujuan ataupun tugas-tugasnya ialah untuk membantu koperasi dalam peringkat awalnya. Adalah juga diminta kerjasama pihak berkuasa daerah untuk menyalurkan peluang-peluang perniagaan kepada koperasi-koperasi daerah. Bagaimanakah kemampuan koperasi-koperasi daerah ini merebut peluang-peluang yang ada, saya percaya ini tertakluk juga kepada kebolehan koperasi-koperasi ini untuk bersaing dan melaksanakan tugas-tugas ataupun kerja-kerja yang telah diberi. Dalam hal ini, saya difahamkan bahawa semua koperasi daerah mempunyai lesen kelas "F" kalau ianya 100% dipunyai oleh bumiputera dan kelas yang lain, kalau tidak silap saya ialah kelas "EX", kalau ada bukan bumiputera yang menjadi ahli.

Jadi, selain daripada itu, di bawah Kementerian ini juga kita mempunyai Maktab Kerjasama yang berada di Petaling Jaya. Dalam tahun ini (1991), Maktab Kerjasama telah mengadakan lebih daripada 120 buah kursus untuk ahli-ahli koperasi ataupun pegawai-pegawai koperasi di seluruh negara. Termasuk di dalam kursus ini ialah kursus-kursus untuk menjalankan urusan koperasi, mesyuarat agung koperasi, kira-kira koperasi dan

bagaimana untuk menganalisa sesuatu projek dan berbagai-bagai lagi. Keseluruhannya adalah untuk memberi bantuan kepada koperasi. Sepertimana dicadangkan bahawa ini akan ditambahkan lagi dalam Rancangan Malaysia Keenam dan Kementerian akan menubuhkan beberapa buah cawangan Maktab Kerjasama di beberapa buah negeri lain.

Selain daripada itu, Kementerian juga melalui Jabatan Koperasi ada memberikan pinjaman skim bantuan koperasi kepada koperasi-koperasi yang berdaya maju dan baru dalam perniagaan. Pinjaman ini bukan untuk koperasi-koperasi yang telah begitu maju ke hadapan. Pinjaman ini dikenakan dengan faedah yang begitu rendah sekali iaitu di antara 0% hingga 6%. Jadi, dengan berlatar-belakangkan semua penerangan ini, saya percaya bahawa memang kalau sesebuah koperasi itu mahu bergerak, ia boleh bergerak dengan menggunakan kemudahan-kemudahan yang diberi oleh Kementerian.

Berkenaan dengan Pejabat pula, terdapat juga dalam Belanjawan ini beberapa pejabat koperasi daerah yang akan diubahsuai untuk keselesaan pegawai-pegawai dan pengembang-pengembang koperasi yang bekerja dan membantu koperasi di tempat-tempat tertentu itu. Kalau koperasi pembangunan daerah adalah bertempat di daerah, kita ada satu koperasi yang bertaraf negara yang dinamakan Koperasi Negara dan koperasi ini masih berjalan tetapi kita belum ada lagi koperasi-koperasi di peringkat negeri. Walau bagaimanapun, cadangan Yang Berhormat dari Sepang akan kita ambil perhatian.

Tuan Pengerusi, saya ingin menjelaskan di sini iaitu Ahli Yang Berhormat dari Batu Gajah, pertamanya, keseluruhan ucapan beliau saya kurang faham, kerana kadang-kadang saya pun tidak tahu bahasa apa yang dipakainya. Ada bunyi bahasa Melayu, tetapi

kadang-kadang ayatnya saya tidak faham dan bila ayat tidak faham, tujuannya pun saya tidak faham. Saya menasihatkan supaya Ahli dari Batu Gajah ini cubalah belajar Bahasa Kebangsaan dengan lebih elok dan teratur sedikit. Bukan nahunya di belakang, sifatnya di depan dan berbagai-bagai lagi, saya tidak faham. Walau bagaimanapun, saya dengar dia komplek tentang koperasi KUMB dan dia mengambil peluang ini untuk menghentam dan menyelesaikan masalah politik DAP dengan MCA.

Saya tidak mahu mengulas panjang tentang politik antara MCA dengan DAP ini yang, saya percaya, Tuan Pengerusi lebih arif tentang perkara ini. Cuma saya hendak terangkan bahawa koperasi ini adalah di bawah, dengan izin, receivership dan semua urusannya sekarang ini diselenggarakan oleh Bank Negara. Kalau ada apa-apa maklumat dan komplek dari Ahli Yang Berhormat Batu Gajah, saya sarankan supaya beliau menulis, kalau beliau tidak boleh pergi, dalam bahasa yang elok dan sempurna dan, kalau tidak, bolehlah minta Ahli Yang Berhormat dari Bayan Baru tuliskan supaya pihak Bank Negara dapat faham sedikit tentang isi kandungan suratnya.

Ahli Yang Berhormat dari Johor Bharu bertanya tentang sama ada Kanun Tanah Negara dipinda. Dalam Dewan yang mulia ini saya telah menerangkan kepada beliau juga bahawa Kanun Tanah Negara pada satu masa dahulu telahpun dipinda.

Tuan Foo Piew Kok: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Nanti sekejap, Yang Berhormat, Batu Gajah bangun.

Tuan Foo Piew Kok: Tuan Pengerusi, saya ingin meminta penjelasan daripada Setiausaha Parlimen mengenai keadaan Koperasi Abadi Segamat. Itu tidak dijawab oleh Setiausaha Parlimen. Saya harap Setiausaha Parlimen akan memberi penjelasan mengenai perkara ini.

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Tuan Pengerusi, nampaknya Ahli dari DAP ini berpendapat bahawa tiap-tiap soalan yang ditanya oleh pihak Pembangkang dalam Dewan ini mesti dijawab. Tetapi mereka tersilap bahawa kadang-kadang untuk hendak menyelamatkan keadaan dan untuk kepentingan negara, lebih baik sesuatu soalan itu tidak dijawab dan untuk menjawab atau tidak menjawab sesuatu soalan itu, adalah privilege, dengan izin, bagi pihak Kerajaan. Kalau pihak Kerajaan tidak mahu menjawab, itu adalah privilege. Kalau pun soalan itu begitu rendah mutunya, kadang-kadang tidak perlu juga dijawab. Bukan menjadi hak kepada Pembangkang supaya tiap-tiap soalan mesti dijawab dan dalam hal ini saya berfikir bahawa soalan itu tidak payah dijawab.

Tuan Foo Piew Kok: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, nanti dahulu.

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Cukuplah itu.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Hendak beri jalan atau tidak, Yang Berhormat Setiausaha Parlimen?

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Saya sudah jawab, apa lagi hendak tanya?

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat Batu Gajah, dia tidak beri jalan.

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Tuan Pengerusi, saya teruskan. Kanun Tanah Negara, walaupun pada satu ketika dahulu ada dipinda untuk kegunaan semasa, tetapi hari ini segala sekatan kepada Kanun Tanah Negara telah dilepaskan.

Walaupun bagaimanapun, saya ingin memberi penerangan kepada Yang Berhormat dari Johor Bahru, pada masa ini Kanun Tanah Negara sedang dikaji dengan teliti, ada juga bersangkut-paut

dengan masalah-masalah yang dimajukan oleh Ahli Yang Berhormat dari Johor Bahru tadi. Walau bagaimanapun, ingin juga saya menegaskan bahawa kebanyakan daripada sekatan-sekatan ini boleh juga dilaksanakan oleh Kerajaan Negeri.

Umpamanya, sama ada satu-satu hakmilik itu boleh dipindahkan kepada seseorang yang lain—sekarang ini berlaku, sekatan-sekatan yang demikian memang berlaku di tiap-tiap negeri, dan untuk melepaskan sekatan ini, pihak Kerajaan Negeri boleh memutuskannya. Jadi, dalam perkara-perkara tertentu banyak masalah boleh diselesaikan di peringkat Negeri. Walau bagaimanapun, elok juga saya terangkan sekali lagi bahawa Kanun Tanah Negara sekarang ini sedang dikaji bersesuaian dengan keadaan semasa.

Sebelum saya terlupa, Tuan Pengerusi, mengenai padang golf. Untuk hendak membina sebuah padang golf ia mestilah dapat tanah daripada syarat kegunaan yang lain. Misalannya, daripada estet atau pertanian kepada padang golf atau perkampungan kepada padang golf, atau tanah bandar kepada padang golf. Syarat untuk menukar sesuatu taraf tanah itu terletak kepada Kerajaan Negeri. Ini adalah untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Johor Bahru.

Tuan Pengerusi, sekian sahajalah ulasan saya berkenaan dengan perkara-perkara yang dibangkitkan oleh tiga orang Ahli Yang Berhormat. . . .

Dato' Haji Mohamad bin Abdullah:
(*Bangun*)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, nanti sekejap. Maran bangun.

Dato' Haji Mohamad bin Abdullah (Maran): Sebelum Yang Berhormat duduk, saya ingin membuat pertanyaan atau minta penjelasan. Pertama, berhubung dengan pegawai-pegawai

Koperasi. Apakah Kementerian memikirkan supaya pegawai-pegawai Koperasi itu diadakan mengikut kuota berapa banyak koperasi itu wujud. Misalannya 10 koperasi, seorang pegawai. Kerana kalau ramai pegawai yang menjaga koperasi-koperasi yang berkenaan, saya percaya koperasi-koperasi itu boleh berjalan dengan baik.

Yang kedua, saya juga minta penjelasan bagaimanakah sambutan oleh swasta ataupun mana-mana syarikat yang ura-uranya kita hendak menubuhkan koperasi di swasta-swasta yang berkenaan?

Tuan Mohd. Noh bin Rajab: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya percaya apa yang dimaksudkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Maran itu ialah Pegawai Pembangunan Koperasi. Pegawai Pembangunan Koperasi dilantik dua orang bagi tiap-tiap satu kawasan Parlimen dan tugasnya ialah untuk menolong koperasi-koperasi bergiat lebih baik, lebih maju dan berniaga lebih baik di kawasan-kawasan itu. Ada juga pegawai koperasi yang lain iaitu pegawai-pegawai koperasi yang bertugas di daerah itu dan mereka inipun adalah menolong koperasi-koperasi dalam tugas-tugas ataupun masalah-masalah mereka. Kita tidak ada cadangan untuk hendak menambahkan bilangan Pegawai Pembangunan Koperasi iaitu masih lagi dua orang di tiap-tiap satu kawasan Parlimen, tetapi pegawai-pegawai yang berkhidmat di pejabat-pejabat koperasi, ini memang kita nilai dari segi volume of works, dengan izin, tiap-tiap tahun dan kalau perlu ditambah, memang kita tambah.

Sebelum dari itu, tadi ada pertanyaan tentang dinaikkan elaun Pegawai Pengembangan Koperasi. Saya percaya, dalam hal ini, elaun ini memang telah mendapat persetujuan Kerajaan khususnya Kementerian Kewangan untuk ditambah iaitu daripada yang dahulunya \$350 dinaikkan kepada \$450 dan elaun perjalanan sebanyak \$100 sebulan.

Walaupun jumlah ini bukanlah satu jumlah yang begitu besar, tetapi saya percaya dapat meringankan beban perbelanjaan Pegawai-pegawai Pengembangan Koperasi kita dalam melaksanakan tugas-tugas harian mereka.

Jadi, sekian sahajalah, Tuan Pengerusi, yang dapat saya sentuh dalam permasalahan yang bersangkutan dengan Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi. Mungkin ada di antaranya yang lain yang telah disentuh oleh tiga orang Yang Berhormat tadi, pihak Kementerian akan mengambil pandangan. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$135,019,800 untuk Maksud B.53 di bawah Kementerian Tanah dan Pembangunan Koperasi jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$135,019,800 untuk Maksud B.53 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$49,178,510 yang disebutkan untuk Maksud P.53 dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 1992 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan dan disetujui.

Wang sebanyak \$49,178,510 untuk Maksud P.53 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan, 1992.

*Maksud B.54 dan B.55 (Jadual)—
Maksud P.54 dan P.55 (Anggaran Pembangunan, 1992)—*

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala Bekalan B.54 dan B.55 serta Kepala Pembangunan P.54 dan P.55 di

bawah Kementerian Pembangunan Luar Bandar adalah terbuka untuk dibahas sekarang. Bayan Baru.

4.54 ptg.

Tuan Ahmad bin Nor (Bayan Baru): Tuan Pengerusi, terima kasih kerana memberi peluang untuk saya mengambil bahagian membahaskan Maksud Bekalan B.54 dan P.54 Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh Butiran 020000 iaitu berhubung dengan Pembangunan Masyarakat dan Pelajaran Dewasa.

Saya berpendapat bahawa program-program dan aktiviti-aktiviti di bawah Pembangunan Masyarakat dan Pelajaran Dewasa perlulah dikaji dan diambil sebarang tindakan yang perlu bagi mencapai objektif Kementerian. Kita sedar bahawa Kementerian telah membelanjakan begitu banyak setiap tahun untuk membangunkan masyarakat di luar bandar.

Saya ingin menyentuh tentang beberapa aktiviti yang terlibat. Satu di antaranya ialah aktiviti pembangunan keluarga. Saya tidak tahu sama ada aktiviti ini benar-benar membawa kesan dalam segi membangunkan keluarga di luar bandar. Seperti mana yang disebutkan di bawah aktiviti ini, Kementerian telah melaksanakan rancangan pendidikan pra-sekolah dan ini sedang giat ditambah daripada setahun ke setahun dan saya berharap Kementerian juga patutlah menubuhkan pusat-pusat penjagaan anak-anak kecil bagi ibu-ibu yang bekerja. Lebih-lebih lagi dalam keadaan sekarang di luar bandar kebanyakan ibu-ibu telahpun keluar bekerja sama ada bekerja di ladang, mahupun di kilang-kilang berdekatan yang terdapat di kawasan-kawasan tempat tinggal mereka. Saya rasa, pihak Kementerian di bawah aktiviti pembangunan keluarga perlulah memberikan perhatian untuk menubuhkan

pusat-pusat penjagaan kanak-kanak kecil yang saya sebutkan tadi bagi kepentingan dan kebajikan penduduk-penduduk di luar bandar.

Tuan Pengerusi, satu perkara lagi ialah berhubung dengan aktiviti ekonomi rumahtangga. Saya ingin tahu jenis-jenis aktiviti yang benar-benar telah dapat meningkatkan ekonomi rumahtangga di luar bandar. Seperti mana yang kita tahu memanglah pihak KEMAS ada menjalankan beberapa kegiatan untuk mengajar ataupun melatih penduduk-penduduk kalangan wanita di luar bandar dalam beberapa kegiatan yang pada pandangan saya, itu adalah sebagai suatu aktiviti-aktiviti luar yang tidak begitu membawa keuntungan secara langsung kepada keluarga ataupun mereka yang mengambil bahagian dalam aktiviti yang berkenaan.

Saya berpendapat, KEMAS perlu menganjurkan jenis-jenis aktiviti yang boleh mendatangkan hasil kewangan kepada orang-orang kampung terutamanya kepada wanita-wanita di kampung. Bukan sekadar hanya untuk mengadakan aktiviti luar biasa di kampung tetapi adalah aktiviti-aktiviti yang boleh menambah pendapatan mereka. Tindakan harus diambil untuk menubuhkan industri-industri sokongan yang kecil-kecil untuk mewujudkan pekerjaan serta menambahkan pendapatan penduduk di luar bandar—bukan hanya sekadar belajar memasak, belajar menjahit, buat bunga, kemudian balik rumah, habis begitu sahaja. Saya rasa program yang lebih sesuai dan lebih mementingkan kepada meningkatkan pendapatan penduduk di luar bandar hendaklah ditekankan. Saya tidak nampak mengapa Kementerian di bawah program/aktiviti Rumah Tangga ini tidak boleh menganjurkan ataupun menubuhkan industri-industri kecil bagi memberi peluang kepada penduduk-penduduk di kampung khususnya kaum wanita bagi menambahkan pendapatan mereka. Contohnya kita boleh adakan industri kecil seperti jahitan, pertukangan

tangan, pembungkusan dan sebagainya yang mana ini memang boleh dilakukan oleh kaum wanita di kampung.

Tuan Pengerusi, selanjutnya berkaitan dengan aktiviti Pendidikan Masyarakat, saya rasa ini perlu diberi perhatian yang serius supaya satu perubahan dapat dibuat kerana pendidikan yang kita lihat yang dianjurkan oleh pihak Kementerian Pembangunan Luar Bandar adalah lebih menekankan kepada memberi kursus, memberi penerangan dari segi hal-hal seperti kesedaran sivik, kesihatan, kehidupan keluarga dan ekonomi dengan secara am.

Saya rasa masanya telah sampai disebabkan kita sedang menghadapi satu perubahan yang begitu drastik di mana kita mahu negara kita membangun termasuklah mereka yang tinggal di luar bandar, maka penekanan ke atas pendidikan ini hendaklah diberi kepada soal latihan ke arah mewujudkan masyarakat yang lebih mahir di kampung. Dan ini boleh dilakukan secara memberi latihan kemahiran seperti pertukangan kayu, pembinaan rumah, kemahiran dalam bidang pertanian dan lain-lain. Ianya tidak hanya sekadar memanggil penduduk-penduduk kampung untuk memberi syarahan, ceramah dan kursus-kursus yang berbentuk pengetahuan am. Saya berharap pihak Kementerian akan memberi perhatian untuk menekankan soal latihan kemahiran kepada penduduk-penduduk kampung sama ada kaum lelaki mahupun kaum wanita.

Seterusnya, Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh Butiran 03400 iaitu berhubung dengan Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan (FELDA). Kita sering mendengar berbagai masalah yang dihadapi oleh peneroka-peneroka FELDA. Dan saya rasa selama ini FELDA telah berjaya membangunkan kawasan-kawasan di luar bandar dengan berbagai-bagai jenis tanaman. Tetapi FELDA tidak berjaya. Dan ini adalah satu hakikat bahawa FELDA tidak berjaya untuk meningkatkan taraf hidup

peneroka-peneroka yang mengambil bahagian dalam projek-projek FELDA.

Masalah peneroka ini bukanlah satu perkara baru malahan diketahui oleh umum bahawa sehingga hari ini pun mereka yang menjadi peneroka FELDA sedang mengalami berbagai kesulitan. Mereka sedang hidup di dalam kemiskinan. Walaupun mereka diberi tanah dan diberi berbagai bantuan mahupun kemudahan oleh pihak Kementerian tetapi keadaan hidup mereka sama juga, tidak berubah begitu banyak. Malahan, kalau kita bercakap tentang kemiskinan maka peneroka FELDA tidak ketinggalan daripada mereka ini digolongkan sebagai golongan yang miskin dan kemungkinan besar ada golongan yang termiskin.

Oleh yang demikian, saya rasa Kerajaan atau Kementerian perlu melihat kembali dan mengkaji keperluan untuk mengadakan reformasi ke atas peranan FELDA bagi membantu peneroka-peneroka yang terlibat dalam pembangunan yang dimainkan oleh pihak FELDA. Jika tidak, matlamat FELDA hanya sekadar untuk membuka tanah, membangunkan tanah-tanah di kawasan luar bandar tetapi ia sebenarnya tidak memberi manfaat yang kekal bagi mereka yang terlibat di dalam menerokai tanah-tanah FELDA ini.

Tuan Pengerusi, kita lihat yang mendapat kesenangan dari skim FELDA ini, tidak lain dan tidak bukan adalah pegawai dan kakitangan di dalam FELDA. Mereka mendapat gaji seperti juga pegawai dan kakitangan Kerajaan yang lain, hasil daripada titik-peluh peneroka-peneroka. Adalah tidak adil - pada pandangan saya memang tidak adil kalau peneroka yang meneroka tanah bermandi peluh, tiba-tiba hasil yang lumayan daripada jasa mereka itu dinikmati oleh pegawai dan kakitangan sahaja. Saya tidak mengatakan bahawa pegawai dan kakitangan FELDA tidak patut mendapat kesenangan dari itu.

Tetapi sekurang-kurangnya pihak FELDA dan juga Kementerian perlu juga menitik-beratkan tentang kebajikan dan kedudukan hidup peneroka-peneroka di FELDA ini. Dan ini bukan satu perkara baru. Saya cuma ingin hendak mengingatkan kembali.

Selain daripada itu, Tuan Pengerusi, saya rasa kajian juga perlu dibuat untuk menentukan bahawa dalam menyediakan setengah daripada kemudahan-kemudahan dan bantuan-bantuan dalam skim FELDA, saya berharap Kementerian boleh menimbang, supaya kemudahan dan bantuan ini tidak dikenakan bayaran balik oleh peneroka-peneroka. Kalau tidak, sampai ke-tua atau sampai ke matilah peneroka ini menanggung hutang dari FELDA. Bebanan dari menanggung hutang inilah yang meletakkan peneroka FELDA dalam keadaan kemiskinan. Setiap bulan, pendapatan yang dibawa balik ke rumah untuk saraan hidup keluarga memang tidak cukup, dan semua orang tahu. Ada kalanya tidak dapat langsung hendak bawa balik upah malahan ada lagi terhutang kepada pihak FELDA disebabkan menanggung hutang yang begitu banyak. Ini adalah satu perkara yang nyata yang tidak boleh dinafikan oleh sesiapa. Dan kalau perkara ini berlarutan kerana hutang, maka hidup peneroka tidak akan berubah.

Maka saya berharap Kementerian akan memberi satu pertimbangan yang lebih adil dan sewajarnya bagi melihatkan supaya peneroka-peneroka ini dapat membawa balik sejumlah pendapatan yang memang cukup untuk menyara hidup keluarga mereka. Kalau tidak, tidak bermakna mereka bekerja bertungkus-lumus membayar hutang dan apabila cukup masa untuk didapati bahagian mereka itu tidak dapat dibawa balik untuk keperluan keluarga.

Tuan Pengerusi, saya tidak mahu mengambil masa yang panjang, cuma saya ingin menyentuh akhir sekali tentang Maksud Pembangunan P.54 iaitu

Butiran 00100 menyentuh tentang Kemajuan Masyarakat (KEMAS).

Banyak telah diperkatakan hal KEMAS, saya pun tidak mahu mengulangi lagi. Kalau bercakap panjang nanti boleh dijadikan satu pandangan politik. Tetapi saya ingin mengatakan di sini bahawa kita memerlukan pegawai dan kakitangan KEMAS atau anggota KEMAS yang terlatih, yang mahir, yang memang mampu menjalankan tugas mereka mengikut matlamat atau objektif Kementerian iaitu membantu menolong meningkatkan taraf hidup ataupun tahap kehidupan penduduk-penduduk di luar bandar. Ini yang penting.

Oleh yang demikian, KEMAS perlu dianggotai oleh pegawai dan kakitangan yang layak, yang berkemampuan dan yang berkebolehan.

Saya ingin menyarankan di sini bahawa Kerajaan perlulah menimbang supaya anggota KEMAS ini dijadikan pegawai dan kakitangan Kerajaan yang tetap. Sudah berpuluh tahun selama KEMAS diwujudkan, mereka ini adalah cuma anggota sambilan, dibayar elaun bulanan. Kita perlu sekarang ini menimbang supaya semua pegawai dan kakitangan KEMAS ini dijadikan pegawai dan kakitangan Kerajaan yang tetap. Apabila mereka dijadikan pegawai dan kakitangan yang tetap, maka Kerajaan perlulah menetapkan skil gaji dan syarat-syarat perkhidmatan kepada mereka, sama juga dengan pegawai dan kakitangan Kerajaan yang lain. Kalau mereka hanya sekadar diberi elaun \$300 sebulan, pada hal KEMAS adalah satu kegiatan program jangka panjang. Bukan mereka diambil bekerja sebulan, sebulan kemudian diberhentikan. KEMAS telah berjalan bertahun-tahun dan telah memainkan peranan mereka untuk membantu masyarakat kampung atau masyarakat di luar bandar. Walau pun dalam pilihanraya umum, memang KEMAS diperalatkan untuk kepentingan Barisan Nasional khususnya UMNO. Ini panas sedikit bila didengar

begitu, (*Ketawa*) tetapi ini satu kenyataan yang nyata. Tetapi itu bukanlah penting bagi saya hari ini, yang pentingnya saya hendak tengok pegawai dan anggota KEMAS ini diletakkan di dalam skim perkhidmatan Kerajaan sebagai pegawai Kerajaan

Saya harap Kementerian dan juga Jabatan Perdana Menteri dapat menimbang saranan saya ini secara yang serius. Terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Kapit.

5.11 ptg.

Tuan James Jimbun Anak Pungga (Kapit): Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya menyentuh mukasurat 275 Butiran 01700 Bekalan Elektrik Luar Bandar, 02 Sarawak.

Tuan Pengerusi, saya minta Kementerian memberi penjelasan mengenai tafsiran luar bandar khas untuk Negeri Sarawak. Bagi kami di pedalaman di Sarawak, tafsiran ini adalah tidak jelas. Yang lebih tidak jelas kerana sebahagian besar peruntukan elektrik luar bandar digunakan untuk membiayai projek elektrik di bandar-bandar.

Tuan Pengerusi, saya merayu bahawa \$30 juta dibelanjakan khas untuk projek elektrik di kampung-kampung dan rumah-rumah panjang di luar bandar di negeri Sarawak kerana mereka ini amat memerlukan kemudahan elektrik.

Tuan Pengerusi, saya ingin bertanya jabatan mana di negeri Sarawak yang melaksanakan projek di bawah Butiran ini.

Saya menyentuh Butiran 02300 Jalan-jalan Luar Bandar. Saya berterima kasih kepada Kerajaan Barisan Nasional yang telah memperuntukkan \$105 juta kepada Butiran ini.

Tuan Pengerusi, saya meminta Kementerian menyatakan dari jumlah di atas:

- (i) berapakah yang diperuntukan ke negeri Sarawak; dan
- (ii) adakah peruntukan diberi kepada kawasan Kapit. Sekiranya belum saya merayu bahawa Kementerian mempertimbangkan pembinaan jalan-jalan di kawasan pedalaman di Bahagian Kapit.

Untuk makluman Yang Berhormat Menteri, kawasan Kapit belum ada jalan utama. Maka adalah wajar dan adil bagi Kerajaan membina jalan luar bandar dalam Rancangan Malaysia Keenam.

Akhirnya saya menyentuh mukasurat 276 Butiran 02800 Pembangunan Perusahaan Luar Bandar dan 02900 Program Peningkatan Ekonomi Kampung.

Tuan Pengerusi, saya ingin tahu apakah kegiatan yang dijalankan di bawah Butiran di atas. Bagi negeri Sarawak, bagaimanakah penduduk luar bandar dapat memohon projek di bawah Butiran ini? Kami di luar bandar di negeri Sarawak sentiasa mendengar kejayaan pembangunan luar bandar di Semenanjung Malaysia tetapi tidak tahu atau belum dapat menikmati program itu. Maka saya merayu agar Kementerian memberi peruntukan di bawah Butiran ini ke pedalaman negeri Sarawak khasnya di kawasan saya, Bahagian Kapit.

Sekian, saya menyokong.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Pasir Mas.

5.15 ptg.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali (Pasir Mas): Tuan Pengerusi, saya merujuk kepada mukasurat 273, Butiran 040000, Program Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan dan mukasurat 276, Lembaga Kemajuan Persekutuan, Butiran Projek 03400.

Tuan Pengerusi, pertama saya ingin mengambil kesempatan ini mengucapkan setinggi tahniah kepada FELDA khususnya Pengerusi FELDA yang sudah lama berkhidmat sebagai pemimpin di organisasi tersebut. FELDA sebagai satu organisasi yang kita tahu sudah mencapai tahap kejayaan bukan sahaja dalam proses pembangunan negara tetapi juga memberi peluang pekerjaan ataupun menambah pendapat di kalangan golongan yang tidak berada. Perkara ini telah saya sentuh dalam perbahasan yang lalu dan pihak ataupun wakil daripada Bayan Baru tadi telah mengecam dengan begitu hebat mengenai kegagalan FELDA kononnya dalam masalah pembasmian kemiskinan.

Mengikut hemat saya memang kalau dikatakan banyak perkara lagi perlu diperbaiki dalam usaha hendak membasmi di kalangan peneroka — saya bersetuju. Tetapi hendak menidakkan usaha-usaha kakitangan FELDA selama ini secara total seolah-olah FELDA tidak berjaya ataupun menafikan hak peneroka-peneroka yang telah mendapat nikmat selama ini, adalah suatu yang tidak adil dan tidak boleh diterima sama sekali. Memang saya pernah bertanya dalam Dewan yang mulia ini satu ketika dahulu dan pernah membuat cadangan bagaimana kita boleh memperbaiki FELDA. Saya menaruh harapan kerana dalam Rancangan Malaysia Keenam banyak program akan dilaksanakan, banyak peruntukan telah disediakan malahan sebahagian daripada organisasi FELDA akan diwastakan. Ini saya percaya sebagai langkah lanjutan kepada kejayaan yang dibuat selama ini iaitu kita harapkan supaya dari segi pendapatan peneroka ianya dapat dipertingkatkan.

Maka jika mengecam semata-mata dengan menidakkan seolah-olah kegagalan dari segi membasmi kemiskinan adalah akibat daripada kakitangan Kerajaan ataupun kerana dasar, saya rasa seperti saya katakan tadi tidak boleh

diterima sama sekali. Ianya satu kecaman yang tidak adil kerana cuba kita bayangkan tidak ada siapa terfikir wujudnya organisasi FELDA yang kita lihat seperti yang ada pada hari ini. Setahu saya tidak ada dalam dunia, dalam negara ini sebuah organisasi seumpama FELDA yang sesudah FELDA dilahirkan, banyaklah regional development dengan izin, banyak lagi pembangunan wilayah yang ditubuhkan seakan-akan dengan FELDA. Tetapi FELDA lah yang menjadi model utamanya di waktu pelancaran Dasar Ekonomi Baru di zaman Allahyarham Tun Abdul Razak dahulu. Sebab itu kita lihat kemudian itu muncullah Lembaga Kemajuan KEJORA, KESEDAR dan di setiap negeri ada pembangunan wilayah, yang sememangnya mengikut corak yang dibuat oleh FELDA.

Oleh sebab itu dalam hal kejayaan FELDA ini walaupun kita tidak menafikan bahawa banyak lagi usaha hendak dibuat, ada lagi di kalangan peneroka masih berada di tahap ataupun di bawah paras kemiskinan, tetapi Wakil Bayan Baru harus tahu dari segi bantuan dan sumbangan yang telah diberi selama ini, kalau kita lihat di bawah Butiran 03400 bermula dengan kemudahan pengurusan, pembangunan utama, jalan-jalan, bekalan air, kemudahan sosial, bekalan elektrik, pusat perkhidmatan, alam sekitar, sekolah dan macam-macam lagi kemudahan lain yang kita tahu, sudah barang tentu ini semuanya menambahkan kos pembiayaan yang telah diberi kepada peneroka FELDA selama ini.

Maka sebab itu peneroka-peneroka FELDA juga harus tahu dan saya percaya peneroka FELDA tahu, sebab itu kita tidak dengar banyak sangat bantahan walaupun ada sedikit sebanyak rungutan di kalangan peneroka-peneroka untuk memperbaiki pendapatan mereka. Saya berharap kakitangan FELDA walaupun mendengar kecaman daripada Wakil Bayan Baru tidak harus patah semangat kerana lazimnya ada setengah-setengah

orang sentiasa tidak mengakui di atas kebaikan. Pada diri saya, yang baik harus kita memberi sokongan dan kita memberi pujian.

(Tuan Yang di-Pertua *mem-pengerusikan Jawatankuasa*)

Dan kalau ada penyelewengan atau yang tidak betul, memang tanggung-jawab kita untuk kita kecam bersama sehabis-habisan. Tetapi dalam soal FELDA ini, saya secara peribadi mengakui bahawa ia adalah satu-satunya organisasi yang telah memberi pembelaan kepada ratusan ribu peneroka-peneroka terutamanya rakyat-rakyat di luar bandar yang selama ini tidak bertanah.

Hari ini mereka sudah bertanah, mereka sudah dapat bercucuk tanam, malah ada di kalangan mereka sudah senang, ini tidak dapat dinafikan. Sebahagian dari mereka sudahpun memiliki geran-geran tanah ataupun geran milik mereka sudahpun diberi sebahagiannya oleh pihak Kerajaan. Rumah mereka sebahagiannya juga selesa, sudah ada peti televisyen, sudah ada kereta, anak-anak boleh ke sekolah, berbagai bantuan telah diberi. Mereka tidak seharusnya menyalahgunakan segala kemudahan yang telah diberikan oleh negara ini, sebab apa yang mereka nikmati sekarang ini juga adalah hasil daripada cukai-cukai yang dibayar oleh rakyat seluruh negara ini.

Maka sebab itu kita berharap pihak peneroka FELDA tidak terpengaruh dengan satu pandangan sahaja sehingga apa yang kita miliki pada hari ini, kita bimbang satu hari nanti kita akan hilang kalau kita tidak mengguna ataupun tidak berterima kasih, tidak bersyukur kepada Allah s.w.t.

Walau macam manapun, saya berharap Kementerian Pembangunan Luar Bandar tidak mengabaikan tugas dan tidak alpa dengan kejayaan yang dicapai selama ini. Program-program

yang boleh meningkatkan aktiviti-aktiviti peneroka-peneroka harus dilipatgandakan. Kemudahan infrastruktur hendaklah ditambahkan dan hendaklah dikenalpasti dengan tepat apakah masalah yang dihadapi oleh peneroka-peneroka ini.

Saya ingin bertanya, apakah FELDA sudah wujud, saya percaya sudah ada R&D iaitu Pusat Penyelidikan untuk mengenalpasti dengan secara yang terperinci bagaimana masalah yang dihadapi oleh peneroka-peneroka, baik dari segi soal hakmilik, baik dari segi soal penyertaan mereka dalam kegiatan sambilan untuk menambahkan pendapatan. Begitu juga dengan program-program infrastruktur yang kita harap semua ini dapat membantu peneroka-peneroka dalam meningkatkan pendapatan mereka.

Tuan Pengerusi, seterusnya saya ingin merujuk kepada Butiran 00100 Kemajuan Masyarakat. Ini juga disentuh oleh Wakil dari Bayan Baru.

Saya hanya ingin menyentuh mengenai dengan Kemajuan Masyarakat ini, kerana saya juga berpendapat bahawa Kemajuan Masyarakat ini merupakan satu agen yang penting, bukan sahaja sebagai agen untuk membawa kesedaran di kalangan rakyat terutamanya dalam menuju Wawasan 2020 tetapi mereka ini merupakan nuklias kepada proses pembangunan negara. Memang kita sedar sudah banyak aktiviti telah dibuat di bawah Kemajuan Masyarakat ini, tinggal lagi saya ingin menekankan di sini, sudah sampai masanya pihak Kementerian melihat organisasi KEMAS ini dengan lebih professionalism dalam erti kata sebagai sebuah organisasi yang benar-benar mantap.

Saya ingin bertanya mengenai dengan kedudukan Penyelia-penyelia Kemajuan Masyarakat di peringkat daerah ataupun jajahan. Saya kira sudah sampai masanya mereka yang akan mengisi jawatan ini nanti hendaklah di kalangan mereka

yang berkeelayakan iaitu mereka yang mempunyai sekurang-kurangnya pendidikan di peringkat Diploma ataupun Ijazah kecuali di peringkat unit-unit di peringkat bawah, itu soal lain, tetapi soal Penyelia/Pengurus yang bertanggungjawab kepada sesuatu jajahan, sudah sampai masanya mereka mesti mempunyai pendidikan dan latihan yang cukup.

Dan juga mereka yang ditempatkan di kawasan ini ataupun menjadi Penyelia di peringkat kawasan, tidak harus berada di jawatan itu begitu lama. Proses bertukar pengalaman hendaklah dilakukan, iaitu katakanlah satu Penyelia memegang jawatan dua ataupun tiga tahun di satu kawasan, mereka juga harus dihantar ke kawasan lain untuk menimba ilmu dan yang lain pula datang ke kawasan tersebut supaya proses pendedahan sentiasa berjalan dan sebagai seorang Penyelia yang mampu dan mesti mempunyai inovasi, kreatif dalam menjalankan program di peringkat kawasan. Kalau tidak, ianya akan tinggal tidak lebih semata-mata dalam tugas-tugas routine yang saya lihat sekarang ini, menganjurkan kelas-kelas jahitan, Taman Bimbingan Kanak-kanak dan sedikit sebanyak kegiatan-kegiatan sambilan yang lain yang saya kira peranan mereka dengan tenaga yang ada seharusnya dimaksimumkan supaya bukan sahaja mereka menjadi agen kesedaran masyarakat dalam soal pembangunan negara dan sebagainya tetapi juga mereka boleh menjadi catalyst dalam usaha-usaha hendak mencapai negara sebagai negara perindustrian ke arah menuju Wawasan 2020 ini.

Tuan Pengerusi, selain daripada itu juga saya menyentuh soal Pembangunan Luar Bandar, iaitu sekarang ini di Kelantan baru sahaja mengalami banjir dan salah satu kawasan yang terkena banjir ialah kawasan saya di Pasir Mas kerana Pasir Mas ini bersempadan dengan Siam. Siam sudah membina benteng di seberang Sungai Golok,

akibat daripada itu, air melimpah-limpah dan masuk dalam satu kawasan yang dinamakan Meranti.

Saya baru mendapat maklumat daripada pihak-pihak yang berkenaan, dan sememangnya ialah lazimnya setiap tahun jalan-jalan kampung pecah, rosak dan sebagainya. Oleh itu, saya ingin bertanya pihak Kementerian Pembangunan Luar Bandar, dari segi peruntukan ini berapa banyakkah yang hendak disalurkan ke Pasir Mas terutamanya untuk memperbaiki jalan-jalan yang rosak ini, terutamanya jalan-jalan kampung kerana saya percaya pihak Kementerian bersimpati, di sana memang cukup teruk, walaupun sebelum banjir jalan pun sudah teruk, sehingga kanak-kanak yang hendak ke sekolah, yang terpaksa berjalan kaki ataupun mengayuh basikal, ada yang sebatu, ada yang dua batu, cuba kita bayangkan selepas banjir, bagaimana siksanya orang-orang kampung ini.

Oleh itu saya haraplah pihak Kementerian Pembangunan Luar Bandar khususnya menghantar satu pasukan khas ke Kelantan, khususnya ke Pasir Mas. Pengkalan Chepa tidak payahlah, dia sudah ada Kerajaan Negeri ataupun kawasan di tempat-tempat lain, tetapi di kawasan Meranti di Pasir Mas, saya mintalah kalau boleh dihantar satu pasukan pegawai supaya melihat dengan secara terperinci keperluan jalan-jalan mana yang patut dibaiki dengan secepat mungkin. Saya harap secepat mungkin, ertinya pada bila-bila masa sahaja, supaya ianya bukan sahaja menyenangkan penduduk-penduduk tetapi lebih penting ialah kanak-kanak sekolah yang menggunakan jalan-jalan tersebut.

Saya berharaplah dan kalau dihantar peruntukan cepat, dibaiki cepat dan mereka ini pergi cepat, saya cukup berterima kasih dan saya tabiklah kepada Timbalan Menteri. Kalau tidak, dalam persidangan Dewan yang akan datang, akan mengamuklah nanti. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Batang Lupar.

5.29 ptg.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar (Batang Lupar): Tuan Pengerusi, saya ingin merujuk kepada Maksud P.54 Kementerian Pembangunan Luar Bandar di mukasurat 275, Butiran (Projek) Kemajuan Masyarakat.

Ingin saya menyentuh di sini, sebagaimana yang telah disebutkan oleh Yang Berhormat dari Bayan Baru tadi mengatakan jangan mengadakan pendidikan kanak-kanak, lebih baik mengajar mereka bertukang, berdagang dan mencari wang – itu sahaja.

Jadi, saya berterima kasihlah kepada pihak Kemajuan Masyarakat bukan sahaja telah membukakan mata dan telinga daripada segi kemajuan dan pembangunan Kerajaan, tetapi juga telah membina Taman Bimbingan Kanak-kanak kerana ini adalah memang wajar dan baik sekali untuk mengadakan masyarakat yang berilmu dan bermoral terutama sekali memberi pendidikan pra-sekolah kepada anak-anak di kampung, di luar bandar yang mungkin tidak berpeluang menerima persekolahan sebagaimana yang didapati di bandar-bandar.

Jadi kepada Kementerian saya ingin bertanya berapa banyakkah Taman Bimbingan Kanak-kanak yang akan diadakan, dibuka lagi seluruh negara pada tahun akan datang iaitu pada tahun 1992 dan berapakah yang akan diadakan atau dibuka di kawasan saya Batang Lupar? Jadi kalau Bayan Baru tidak mahu, beritahu dia-tidak payah.

Saya juga ingin menyentuh Butiran (Projek) 01700 Bekalan Letrik Luar Bandar dan juga Bekalan Air Luar Bandar dalam Projek 02000.

Di sini saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Kementerian kerana telah memperuntukkan \$30,000,000 untuk Bekalan Letrik Luar Bandar di

Sarawak, dalam Tajuk 02 dan sebanyak \$13,900,000 untuk Bekalan Air Luar Bandar Sarawak di bawah Tajuk 02.

Di sini ada juga disebutkan dalam Butiran baru iaitu Kajian Liputan Bekalan Letrik Luar Bandar Sabah dan Sarawak. Di bawah Butiran ini saya ingin bertanya kepada pihak Kementerian, adakah kajian-kajian yang akan dibuat di Sarawak, termasuk di kawasan saya di Batang Lupar. Dan mengenai soal elektrik ini walaupun beberapa kali telah disebutkan yang peningkatan penyampaian elektrik ke seluruh negara akan meningkat pada tahun yang akan datang, tetapi di kawasan Sarawak, banyak kawasan-kawasan yang lebih terpencil kemungkinan tidak mendapat bekalan daripada pihak-pihak tertentu semampainya SESCO ataupun pihak Perbadanan yang lain. Jadi harapan kami adalah hanya tertumpu kepada Kementerian Pembangunan Luar Bandar. Jadi, dengan peruntukan \$30,000,000 itu, saya haraplah dapat diagih-agihkan dengan sebaik-baiknya supaya masyarakat luar bandar di Sarawak dapat menikmati bekalan elektrik.

Saya ingin bertanya kepada pihak Kementerian berapakah pengagihan itu akan dibuat di kawasan saya?

Saya juga ingin merujuk kepada muka surat 276, Butiran 03400 Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan.

Sebagaimana yang kita tahu FELDA telah banyak menolong orang di luar bandar dengan membangunkan tanah dan meningkatkan penghidupan kepada yang baik, tidak sebagaimana yang telah dikatakan oleh Yang Berhormat dari Bayan Baru tadi. Jadi, pada kami orang Sarawak memang sudah lama menunggu FELDA ini sampai ke Sarawak walaupun kita tahu hingga sekarang ini hanya 7,000 hektar sahaja tanah di Sarawak diterokai oleh FELDA. Jadi persoalan saya, berapa banyakkah lagi program yang akan diadakan di Sarawak dan kenapa tidak diadakan? Kami di Sarawak

menunggu-nunggu, bukan macam orang Bayan Baru, Bayan Baru memang tidak hendak, orang Sarawak menunggu-nunggu kedatangan FELDA. Insyallah, kalau dijemput saya sendiri boleh memberi pertolongan.

Saya ingin menyentuh muka surat 280, Butiran 04800 Penanaman Semula Getah Sarawak.

Penanaman Semula Getah Sarawak adalah dialu-alukan. Saya juga mengucapkan terima kasih kepada Kementerian yang memberi peruntukan sebanyak \$3 juta lebih kepada Penanaman Semula Getah Sarawak. Pertanyaan saya di sini adalah satu iaitu di dalam Program Penanaman Semula Getah Sarawak ini, membabitkan penebangan getah itu juga. Jadi, adakah pihak Kementerian membuat satu penyelarasan dengan Kementerian Sumber Manusia supaya getah-getah yang ditebang itu jangan dibuang atau dibakar begitu sahaja, terpaksalah digunakan untuk membuat perabot-perabot ataupun benda-benda yang berguna kepada masyarakat dan kepada negara. Apakah pendekatan ataupun perhubungan yang telah dibuat oleh pihak Kementerian Pembangunan Luar Bandar dengan Kementerian Sumber Manusia supaya getah yang ditebang untuk penanaman semula di Sarawak itu tidak terbuang begitu sahaja?

Di sini saya ingin menyentuh sedikit di muka surat 281, Maksud B.55 Jabatan Hal Ehwal Orang Asli.

Di sini saya ingin bertanya dan saya tidak payah bercakap panjang, pertanyaan saya adakah pihak Kementerian bercadang hendak mengadakan Jabatan Hal Ehwal Orang Penan di Sarawak sejajar dengan yang diadakan di Semenanjung ini untuk Orang Asli, kerana banyak sebab-sebab kenapa Jabatan untuk orang Penan itu diadakan di Sarawak kerana masalah Penan telah berbangkit bukan sahaja di dalam negara ini, tetapi dibawa ke luar negara. Jadi,

saya ingin bertanya pihak Kementerian adakah cadangan untuk mengadakan Jabatan untuk orang Penan di Sarawak?

Itu sahajalah, Tuan Pengerusi, saya menyokong peruntukan ini. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ya, Maran.

5.37 ptg.

Dato' Haji Mohamad bin Abdullah (Maran): Tuan Pengerusi, dalam Kementerian ini suka saya membahaskan muka surat 274, Butiran 00100 Kemajuan Masyarakat.

Peruntukan yang kita akan dapat pada tahun 1992 ialah sebanyak \$10 juta lebih. Saya hanya hendak bertanya adakah aktiviti-aktiviti lain yang akan dilaksanakan oleh Kemajuan Masyarakat selain aktiviti-aktiviti yang telah lama kita laksanakan?

Yang kedua, saya juga membayangkan supaya pihak Kementerian meningkatkan lagi kakitangan KEMAS, kalau perlu kita menjadikan mereka sebagai pemegang jawatan tetap. Ini perlulah kita memikirkan kerana kerja-kerja yang dijalankan oleh pegawai-pegawai KEMAS di semua peringkat adalah merupakan kerja-kerja bagi menentukan dasar-dasar Kerajaan berjalan dengan baik.

Saya juga ingin merujuk kepada Butiran 00300 Khutub Khanah Luar Bandar. Kalau kita lihat di sini peruntukan bagi tahun 1992 hanya \$386,000 sahaja.

Saya hendak bertanya apakah peruntukan ini makin kurang dari setahun ke setahun, adakah kita telah berpuas hati dengan Khutub Khanah-Khutub Khanah yang kita adakan di luar bandar?

Bagi saya dalam usaha kita untuk menentukan rakyat luar bandar supaya mendapat ilmu yang sentiasa kemaskini

maka perlulah kita menambahkan lagi peruntukan dan memperbanyakkan lagi khutub khanah-khutub khanah di luar bandar.

Saya juga ingin merujuk kepada Butiran 00400 Taman Bimbingan Kanak-kanak, muka surat 275.

Baru-baru ini Kementerian Pendidikan telah mengadakan pra-sekolah yang juga di antara murid-murid ataupun pelajar-pelajar yang akan pergi ke pra-sekolah ini ialah sama dengan kanak-kanak yang belajar di Taman Bimbingan Kanak-kanak. Jadi, apakah ini tidak merupakan berlapis tugas dan adakah kemungkinan di setengah-setengah tempat itu kita tidak ada Taman Bimbingan Kanak-kanak kerana kanak-kanak tersebut telah pergi kepada pra-sekolah.

Jadi, apakah Kerajaan telah mengambil tindakan untuk menyelaraskan perkara ini dengan Kementerian Pendidikan yang berkenaan supaya kita dapat menjalankan tugas yang sama dan tidak menjadikan sekolah-sekolah ataupun Taman Bimbingan Kanak-kanak kita terpaksa ditutup.

Selain daripada itu, saya juga ingin merujuk kepada Butiran 02900, mukasurat 276, Program Peningkatan Ekonomi Kampung. Dahulunya Butiran ini ialah termasuk di bawah Butiran 02500 - 03 Amalan Makanan dan Pemakanan. Apakah perlunya tajuk ini diubah. Apakah dia merupakan kita terpaksa menjalankan program yang berlainan daripada yang dahulu ataupun bagaimana? Saya juga ingin satu penjelasan daripada pihak Kementerian yang berkenaan.

Saya juga ingin merujuk kepada Butiran 03200 dan Butiran 03400 - 03 Jalan-jalan FELDA. Memang pihak Kementerian telah berusaha untuk menentukan supaya semua jalan-jalan dalam FELDA dinaikkan taraf. Walau

bagaimanapun masih banyak lagi jalan-jalan yang belum dinaikkan taraf jalan-jalan tersebut.

Saya hanya ingin bertanya daripada peruntukan kita yang telah kita putuskan, ini berapa peratuskah memenuhi usaha kita untuk menaikkan taraf semua jalan-jalan dalam FELDA dengan peruntukan yang kita hendak pada tahun 1992 dan yang kedua, apakah Kementerian ataupun pihak pengurusan FELDA selalu berbincang dengan JKKR bagi menentukan jalan-jalan mana yang menjadi jalan utama untuk dinaikkan taraf lebih awal daripada jalan-jalan yang lain kalau sekiranya peruntukan itu tidak mencukupi. Ini perlu, kerana saya selalu kedapatan dalam FELDA mengenai menaikkan taraf jalan kampung ini kadangkala ada perselisihan di antara pentadbiran FELDA dengan JKKR kerana mereka menyatakan bahawa pihak pengurusan telah menentukan jalan-jalan untuk dinaikkan taraf itu tidak selaras dengan kehendak-kehendak penduduk di situ. Jadi, ini bagi saya perlu kita selaraskan supaya mereka sama-sama puas hati, pihak-pihak pentadbiran pun puas hati dan pihak penduduk-penduduk ataupun JKKR di situ juga puas hati. Jadi perlulah kita selaraskan kalau sekiranya belum diselaraskan.

Selain daripada itu, saya ingin merujuk kepada mukasurat 278, Butiran 04000 Pihak Berkuasa Kemajuan Pekebun Kecil Perusahaan Getah.

Kita di sini dimaklumkan tanaman semula kita akan mendapat peruntukan, kita mahukan peruntukan sebanyak \$107 juta lebih. Ini merupakan satu peruntukan yang besar. Hanya saya hendak menjelaskan di sini setahu saya pekebun-pekebun kecil di masa-masa dahulu hanya kita menanam pokok getah ialah dari segi benihnya yang mutunya kurang jika dibandingkan dengan estet, kerana kemungkinan untuk menjaga mutu getah yang baik lebih mesti rapi daripada mutu getah yang rendah. Sebab itulah

pekebun-pekebun kecil dahulu diberikan benih yang kurang baik jika dibandingkan dengan estet. Jadi, apabila benihnya kurang baik, maka sudah barang tentu hasil bagi pekebun-pekebun kecil tidaklah seimbang dengan hasil di estet.

Saya hendak menanya Kementerian berkenaan apakah tindakan kita bagi menanam semula getah pekebun-pekebun kecil di masa-masa akan datang dengan peruntukan ini? Adakah kita akan memberi kepada pekebun-pekebun kecil kita benih-benih getah yang baik, misalnya Kelun 2 ataupun Kelun 3. Ini merupakan hasil getah yang baik. Jadi, kalau kita hendak meninggikan pendapatan pekebun-pekebun kecil, saya kira sampailah masanya kita memberikan benih-benih yang baik kepada pekebun-pekebun kecil kita kerana ini akan menambahkan pendapatan mereka. Jadi, itulah sahaja, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Sibü.

5.45 ptg.

Tuan Robert Lau Hoi Chew (Sibü): Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya ingin merujuk Maksud B.54, Butiran 020000 Pembangunan Masyarakat dan Pelajaran Dewasa.

Saya ingin tahu dari anggaran sejumlah \$111 juta lebih, berapakah peruntukan akan diberikan ke negeri Sarawak dan apakah program-proram utama akan dianjurkan di negeri Sarawak.

Tuan Pengerusi, di bawah Maksud P.54, Butiran 01700, Program 02 Bekalan Elektrik Luar Bandar Sarawak sejumlah \$30 juta.

Saya ingin tanya berapakah peruntukan dari anggaran tersebut akan dibahagikan ke kawasan dari Embawa ke Mawar Asan, Kampung Penesu, Kampung Rantau Panjang dan Kampung-kampung Batu 8 ke Batu 22 Jalan Oya, Sibü. Untuk makluman di

Dewan yang mulia ini, kawasan-kawasan tersebut telah memohon untuk bekalan elektrik sudah lama dan saya merayu Kementerian berkenaan akan memberi perhatian segera untuk melaksanakan projek tersebut.

Tuan Pengerusi, saya kecewa kerana anggaran untuk bekalan air luar bandar Sarawak di bawah Butiran 02000, Program 02 telah dikurangi \$13.9 juta di dalam tahun 1992 dari \$20 juta di dalam tahun 1991. Sila dimaklumkan supaya bekalan air luar bandar di negeri Sarawak masih jauh mundur dan saya ingin tahu bilakah bekalan air akan dilaksanakan dari Sibu ke Sungai Biduk hingga ke Mawar Asan dari Selalo ke Tanjung Pang dan dari Batu 8 ke Batu 22 Jalan Oya, Sibu. Saya merayu supaya Kementerian berkenaan akan memberi perhatian segera kerana air minum dari utara dan sungai di dalam kawasan tersebut telah dicemar dan tidak sesuai dengan minuman kesihatan. Kerana itu saya mencadangkan peruntukan tersebut haruslah dinaikkan, jangan dikurangi.

Tuan Pengerusi, saya ingin tahu apakah jumlah dan program-program atau projek-projek utama akan dilaksanakan dengan anggaran \$100 juta untuk negeri Sarawak di bawah Butiran 02500 Jalan Kampung.

Saya ingin merayu supaya jalan kampung haruslah dibina dari Sibu ke Kampung Penasu dan taraf jalan kampung dan parit di dalam kampung Teku atau Teku Settlement Area, dengan izin, Kampung Melayu dan Melanau di Batu 8 Oya Road, Sibu haruslah dibina atau diperbaiki, kerana kawasan-kawasan tersebut selalu dinaiki banjir di dalam musim hujan.

Tuan Pengerusi, saya ingin tahun berapa peruntukan dan projek-projek yang utama akan diperuntukkan di negeri Sarawak khasnya di rumah-rumah panjang dan kampung-kampung di luar bandar di bawah Butiran 02900, Program Peningkatan Ekonomi Kampung dengan

anggaran sejumlah \$5 juta di dalam tahun 1992.

Akhirnya, Tuan Pengerusi, saya haraplah Kementerian Pembangunan Luar Bandar menggunakan anggaran sejumlah \$1,939 bilion lebih di dalam tahun 1992 dengan berkesan dan perhatian khas untuk negeri Sarawak kerana negeri Sarawak ialah satu negeri yang mempunyai luas kawasan luar bandar yang layak membangun di dalam negara kita. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Kepong, selepas itu Timbalan Menteri menjawab.

5.50 ptg.

Dr Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Pengerusi, sekarang tidak ada had masakah?

Tuan Pengerusi: Ada.

Dr Tan Seng Giaw: Ada lagi? (Ketawa)

Tuan Pengerusi, Butiran 02000 mengenai pendidikan untuk Orang Asli. Anggaran 1992 ialah lebih \$11,000,000 berbanding dengan 1991 yang berjumlah lebih \$8,000,000 iaitu tambahan hampir \$3,000,000. Aktiviti ini terima tambahan Perbelanjaan Mengurus yang paling tinggi dalam Maksud B.55. Butiran ini menunjukkan pengurusan persekolahan kanak-kanak Orang Asli dengan objektif melahirkan generasi Orang Asli yang berpelajaran.

Di sini hendak saya tanya kepada Kementerian, mengapa Kerajaan tidak memperkenalkan juga pendidikan dewasa atau adult education supaya Orang Asli dewasa juga tahu membaca dan menulis. Adalah perlu diingatkan bahawa generasi Orang Asli juga termasuk orang dewasa dan pada 25 November 1991, Yang Berhormat Timbalan Perdana Menteri mengatakan bahawa Kerajaan telah memperuntukkan \$18,000,000 untuk membina 200 dewan

serbaguna termasuk surau, kelas dewasa dan pusat kraftangan di perkampungan Orang Asli di seluruh negara.

Dalam Belanjawan 1992 pula, langsung tidak sebut tentang kelas dewasa, maka di manakah peruntukan bagi persekolahan Orang Asli dewasa diambilkira? Mungkin setakat kenyataan Yang Amat Berhormat Timbalan Menteri sahaja tetapi pada praktisnya tidak dilaksanakan menerusi Belanjawan tahun hadapan.

Di mukasurat 566, Kertas Perintah 19 Tahun 1991, diperhatikan bahawa bilangan anak Orang Asli di sekolah rendah berkurangan sedikit daripada 11,593 dalam tahun 1989 kepada 11,404 dalam tahun 1990. Saya nampak ada kekurangan. Apakah sebabnya bilangan kanak-kanak Orang Asli yang masuk ke sekolah rendah semakin berkurangan? Bolehkah Kerajaan memberitahu Dewan yang mulia ini peratusan anak Orang Asli yang bersekolah berbanding dengan yang tidak?

Di kawasan-kawasan perkampungan Orang Asli, yang manakah kadar persekolahan agak tinggi di kalangan anak muda bila dibanding dengan purata kebangsaan atau national average semua murid sekolah rendah? Apakah pula kadar persekolahan ini bila dibanding pula dengan bilangan anak muda yang dalam school-going age, dengan izin, di perkampungan Orang Asli sendiri.

Di kawasan-kawasan perkampungan Orang Asli yang manakah kadar persekolahan adalah dianggap rendah? Apakah peraturan, garis panduan, yang membezakan di antara kadar yang dianggap tinggi dengan yang dianggap rendah? Bolehkah diberitahu bilangan yang menduduki SRP, SPM dan STPM pada tahun-tahun 1989, 1990, 1991 dan anggaran bagi 1992? Apakah usaha-usaha Kerajaan bagi tahun baru untuk menggalakkan lebih ramai anak Orang Asli bersekolah?

Tuan Pengerusi, memandangkan Dewan yang mulia ini tidak ada Wakil untuk Orang Asli, adalah perlu bagi semua Wakil Rakyat di sini membangkitkan hal Orang Asli dan salah satu program atau usaha yang penting ialah pendidikan bagi kaum Orang Asli.

Butiran 030000 Perubatan dan Kesihatan. Anggaran 1992 ialah lebih \$6 juta manakala dalam tahun 1991 peruntukannya adalah \$5.7 juta, iaitu tambahan hampir \$400,000. Menurut mukasurat 566, dalam Kertas Perintah 19 Tahun 1991, cara laporan prestasi aktiviti agak berbeza, maka sukar hendak membuat bandingan prestasi antara tahun 1989 dengan 1990 dan sasaran seterusnya adalah bagi tahun 1992. Kami ingin tahu mengapa Kerajaan tidak mengekalkan cara laporan lama bersama-sama dengan laporan bentuk baru yang memberitahu peratusan tetapi bukan bilangan sebenar pesakit atau rawatan kanak-kanak bagi suntikan-suntikan pelalian BCG, DPT, Polio dan Hepatitis B.

Oleh itu, bolehkah Kementerian memberitahu bilangan yang sebenarnya pesakit Orang Asli yang dibawa ke Hospital Gombak, Hospital Besar Kuala Lumpur, lain-lain hospital di Kuala Lumpur dan Petaling Jaya, Hospital Universiti dan hospital-hospital di kawasan-kawasan pedalaman. Apakah kanak-kanak yang terima suntikan pelalian untuk BCG, DPT, Polio dan Hepatitis B? Apakah Perkhidmatan Medivac daripada TUDM yang dihulurkan kepada pesakit dan pelawat serta perkhidmatan rawatan di lokasi utama di Perak dan Kelantan dan lokasi tengah di Pahang dan Perak?

Tuan Pengerusi, Butiran 040000 Ekonomi dan Binaan. Salah satu aktiviti binaan ialah membina asrama untuk sekolah. Menurut satu kenyataan Ketua Pengarah JHEOA, pada 6 November tahun ini, \$6,000,000 akan disediakan untuk membina 4 asrama di Gua Musang, di Gerik, Ipoh dan Keluang dalam tahun

baru. Apakah projek sebegini di bawah Pembinaan 00100 Pembinaan Ekonomi atau 00200 Perkhidmatan Sosial? Memandangkan bukan semua Orang Asli beragama Islam, apakah wang peruntukan yang disediakan kepada Orang Asli bukan beragama Islam dalam hal bangunan-bangunan sembahyang?

Menurut catatan di mukasurat 567, Kertas Perintah 19 Tahun 1991, Perancangan Program Rakyat Termiskin (PPRT) bagi Orang Asli nampaknya hanya akan dimulakan dalam tahun baru. Memandangkan Orang Asli adalah antara kumpulan yang termiskin di kalangan rakyat Malaysia, mengapakah bantuan tidak diberi pada tahun semasa ataupun sejak awal-awal lagi semasa program membantu yang termiskin diumumkan. Ini sangat tidak adil kerana Orang-orang Aslilah yang termiskin di negara ini.

Walaupun saya berucap di dalam Dewan ini, saya tidak akan dapat satu undi pun daripada mereka kerana di kawasan Kepong tidak ada Orang Asli, tetapi saya masih menganggap ini satu perkara yang penting di negara ini.

Butiran 080000 Latihan. Melalui pendidikan dan latihanlah baru kita boleh meningkatkan taraf kehidupan Orang Asli. Bolehkah kita tahu prestasi sebenar untuk tahun yang lepas, tahun ini dan anggaran bagi tahun hadapan di bawah latihan belia Orang Asli, kakitangan Jabatan, peserta dan agensi luar kerana di dalam Kertas Perintah ini tidak dimuatkan butir-butir yang lanjut mengenai latihan.

Maksud P.55, Butiran 00100 Pembangunan Ekonomi dan Butiran 00200 Perkhidmatan Sosial. Di sini juga saya berharap pihak Kementerian boleh memberitahu Dewan yang mulia ini di antara rancangan-rancangan pembangunan yang disediakan untuk tahun baru bagi Orang-orang Asli. Bagi Butiran 00300 Rancangan Pengumpulan Semula, apakah pula perancangan tahun

baru khususnya bilangan kampung Orang Asli yang akan dikumpulkan semula serta kawasan-kawasan yang terlibat? Bagi ketiga-tiga butiran ini bolehkah pihak Kementerian menerangkan mengapa perbelanjaan sebenar bagi tempoh masa tahun 1986 hingga 1990 jauh lebih kecil daripada perbelanjaan sebenar bagi tempoh masa 1986 hingga 1989?

Tuan Pengerusi, apa yang saya sebutkan mengenai Orang Asli ini, saya berharap dapat diambil perhatian dan juga dijawab dengan baik.

Tuan Pengerusi, berapa minit lagi saya diberikan masa? Sudah habiskah?

Tuan Pengerusi: Lima minit lagi.

Dr Tan Seng Giaw: Lima minit lagi? Sebenarnya ada banyak lagi. Saya tidak boleh hendak pendekkan kerana ini mungkin memerlukan 40 minit lagi. Banyak lagi mengenai Kementerian Pembangunan Luar Bandar kerana walaupun ada pihak Menteriannya mengatakan bahawa semuanya itu sempurna tetapi nampaknya ada beberapa kelemahan. . . .

Timbalan Menteri kalau hendak minta penjelasan, bangunlah, kalau setakat hendak berbual-bual secara kedai kopi, tidak payahlah, kerana ini Dewan yang mulia.

Tuan Pengerusi, mengenai Butiran 01700 Bekalan Letrik Luar Bandar, jumlah peruntukan \$95,700,000. Saya hendak bertanya di sini apakah disebabkan perluasan liputan ke kawasan-kawasan terpencil di mana bilangan penduduk biasanya kecil, adalah sangat mengagumkan sekali tambahan hebat dalam bilangan projek di antara tahun 1989 dengan 1990, lebih-lebih lagi memandangkan perbelanjaan sebenarnya bagi tahun 1990 hampir \$113.6 juta iaitu kurang daripada perbelanjaan tahun 1989 iaitu lebih kurang \$140.4 juta. Semua kawasan iaitu di Semenanjung perbelanjaan jatuh daripada kira-kira \$109 juta kepada lebih kurang \$90 juta,

di Sarawak dan Sabah juga semuanya ada kekurangan.

Bolehkah pihak Kementerian memberi pecahan bilangan projek yang dilaksanakan serta bilangan pengguna yang terlibat masing-masing di Semenanjung, Sabah dan Sarawak pada tahun 1990, 1991 dan yang dirancang bagi tahun 1992 berbanding dengan tahun 1989. Bagaimanakah ia mungkin untuk melaksanakan sebegitu banyak projek dalam tahun 1990 dengan perbelanjaan yang lebih kecil tetapi tidak berdaya pula dilakukan dalam tahun 1989.

Diperhatikan di sini ada dua projek baru - Estet-estet \$20,000,000; dan Kajian Liputan Bekalan Letrik Luar Bandar Sabah dan Sarawak \$700,000. Bolehkah pihak Kementerian menerangkan serba sedikit mengenai kedua-dua Butiran ini terutama sekali mengenai bentuk kajian yang akan dijalankan serta perancangan dan sasaran bagi tahun hadapan di bawah aktiviti Estet-estet.

Menurut pengumuman Yang Berhormat Timbalan Menteri pada akhir bulan Mei, \$787,000,000 disediakan untuk bekalan elektrik di bawah Rancangan Malaysia Keenam akan tetapi menurut Kertas Perintah 20 Tahun 1991, mukasurat 275 jelas menunjukkan hanya kira-kira \$768.6 juta disediakan. Adakah ini bermakna anggaran asal dikurangkan? Jika ya, mengapa kekurangan sebanyak \$11.4 juta dibuat? Jadi \$11.4 juta perbezaan di antara yang diumumkan pada awalnya dan juga di dalam peruntukan yang diminta pada hari ini adalah satu perbezaan yang besar. Apakah sebabnya? Apakah faktor-faktor yang menyebabkan pihak Kementerian mengurangkan perbelanjaan untuk maksud ini? Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

6.07 ptg.

Timbalan Menteri Pembangunan Luar Bandar (Tuan Mohd. Yasin bin Kamari): Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat khususnya Ahli-ahli Yang Berhormat dari Bayan Baru, Kapit, Pasir Mas, Batang Lepar, Maran, Sibu dan Kepong yang telah berkesempatan mengambil bahagian dalam perbahasan Belanjawan di dalam Jawatankuasa yang merujuk kepada Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

Sahabat saya Ahli Yang Berhormat Bayan Baru telah membangkitkan beberapa banyak perkara yang saya ingin menjawabnya secara menyeluruh. Pertama, berhubung dengan KEMAS, Pusat Asuhan, aktiviti serta pendapatan pendidikan masyarakat, berhubung dengan kontrak kepada Penyelia-penyelia atau Pemaju-pemaju Masyarakat, tuduhan atau dakwaan penglibatan pihak KEMAS dalam pilihanraya yang tentu dengan jelas memaparkan kepada kita ketidakikhlasan Ahli Yang Berhormat kerana apa yang kita faham itu merupakan satu tuduhan yang agak tidak adil.

Maka dengan itu saya mengharapkan kepada Ahli Yang Berhormat supaya dapat benar-benar memahami hasrat, khususnya Kementerian Pembangunan Luar Bandar, di mana agensi-agensinya termasuklah KEMAS ataupun FELDA dan lain-lain berusaha sedaya-upaya untuk yang pertamanya, meningkatkan prestasi kehidupan masyarakat di luar bandar, meningkatkan kualiti kehidupan, meningkatkan taraf sosio-ekonomi, kesedaran atas peranan seluruh anggota masyarakat dalam hal-hal ketatanegaraan dan lain-lainnya yang mana semuanya ini merupakan sebagai usaha-usaha yang memberikan kesan yang baik, impact yang baik kepada masyarakat dan alhamdulillah, Kementerian telah dapat melaksanakan tugas

dan tanggungjawab kepada rakyat untuk membawa perubahan-perubahan di dalam pemikiran mental masyarakat, khususnya rakyat di luar bandar.

Izinkan saya merujuk kepada masalah KEMAS dahulu di mana untuk makluman Ahli-ahli Dewan yang mulia ini bahawa Kementerian sentiasa memberi perhatian yang sangat-sangat berat kepada tugas-tugas ataupun aktiviti-aktiviti, kegiatan-kegiatan pendidikan secara tidak formal, di mana ini sebenarnya merangkumi semua aktiviti bermula dari pra-sekolah dan juga aktiviti-aktiviti pendidikan sampai ke peringkat pendidikan dewasa.

Teras kepada pendidikan pra-sekolah adalah program mempertingkatkan prestasi manusia di dalam semua lapangan hidup sebagaimana yang saya maklumkan di mukaddimah tadi. Pendidikan TASKA ataupun Taman Asuhan Kanak-kanak ataupun Pusat Asuhan Kanak-kanak serta TADIKa di mana telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Bayan Baru tadi, ini juga akan menerima perhatian, tindakan dan penyusunan semula oleh Kementerian untuk menghadapi cabaran-cabaran dan kehendak-kehendak pembangunan sosio-ekonomi semasa.

Pendidikan dewasa akan berteraskan kepada literasi fungsian, yang bererti memberikan pendidikan, bukan sahaja memahami tentang pembacaan dan penulisan, tetapi memahami bagaimana harus seseorang individu itu berhadapan dengan kehendak-kehendak masa kini. Contohnya begini, seandainya kita berhadapan dengan masalah-masalah pertanian, pada hari ini bila disebut pertanian bukan hanya cucuk, tanam, tinggal, tunggu dan berbuah - tidak. Kita harus kena memilih benih yang baik, penggunaan baja yang baik, penggunaan racun yang betul dan sesuai, penggunaan tanah ataupun mengenalpasti mutu tanah dan sebenarnya ini merupakan sebagai usaha-usaha yang dibuat oleh Kerajaan melalui Kementerian ini bagi meng-

adakan satu program pendidikan dewasa yang akan disusun semula, bukan sahaja hanya di Semenanjung Malaysia malahan ke Sabah dan Sarawak.

Untuk memungkinkan literasi fungsian dan pembangunan insan, literasi fungsian ini akan mengandungi bahan pembelajaran dan pengajaran di dalam bidang-bidang ekonomi, kesihatan, ketata-negaraan, sosial dan kesemuanya akan disandarkan kepada prinsip-prinsip ketuhanan dan prinsip-prinsip agama.

Dr Tan Seng Giaw: (*Bangun*)

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Kepong bangun.

Tuan Mohamad Yassin bin Kamari: Beri peluang kepada saya untuk terus sahaja? Yang Berhormat Kepong, boleh ya?

Tuan Pengerusi: Ya, boleh?

Dr Tan Seng Giaw: Boleh.

Tuan Mohamad Yassin bin Kamari: (*Ketawa*). Terima kasih. Jadi, literasi fungsian ini akan menguatkan kemahiran hidup sambil mengukuhkan akidah kita. Kesan yang akan dirasai oleh penduduk desa, penduduk luar bandar akan dapat dilihat dalam jangka masa pendek dan jangka masa panjang, kerana perubahan sikap, kepercayaan dan peningkatan produktiviti kita, produktiviti masyarakat, produktiviti penduduk luar bandar, ini akan mendorong mereka menjadi lebih aktif, lebih dinamik dan lebih agresif dalam proses pembangunan - yang sekarang ini menjadi satu cabaran kepada Kerajaan dan kepada Kementerian Pembangunan Luar Bandar - pembangunan fizikal dan pembangunan insan. Daripada faktor ekonomi yang lembab, belia dan beliawanis boleh menjadi asset kepada pembangunan sosio-ekonomi negara melalui program-program yang saya sebutkan tadi.

Tuan Pengerusi, dalam menyentuh ataupun menjawab kegiatan Pusat Asuhan Kanak-kanak ini kepada Ahli Yang Berhormat, ingin saya jelaskan bahawa insya Allah usaha-usaha ini akan menjadi tugas dan tanggungjawab Kementerian untuk meneruskan dan untuk memperbanyakkan lagi pusat-pusat asuhan kanak-kanak (TASKA - Taman Asuhan Kanak-kanak) di seluruh negara bermula, insya Allah, dari tahun 1992 nanti. Berhubung dengan aktiviti penambahan pendapatan ini, sebagaimana yang kita maklum, kelas-kelas yang dianjurkan oleh agensi-agensi di bawah Kementerian Pembangunan Luar Bandar, khususnya oleh KEMAS, bukan hanya membuat bunga-bunga, lepas itu habis, masak-masak untuk wanita, lepas itu habis - bukan. Kepada para wanita, ini satu kegiatan yang dibuat secara menyeluruh di seluruh negara di luar bandar untuk memberikan pendedahan kepada mereka betapa pentingnya mereka mengetahui - berbalik kepada literasi fungsian, mengetahui makanan mana yang mempunyai zat, makanan yang mana harus seimbang, bagaimana harus menguruskan anak-anak, bagaimana harus menguruskan rumah-tangga, bagaimana harus mewujudkan suasana kekeluargaan yang harmoni kerana kekuatan masyarakat, kekuatan negara berpunca dan bermula daripada rumah-tangga. Ini yang dibuat oleh agensi Kementerian Pembangunan Luar Bandar dan saya percaya agensi-agensi yang lain di bawah Kerajaan Barisan Nasional ini dan dalam konteks ini KEMAS mengadakan program-program yang amat banyak.

Kepada belia, bukan hanya bengkel-bengkelan begitu sahaja. Berbengkel-bengkelan, tetapi maksudnya nanti supaya mereka itu mendapat pendedahan, pintar dan boleh berhadapan dengan cabaran-cabaran masa kini sehingga mereka akhirnya boleh menjadi usahawan-usahawan muda. Kepada wanita tadi yang memasuki kelas masak, kelas ekonomi rumah-tangga, mereka

akhirnya boleh dan mampu membuka restoran dan membuka kedai-kedai makanan. Ini semua menuju ke arah untuk meningkatkan ekonomi mereka.

Tuan Pengerusi, kalau hendak diulas memang panjang lebar, kita berilah keyakinan kepada para Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa inilah komitmen Kerajaan untuk mengadakan pendidikan secara menyeluruh kepada masyarakat luar bandar. Habis cerita itu.

Jadi, saya masuk kepada soal tuduhan. Cerita-cerita ini tidak berapa best, cerita yang KEMAS terlibat dalam politik. Sebenarnya, saya hendak jelaskan sekali lagi bahawa KEMAS tidak sekali-kali terlibat dalam pilihanraya dan adalah perlu dijelaskan bahawa KEMAS tidak terlibat dalam apa bentuk sekali pun sama ada secara langsung ataupun tidak langsung dengan mana-mana parti politik yang ada. Walau bagaimanapun, sesuai dengan tugas dan peranan serta tanggungjawab mereka sebagai Penyelia KEMAS atau KEMAS itu sendiri untuk membangunkan masyarakat, maka KEMAS akan sentiasa menggembelinkan tenaga, menggembelinkan kekuatan dan memastikan pencapaian objektif yang telah ditentukan iaitu bagi memungkinkan mereka itu menjadi catalyst, menjadi mangkin kepada cepatnya perubahan pemikiran dalam masyarakat luar bandar.

Jadi, kalau ada Ahli-ahli Yang Berhormat hendak mempertikaikan itu-ini, jawapnya memang agak payahlah. Berhubung dengan kontrak ini, setahun-habis, dua tahun - habis. Sebenarnya, kedudukannya begini, kontrak bagi Penyelia KEMAS ataupun Pemaju Masyarakat ini sebenarnya, kalau penyelia dua tahun dan kalau Pemaju Masyarakat setahun, selaras dengan peraturan yang telah ditetapkan bagi Pegawai Kontrak yang lain juga. Dengan adanya kontrak yang diperbaharui setiap satu tahu sekali atau dua tahun sekali ianya akan membolehkan Kementerian menilai prestasi Pegawai-pegawai itu

semasa menimbangkan perlanjutan tempoh perkhidmatan mereka. Langkah sedemikian boleh membantu menentukan keberkesanan perkhidmatan dan pelaksanaan dasar-dasar Kerajaan.

Beralih kepada perkara yang lain, yang disentuh oleh sahabat-sahabat saya, Yang Berhormat dari Bayan Baru mengenai FELDA, yang katanya, tidak mampu hendak meningkatkan taraf hidup peneroka-peneroka FELDA, dahulu miskin, sekarang pun miskin. Saya fikir ini juga perlu satu kekuatan dan keberanian kepada diri kita untuk melihat realiti. Realitinya ialah peneroka FELDA sekarang ini jauh hidupnya lebih baik daripada dahulu. Kalau kita baca akhbar baru-baru ini, secara kebetulan mereka yang terlibat dalam main saham Han Seng Index yang kebetulan pula sudah kena tipu, 80% daripadanya adalah peneroka-peneroka FELDA. Ertinya mereka ada duit yang lebih. Ini sebagai satu contoh dan sebagai satu penjelasan, mengikut angka-angka, saya hendak sebutkan di sini bahawa FELDA telah berjaya meningkatkan paras pendapatan daripada sebelum mereka menjadi peneroka. Dahulu \$100 pendapatan sebulan ataupun \$200 per keluarga sebulan dan sebagai peneroka kini, apa yang saya akan sebutkan pendapatan bersih peneroka untuk beberapa bulan yang lalu sahaja adalah seperti berikut.

Bagi tahun 1991, bulan Julai pendapatan dari kebun/ladang kelapa sawit per peneroka \$505.04 dan bagi getah \$601.14, bulan Ogos \$634.49 bagi kelapa sawit dan bagi ladang getah \$580.58, bulan September \$704.78 dan bagi getah \$598.44. Dan untuk makluman kita bersama, ini semua setelah ditolak bayaran kembali (BK) untuk memiliki harta ataupun untuk memiliki ladang sebagai hutang pembangunan ladang kepada FELDA.

Ahli-ahli Yang Berhormat, ini juga sebenarnya adalah merupakan suatu hal yang kita harus faham betul-betul di

mana mengenai baki tunai pendapatan yang diterima oleh peneroka, jumlah ini adalah setelah dipotong beberapa bayaran yang dibuat oleh peneroka seperti hutang kedai dan kos membeli input-input pertanian seperti baja dan kimia di mana potongan-potongan seperti ini adalah perlu dikira sebagai sebahagian dari pendapatan peneroka. Itulah tadi bakinya, Tuan Pengerusi.

Kita beralih kepada masalah-masalah yang dibangkitkan oleh sahabat saya Ahli Yang Berhormat dari Kapit mengenai elektrik luar bandar, jalan luar bandar, perusahaan luar bandar dan peruntukan program jalan luar bandar di negeri Sarawak, adakah peruntukan bagi kawasan Kapit, program perusahaan luar bandar dan sebagainya. Insya Allah, saya akan seberapa dapat yang mungkin untuk merespon kepada isu-isu yang dibangkitkan.

Yang pertama, di mana Yang Berhormat meminta tafsiran luar bandar bagi Sarawak. Jadi, sebagai penjelasan projek bekalan elektrik luar bandar bagi Sarawak (BELB), projek BELB sebagaimana di Sabah dan juga di Sarawak ataupun di Semenanjung adalah ditumpukan di kampung-kampung tradisional di luar bandar iaitu kawasan-kawasan yang berada di luar operasi Majlis Tempatan. Itu pengertian luar bandar. Selaras dengan skop di atas, projek BELB di Sarawak adalah ditumpukan di kampung-kampung di luar bandar. Ini termasuklah peruntukan yang dipohon dalam tahun 1992 iaitu sebanyak \$30 juta.

Yang kedua, apakah jabatan ataupun agensi yang bertanggungjawab bagi Sarawak untuk melaksanakan projek bekalan elektrik luar bandar, jawabnya ialah SESCO kerana SESCO telah diberikan tanggungjawab untuk melaksanakan projek BELB bagi negeri Sarawak. Dan mengenai peruntukan program jalan luar bandar bagi negeri

Sarawak, peruntukan jalan luar bandar bagi negeri tersebut bagi tahun 1992 adalah sebanyak \$15.04 juta.

Berhubung dengan peruntukan jalan-jalan luar bandar bagi Kapit, untuk makluman Ahli Yang Berhormat dari Kapit sekiranya masih ada, ada tiga batang jalan yang sedang dilaksanakan sekarang ini iaitu, yang pertama Jalan Talian kos projeknya ialah \$700,000. Yang kedua, Jalan Ulu Sungai Kapit kos projeknya ialah \$500,000. Yang ketiga, Jalan Lepong Baleh kos projeknya ialah \$15,000. Dan mengenai program perusahaan luar bandar, bagi melaksanakan atau bagi memungkinkan kita dapat melahirkan sebuah masyarakat yang baru di luar bandar yang dapat dikenali dengan masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputera, Kementerian Pembangunan Luar Bandar telahpun mewujudkan 7 sub-program kepada program-program yang saya jelaskan di awal tadi iaitu:

- (1) Program Pembangunan Usahawan luar bandar.
- (2) Program projek bantuan mesin ataupun alat-alatan perusahaan luar bandar.
- (3) Infrastruktur perusahaan luar bandar.
- (4) Galakan dan promosi perusahaan keluaran luar bandar.
- (5) Projek pinjaman kewangan.
- (6) Geran pelancaran untuk pemasaran perusahaan luar bandar, dan
- (7) Kajian industri di Pusat-Pusat Pertumbuhan Desa (PPD). Program ini terbuka kepada semua pengusaha-pengusaha yang berada di luar bandar yang sedang menjalankan perusahaan-perusahaan dan jika ada pengusaha-pengusaha di mana-mana di seluruh negara, di luar bandar yang berminat, bolehlah menghantarkan permohonan melalui borang-borang yang

diberikan secara percuma (tidak dijual), borang khas yang boleh diperolehi dari Pejabat-pejabat KEMAS yang berdekatan atau boleh dipohon terus daripada Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

Kita berpindah dan beralih ke Pasir Mas. Terima kasih kepada penghargaan-penghargaan yang disampaikan oleh Yang Berhormat dari Pasir Mas khususnya mengenai pegawai-pegawai FELDA yang telah bertungkus lumus untuk membangunkan rancangan tanah FELDA dan hal-hal yang bersangkutan dengannya. Jadi, saya di sini sekali lagi secara tulus ikhlas menghargai pandangan-pandangan yang positif yang baik, bukan sahaja kepada FELDA, kepada KEMAS dan lain-lain sebagainya dan komen-komen ataupun teguran-teguran yang telah disampaikan itu akan diambil perhatian. Sebelum saya berpindah ke perkara yang lain, izinkan saya untuk memberikan sedikit ulasan mengenai pandangan Yang Berhormat Pasir Mas atas perkara-perkara yang diharapkan iaitu semoga langkah-langkah untuk menswastakan. Sebenarnya bukan menswastakan, pengurusan secara syarikat FELDA ini, rancangan FELDA yang akan datang iaitu mulai tahun 1990 sebenarnya di mana belum ada peneroka yang baru ini akan diuruskan secara syarikat dari FELDA untuk dapat meningkatkan lagi tahap pendapatan peserta-peserta.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, pengurusan ladang secara komersial bagi kawasan-kawasan yang baru FELDA tidak akan membabitkan peneroka-peneroka yang sedia ada ini. Walau bagaimanapun, langkah penswastaaan ataupun ditadbirkan secara syarikat ini akan menjamin tahap pendapatan peserta dengan lebih tinggi, lebih tetap dan lebih stabil lagi kerana mereka akan mendapat pendapatan bulanan daripada punca-punca upah ataupun wages, dengan izin, bonus dan dividen yang tidak terikat secara

langsung kepada harga pasaran ataupun komoditi sebagaimana di masa yang lalu dengan turun-naiknya pasaran-pasaran komoditi ini di pasaran dunia.

Yang kedua, saya sekali lagi mengucapkan terima kasih dan setinggi-tinggi penghargaan di atas pandangan baik Ahli Yang Berhormat kepada kejayaan-kejayaan yang telah dapat dicapai oleh FELDA dan ucapan yang begini sebenarnya secara tulus ikhlas di Dewan yang mulia ini sebenarnya memberikan perangsang dan dorongan serta kekuatan kepada FELDA untuk berusaha dengan lebih giat, lebih gigih lagi di masa-masa mendatang.

Yang ketiganya, saya ingin menjelaskan di sini bahawa peneroka-peneroka FELDA sentiasa didedahkan kepada program-program pembangunan masyarakat yang memberikan tumpuan kepada penglibatan aktiviti-aktiviti ekonomi sampingan, kesedaran kepada pentingnya pembelajaran anak-anak peneroka, dan saya suka menjelaskan kepada Ahli Yang Berhormat bahawa masyarakat FELDA sentiasa dibuka pintu-pintu ataupun diberikan laluan supaya mereka lebih terdedah dengan perkembangan-perkembangan dalam masyarakat yang terkini dan tidaklah terasing ataupun diasingkan.

Tuan Pengerusi, bagi peruntukkan program jalan kampung bagi kawasan Pasir Mas dan Kelantan, sebenarnya peruntukan di bawah program jalan kampung tahun 1992 bagi negeri Kelantan adalah sebanyak \$6 juta. Walau bagaimanapun, agihan kepada kawasan-kawasan di negeri Kelantan akan diputuskan setelah berbincang dengan Jabatan Pembangunan Persekutuan Negeri Kelantan dahulu.

Mengenai cadangan Yang Berhormat berhubung dengan perlaksanaan program jalan kampung, perkara ini akan diambil perhatian oleh Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

Kita beralih kepada Batang Lupar. Ahli Yang Berhormat dari Batang Lupar membangkitkan mengenai TBK KEMAS juga. Saya fikir, saya sudah jelaskan tadi termasuk BELB, FELDA di Sarawak, kegunaan kayu getah, orang Asli di Sarawak. Yang pertama, bilangan TBK bagi 1992 di seluruh negara bilangan tambahan kepada seluruh negara, akan ditambah sebanyak 4,633 buah TBK lagi. Mengenai kuota untuk Batang Lupar, perlulah Yang Berhormat mengemukakan permohonan kepada KEMAS Negeri Sarawak sekiranya ingin membuka Tadika-tadika atau Taman Bimbingan Kanak-kanak di Batang Lupar melalui Penyelia Kawasan ataupun melalui Penyelia Pembangunan Keluarga dan mereka boleh membantu menentukan sama ada TBK di kawasan Ahli Yang Berhormat itu benar-benar merupakan satu keperluan ataupun tidak, ini boleh dibantu oleh Penyelia-penyelia KEMAS yang berkenaan apabila Ahli Yang Berhormat menemui mereka.

Berhubung mengenai bagaimana pengagihan kepada peruntukan \$30 juta diagihkan untuk Negeri Sarawak. Sebenarnya, adalah menjadi tekad dan hasrat Kementerian Pembangunan Luar Bandar supaya peruntukan-peruntukan khususnya peruntukkan sebanyak \$30 juta itu yang dipohon untuk Sarawak diagih-agihkan dengan sebaik-baiknya ke seluruh kawasan luar bandar di negeri Sarawak, termasuk juga ke kawasan Ahli Yang Berhormat. Ini adalah bagi menjamin bahawa kemudahan-kemudahan BELB (Bekalan Elektrik Luar Bandar) dapat dinikmati oleh seramai mungkin penduduk luar bandar bagi negeri Sarawak.

Dan bagi kajian liputan bekalan elektrik di Sabah atau di Sarawak, ada 5 kawasan terpencil yang telah dikenalpasti oleh Kementerian untuk dijadikan sampel kajian. Hasil kajian akan dapat dimanfaatkan oleh seluruh penduduk luar bandar di Sarawak.

Mengenai program FELDA di Sarawak, masalah yang dihadapi sebenarnya oleh FELDA di Sarawak ialah bagi mendapatkan kawasan tanah yang sesuai untuk dimajukan serta tidak mempunyai sebarang kesulitankesulitan atau, dengan izin, incumbrance. Kawasan yang ada kebanyakannya ialah tanah-tanah yang dikenalpasti telah terikat dengan masalah-masalah tanah adat atau dengan izin, native customary rights.

Pada masa ini cuma ada lebih kurang di Sarawak 2000 hektar. Kawasan-kawasan itu ialah di Sempadi, Bahagian I yang sedang dalam proses diserahkan oleh Kerajaan Negeri kepada FELDA untuk dimajukan. Kawasan ini dahulunya digunakan oleh Kementerian Pertahanan sebagai lapangan sasaran.

Berhubung dengan penggunaan kayu-kayu getah semasa tanam semula, biasanya pokok-pokok getah yang telah ditebang atau dipotong, akan dijual oleh pengusaha atau pemilik tanah tersebut sebagai bahan perusahaan kayu seperti perabut, bahan pembinaan rumah seperti lantai - contohnya parquet, arang kayu dan sebagainya.

Sama ada, ada cadangan Kementerian Pembangunan Luar Bandar untuk mewujudkan Jabatan Orang Penan di Sarawak. Jawabnya tidak ada. Kerana, cadangan tersebut adalah di luar liputan Akta 134, Akta Orang Asli 1974. Dan oleh kerana tafsiran "Orang Asli" adalah terhad kepada "aboriginal" di Semenanjung Malaysia sahaja, maka tidak mungkin bagi kita untuk mengembangkan Jabatan ini ke negeri Sarawak sebagai memenuhi cadangan Ahli Yang Berhormat berkenaan. Pada masa ini, Kementerian tidak bercadang untuk mengubah tafsiran itu untuk meliputi pribumi di Sarawak termasuklah juga kaum Penan.

Kepada pertanyaan Ahli Yang Berhormat dari Maran berhubung dengan perubahan tajuk, kenapa atau

mengapa perlu ditukar tajuk "Amalan Makanan dan Pemakanan" kepada "Program Peningkatan Ekonomi Kampung". Sebenarnya begini, program ini ditukar tajuknya kerana program ini akan dapat diperluas dan diperbesarkan lagi skopnya di mana Amalan Makanan dan Pemakanan terutamanya kepada pelaksanaan projek-projek ekonomi yang dapat memberi dan menambahkan pendapatan keluarga-keluarga yang miskin di luar bandar.

Jadi, perluasan skop ini bermaksud supaya keluarga miskin akan lebih mampu berdikari, akan lebih mampu atau berkeupayaan untuk mengadakan kegiatan-kegiatan ekonomi dengan bantuan yang diberikan kepada mereka. Jadi, inilah sebabnya kenapa tajuk itu ditukar.

Berhubung dengan komen Ahli Yang Berhormat dari Maran berhubung dengan FELDA dari peruntukkan yang diluluskan ini, berapa persen untuk meningkat atau meninggikan taraf jalan. Sebenarnya jumlah peruntukkan meninggikan taraf jalan ialah sebanyak \$36 juta iaitu 36% dari peruntukkan bagi jalan-jalan FELDA sebanyak \$100 juta. Dan kedua, apakah FELDA selalu berbincang dengan JKKR dalam melaksanakan pembangunan jalan-jalan kampung atau infrastruktur di rancangan FELDA berhubung dengan peningkatan taraf jalan-jalan kampung. Ini merupakan sebagai amalan biasa FELDA untuk berbincang dengan JKKR dalam aspek pembangunan masyarakat. Ini termasuklah juga dalam hal-ehwal untuk hendak mengadakan jalan-jalan, menaikkan taraf jalan-jalan di FELDA ini, maka JKKR merupakan sebagai salah satu institusi dalam rancangan FELDA yang diajak berunding sama oleh FELDA.

Dr Tan Seng Giaw: (Bangun)

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Yang Berhormat, Kepong bangun. Hendak beri jalan atau tidak?

Tuan Mohd. Yassin bin Kamari: Saya rasa tidak payahlah, Tuan Pengerusi.

Dr Tan Seng Giaw: Cuma saya hendak tanya sedikit kepada Timbalan Menteri. . . .

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Dia tidak beri, Kepong. Dia tidak hendak beri.

Tuan Mohd. Yassin bin Kamari: Tidak apa, lain kali sahajalah. Lain kali Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kepong, duduk!

Tuan Mohd. Yassin bin Kamari: Lain kalilah. Okay lain kali - beres. Habis cerita.

Sibu, BALB ini saya fikir saya tidak payah sentuh oleh kerana serupa dengan apa yang saya sudah sebutkan tadi bagi Kapit dan sekarang tiba giliran Kepong - pendidikan untuk orang dewasa, orang Asli saya fikir saya sudah sebut tadi. Sekolah Jabatan Orang Asli, pendidikan orang Asli, mengapa Orang Asli dewasa tidak mengadakan kelas-kelas dewasa. Sebenarnya ini satu anggapan yang tidak betul kerana KEMAS juga memanjangkan usahanya sampailah ke masyarakat Orang Asli. Bila kita sebut luar bandar, ini merangkumi siapa sahaja yang duduk di luar bandar termasuklah juga Orang Asli. Jadi, ini tidak betul, Ahli Yang Berhormat.

Mengenai pembangunan-pembangunan yang lain serupa juga walaupun ada peruntukan-peruntukan kewangan yang dikhususkan untuk pembangunan Orang Asli, ini tidak bererti bahawa kita mengasingkan pembangunan mereka itu. Kita hendak asingkan, hendak segregatekan - tidak begitu. Pembangunannya akan dibuat secara menyeluruh oleh Kementerian Pembangunan Luar Bandar supaya Orang Asli ini akan segera dapat ditingkatkan

prestasi mereka dalam semua bidang, sosio-ekonomi supaya mereka akan dapat bersama-sama dengan, the main stream, dengan izin, pembangunan masyarakat dalam negara kita ini.

Jadi, Ahli-ahli Yang Berhormat, hal-hal yang barangkali detail, yang tidak dapat saya tangkap tadi dan tidak dapat jawab di sini secara detail juga, saya minta maaf dan saya menaruh keyakinan bahawa semuanya telah dapat dirakam dan pegawai-pegawai dan agensi-agensi di bawah Kementerian Pembangunan Luar Bandar akan seterusnya mengambil tindakan susulan, perhatian dan bertindak sewajarnya bagi memberikan response yang sebaik mungkin kepada isu-isu yang telah dibangkitkan oleh setiap Ahli-ahli Yang Berhormat yang telahpun mengemukakan cadangan, pandangan, komen, kritik dan sebagainya kepada Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$439,941,200 untuk Maksud B.54; \$36,449,300 untuk Maksud B.55 di bawah Kementerian Pembangunan Luar Bandar jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak \$439,941,200 untuk Maksud B.54; \$36,449,300 untuk Maksud B.55 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$1,499,581,840 untuk Maksud P.54 dan \$23,086,000 yang disebutkan untuk Maksud P.55 dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 1992 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan dan disetujui.

Wang sebanyak \$1,499,581,840 untuk Maksud P.54 dan \$23,086,000 untuk Maksud P.55 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan, 1992.

Maksud B.56 (Jadual)—

Maksud P.56 (Anggaran Pembangunan, 1992)—

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kepala Bekalan B.56 dan Kepala Pembangunan P.56 di bawah Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat terbuka untuk dibahas. Pasir Mas.

6.44 ptg.

Tuan Haji Ibrahim bin Ali (Pasir Mas): Tuan Pengerusi, saya ingin merujuk kepada mukasurat 288, Butiran 030000 Perpaduan Negara.

Tuan Pengerusi, masalah perpaduan negara walaupun kita sudah mencapai kemerdekaan lebih 31 tahun masih lagi menghantui kita kerana masih terdapat lagi setengah-setengah golongan yang meniup semangat perkauman terutamanya parti-parti politik dari kalangan Pembangkang. Walaupun begitu, sesudah peristiwa isu ketuanan Melayu pada tahun 1987 yang menyebabkan berlakunya Operasi Lalang, negara kita sudah kembali tenang dan tidak ada lagi isu-isu yang sensitif. Kita berterima kasih dan bangga dengan kestabilan politik negara yang kita nikmati pada masa kini. Maka sudah barang tentu kita berharap ketenangan seumpama ini akan terus berlarutan sampai bila-bila dan tidak ada lagi perkara-perkara yang boleh menyentuh perasaan mana-mana kaum berlaku.

Dasar telahpun ditetapkan dan semua pihak menerima bahawa Malaysia adalah sebuah negara yang bermajmuk tetapi bertunjangkan kepada identiti Melayu yang berteraskan kepada

Kebudayaan Kebangsaan kerana Malaysia ini lahir daripada Persekutuan Tanah Melayu. Oleh itu, saya ada sedikit tersentuh perasaan saya kerana saya ini sensitif orangnya, tidaklah seromantik Wakil daripada Kepong tetapi agak sensitif sedikit apabila saya melihat program-program ataupun sebarang kegiatan yang boleh menyentuh perasaan, apatah lagi kalau ianya mempersoalkan kewibawaan dari segi kedudukan kebudayaan bangsa Malaysia yang berteraskan kepada kebudayaan Melayu iaitu Kebudayaan Nasional.

Saya ingin bertanya kepada Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, Timbalan Menteri tidak ada di sini tetapi ada Setiausaha Parlimen, bersabit dengan satu program yang akan diadakan tidak lama lagi iaitu Petaling Street Carnival. Saya membaca di dalam akhbar New Straits Times bertarikh 16 Disember, 1991. Petaling Street Carnival ini dipengerusikan oleh Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat.

Saya percaya program ataupun aktiviti Petaling Street Carnival yang akan dianjurkan oleh Hawkers Association dan dipengerusikan oleh Timbalan Menteri sendiri mempunyai niat yang baik. Sebarang kegiatan yang mempunyai unsur-unsur kemasyarakatan yang boleh membawa pula kepada kebaikan dan peningkatan ekonomi rakyat, apatah lagi boleh membawa pelancong-pelancong ke negara kita, sudah barang tentu kita mengalu-alukan.

Tetapi saya ingin mendapat penjelasan, di dalam kenyataan ataupun berita yang tersiar ini, sempena dengan Petaling Street Carnival ini akan dibuat dua arches iaitu pintu gerbang yang berharga \$250,000. Adakah pihak Bandaraya telah meluluskan permohonan ini dan adakah arches yang akan dibuat ini merupakan suatu arches

yang permanent, yang kekal kerana kata Timbalan Menteri, Petaling Street ini, dengan izin, is commonly known as Chinatown.

Saya ingin membangkitkan perkara ini kerana concern saya sebagai Ahli Dewan yang mulia ini. Apakah di sebalik perayaan Petaling Street ini selain daripada tujuan-tujuan yang boleh memberi kebaikan ataupun untuk mengesahkan bahawa Petaling Street ini satu kawasan Chinatown dengan mendirikan dua arches ini? Arches yang saya lihat ini, ada gambarnya di sini, walaupun saya tengok boleh tahanlah juga, tidaklah glaring sangat, tetapi di atas sekali ternyata diletakkan seolah-olah satu ciri kebudayaan yang hendak mengesahkan kawasan tersebut sebagai kawasan Chinatown. Manakala lain-lain kegiatannya disebut di sini, these include performances by leading artistes, fashion and cultural shows, lion and dragon dances, drawings dan karaoke competitions. Lion and dragon dances pun akan diadakan juga.

Sebelum saya menyentuh kepada perkara yang saya bangkitkan daripada awal, saya ingin tahu daripada segi bentuk cultural yang akan dibuat ini. Apakah ianya termasuk kebudayaan berbilang kaum dan mengapa di-khususkan adanya lion and dragon dance? Kenapa juga tidak ada satu cara yang khusus seperti pertunjukan seni silat ataupun seumpamanya yang mencorakkan kebudayaan negara kita ini?

Saya tidak mahu mereka berselindung dan mengambil kesempatan di atas nama Wawasan 2020. Pintu gerbangnya tercatat "Wawasan 2020 Jalan Petaling".

Di negara kita ini, di tiap-tiap bandar pun memang secara tidak langsung boleh dikenali sebagai China Town, kerana kawasan bandar ini boleh dikatakan didominatekan oleh seluruh masyarakat kaum Tionghua kita dari golongan peniaga-peniaga.

Jadi, di samping kita mengalu-alukan soal-soal seumpama ini tetapi kalau dibenarkan, diizinkan archers ini dibuat seumpama kalau hendak buat pintu gerbang macam pintu gerbang di antara Bandaraya Kuala Lumpur dengan Selangor tidak mengapa, itu lain soalnya. Tetapi memasukkan ciri-ciri untuk menunjuk sesuatu sentimen, saya bimbang boleh mendatangkan perkara-perkara yang negatif. Apa akan jadi kalau kita izinkan nanti dikecualikan kalau diubah rekabentuknya, kalau rekabentuk pintu gerbang ini bercirikan kebudayaan Malaysia, di atasnya, dibumbungnya, saya bukanlah hendak mempertahankan budaya Melayu ataupun budaya bumiputera tetapi saya tahu negara kita ini bertunjang kepada kebudayaan nasional, yang berteraskan kepada kebudayaan bumiputera, mahu tidak mahu ciri identiti bangsa ini mesti dipertahankan. Kalau tidak, tidak patut dibuat. Kalau hendak dibuat mesti bercirikan kebudayaan Malaysia yang mana atasnya mesti menunjukkan macam rumah-rumah di Kota Melaka, sifatnya begitu iaitu sifatnya berasaskan kepada ciri yang saya maksudkan itu. Saya tidak mahu ulas lebih panjang, takut nanti disalah faham, tetapi saya bimbang kerana kalau ini dibuat nanti, maka akan timbul lagilah pintu gerbang seumpama ini di Petaling Jaya, di Pulau Pinang, di Ipoh, di merata-rata tempat akan muncullah pintu gerbang seumpama ini. Kalau satu sudah diizin, lulus satu jarum, ia akan lulus banyak jarum kemudian hari nanti. Jadi, bagaimanakah bentuk identiti negara kita nanti.

Saya harap pihak DAP boleh menegur penganjur-penganjur Hawker's Association ini. Kalau kita hendak menegakkan suatu kebudayaan kebangsaan, kita memang receptive, terbuka, bukan saya anti mana-mana budaya kaum, ini jangan salah faham. Orang-orang Melayu sentiasa terbuka untuk menerima sebarang kebudayaan yang tidak boleh memberi sensitivity, yang melampaui sangat. Malah budaya

Melayu sendiri pun kita tahu berunsur daripada Arab, India, banyak unsur-unsur yang baik, yang tidak bertentangan dengan moral dan akhlak diizinkan. Tetapi menimbulkan suasana seumpama ini, saya ingin mendapat penjelasan, sebab saya juga tidak mahu ada pihak-pihak mengambil kesempatan sematamata, zaman sekarang zaman Wawasan 2020, hendak buat, kita dirikan pintu gerbang, kita letak Wawasan 2020, maka pihak pemerintah pun luluskan. Macam Kolej MCA dahulu, tidak dapat MCA, kita beri Kolej Tunku Abdul Rahman, lulus sudah Kolej Tunku Abdul Rahman. Jangan berselindung di sebalik itu. Saya kata saya tidak menentang, saya menyokong sebarang usaha yang hendak dibuat. Tetapi jangan sekali-kali berselindung di sebalik telunjuk sematamata untuk mengwujudkan apa yang dinamakan Cina Town dalam negara kita ini.

Rakyat kita bebas, segala budaya yang tidak menyentuh, yang boleh menimbulkan sensitivity kepada mana-mana kaum sentiasa bebas di negara kita, Kerajaan kita liberal, kerana masyarakat kita masyarakat bermajmuk. Tetapi proses pembentukan kebudayaan bangsa bagi suatu identiti negara Malaysia mesti bertunjang kepada budaya bangsa bumiputera ataupun budaya Melayu setidak-tidaknya.

Maka sebab itu pintu gerbang ini, saya minta supaya Pengerusi kepada carnival ini iaitu Timbalan Menteri Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, supaya kalau boleh, kalau hendak diteruskan juga, mestilah diubah-suaikan. Sekarang ini ianya tidak menjadi isu dan saya harap ianya tidak menjadi isu. Dan saya tidak bercadang untuk membangkitkan perkara ini sebagai satu isu, cuma saya hendak menegur sebelum keadaan menjadi keruh, sebelum masyarakat mula bercakap, sebelum ianya menjadi isu, sebab saya percaya sekarang ini memang orang diam. Tetapi saya baca dalam akhbar, bila dibuat nanti, mesti ada orang

yang akan menanggung di air yang keruh. Saya tidak mahu orang menanggung di air yang keruh maka sebab itu kita mesti menjagalah identiti Kuala Lumpur ini.

Identiti Kuala Lumpur ialah identiti bangsa Malaysia, apa sangat yang kita hendak tunjuk pintu gerbang, orang tidak kenal lagikah Petaling Street ini. Orang telah tahu, saya tahu Petaling Street ini memang hampir 100% diduduki oleh hawkers, penjaja-penjaja kaum Tiong-hua kita, masuk orang Melayu 20, 20 hanyut; masuk 100, 100 hanyut; masuk 200, 200 hanyut. Ini kita tahu, tetapi itu tidak menjadi soal, kerana soal perniagaan ini, soal kegigihan masing-masing, tetapi tidak usahlah sesudah wujud kekuatan seumpama itu, kita hendak pergi pacak pula, 'ha! ini satu kekuatan aku, dengan satu pintu gerbang,' yang saya harap dan saya percaya tidak mendatangkan keharmonian dari segi sensitivity kaum di negara kita ini.

Maka sebab itu saya harap Pengerusi perayaan ini termasuk juga Timbalan Menteri yang menjadi Pengerusi ini supaya melihat kembali bukan sahaja archers yang hendak dibuat ini tetapi bentuk program ini biarlah betul-betul mencorakkan budaya bangsa negara kita dengan tidak membesarkan sangat satu ciri identiti sesuatu kaum - ini penting.

Saya mengingatkan perkara ini awal-awal kerana ianya memberi kesan dan implikasi. Untuk pengetahuan Tuan Pengerusi, sebenarnya saya sendiri pun sudah didatangi oleh beberapa kumpulan mengadu perkara ini kepada saya sebagai anggota Dewan Rakyat. Dan ada juga pihak yang menelefon kepada saya bertanya juga perkara yang sama tetapi saya tidak membuat apa-apa kenyataan kecuali menunggu untuk membangkitkan perkara ini di peringkat Jawatankuasa sebagai suatu rekod conscience saya sebagai Ahli Dewan yang mulia ini dan sebagai seorang rakyat yang sentiasa mempertahankan soal kepentingan nasional. Kepentingan

nasional mestilah bercirikan di atas perkara yang saya sebutkan tadi. Sebab itu saya merayu semua pihak termasuk Jawatankuasa Hawker's Association memahami supaya tidak melebihi batas tentang aktiviti yang hendak dibuatkan ini, itu yang pertama.

Yang kedua, pihak jawatankuasa dan pihak Kementerian mesti tegas dalam apa yang saya bangkitkan ini.

Perkara yang ketiga, saya minta pihak Pembangkang turut bekerjasama terutamanya DAP.

Saya percaya orang MCA dengan Gerakan tidak berani bercakap. Kalau dia bercakap, kalau dia menidakkan, DAP akan ambil kesempatan untuk meniupkan semangat kaum orang-orang Cina. Saya tahu sangat, sebab itu kadang-kadang MCA dengan Gerakan dalam keadaan yang serba salah. Tetapi oleh kerana mereka serba salah, kerana DAP menunggu hendak menanggung di air yang keruh, saya minta dicari jalan tengah, supaya diubahsuai program ini terutamanya archers yang hendak didirikan ini. Dan saya hendak tahu archers ini akan kekal buat selama-lama ataupun tidak, kerana disebut oleh kenyataan Pengerusi sendiri, dia kata: "Konkrit dan \$250,000." Bererti archers ini akan kekal buat selama-lamanya di sana. Apakah selepas ini kita hendak buat Tamil Town, dan ada archers Tamil pula di satu tempat. Selepas itu pula ada Taman Melayu pula - tidak payah. Memang China Town ini wujud di merata-rata tempat di dunia ini - kita tahu. Di Amerika ada China Town, di Australia ada China Town, tetapi negara tersebut berbeda dengan negara kita. Dan kedudukan tempat inipun dipinggir-pinggir kota. Ini dalam Bandaraya Kuala Lumpur, kalau hendak buat China Town pun kita tahu kediamannya yang ramainya masyarakat kaum Tionghua, kita tidak nafikan. Tetapi orang Melayu tidak buat pintu gerbang di Kampung Baru, berpacakkan keris hulubalang Melayu. Kalau buat pun, saya tidak

bersetuju, kalau ada cadangan hendak dibuat. Sebab saya tahu tidak bercirikan, tidak menampakkan suatu kerukunan bangsa Malaysia, saya tidak bersetuju, dan kalau di tempat lain tidak ada. Kalau orang Melayu tidak hendak menunjuk-nunjuk, saya minta kaum Tionghua juga jangan hendak menunjuk-nunjuk.

Buatlah Petaling Street Carnival ini, bukan kita tidak bersetuju, malah saya minta Kerajaan beri sokongan seberapa yang boleh kalau perlu kepada pertolongan. Tetapi jangan hendak ambil kesempatan, dalam pada kita dibenar untuk menganjurkan kegiatan sumpama ini atas nama Wawasan 2020, atas nama hendak bawa pelancong, atas nama hendak naik ekonomi rakyat, kegiatan hawkers tetapi jangan di sebalik telunjuk itu kita hendak menegakkan sesuatu perkara yang boleh memberi kesan yang tidak baik kepada perpaduan kaum di negara kita ini. Inilah yang saya harap dan saya bercakap ini atas conscience saya.

Tuan Pengerusi, sekali lagi saya minta Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat mengambil perhatian serius, sebab saya membantah. Saya membantah kalau benar mengikut laporan ini, mengikut berita yang disiarkan ini, gambar archers yang hendak dibuatkan ini. Itu yang saya harap sungguh-sungguh daripada pihak Kementerian, malangnya Timbalan Menteri tidak datang yang menjadi Pengerusi, tetapi nampaknya Pengerusi dan Timbalan Menteri ini cukup ghairah dengan kenyataan-kenyataan ini. Jadi, sebelum keadaan meletup, elok sangat supaya dipanggil bincang elok-elok, baik-baik dan buatlah aktiviti Petaling Street Carnival ini tetapi biarlah bercorak seperti yang saya katakan tadi.

Tuan Pengerusi, sekali lagi saya ucapkan setinggi-tinggi terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Kepong.

7.00 m/m.

Dr Tan Seng Giaw (Kepong): Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh Butiran 020000 Kebajikan Masyarakat, Program 020400 Perkhidmatan Keluarga dan Kanak-kanak. Di muka surat 574, Kertas Perintah 19 Tahun 1991 menunjukkan prestasi Perkhidmatan Luar menurun dalam tahun 1990.

	1989	1990
Permohonan diproses dalam 3 bulan	80%	60%
Bilangan permohonan yang diluluskan	12,806	12,041
Bilangan kanak-kanak dan orang tua yang menerima bantuan	33,319	32,220
Jumlah bantuan dibayar (\$)	10,967,128	10,781,110

Tuan Pengerusi, bilangan permohonan diluluskan jatuh, tetapi purata bantuan dibayar naik daripada kira-kira purata \$856.405 seorang kepada \$895.366 dalam tahun 1990. Dan Laporan Prestasi Belanjawan 1991 mengasingkan bilangan serta bayaran bantuan di antara kanak-kanak, orang tua serta satu butiran perbelanjaan lain. Jumlah bantuan lain dan tempoh masa memproses permohonan nampaknya telah bertambah kerana hanya 60% permohonan diproses dalam 3 bulan 1990 berbanding dengan 80% tahun 1989.

Tuan Pengerusi, apakah penjelasan mengenai angka yang telah saya sebutkan tadi, dan bolehkah Kementerian memberikan angka-angka berasingan bagi bilangan serta nilai bantuan wang kepada kanak-kanak dan orang tua? Diperhatikan bilangan penghuni orang tua dan kanak-kanak yang ditempatkan sebagai anak angkat daripada rumah kanak-kanak masing-masing meningkat daripada 2,043 orang dan 53 orang kepada 2,109 orang dan 200 orang dalam tahun 1990.

Begitu juga bilangan kanak-kanak terdampar, mengemis, dianiaya dan diseludup meningkat daripada 124 orang

kepada 567 orang. Apakah tambahan dalam kes akibat keberkesanan usaha Kerajaan mengesan dan menghulur bantuan atau trend tidak sihat di kalangan masyarakat, mengabaikan kewajipan mereka terhadap orang tua-tua serta kanak-kanak? Apakah bilangan orang tua yang terdampar atau tertangkap mengemis? Apakah perancangan yang dicadangkan oleh Kerajaan untuk memperbaiki fenomena sosial yang tidak sihat seperti memaksa kanak-kanak atau orang tua-tua mengemis atau terdampar, penjagaan anak dan orang tua terutama sekali di segi undang-undang seperti menjadikan satu kesalahan boleh dihukum bila tertangkap.

Tuan Pengerusi, adalah perlu bagi masyarakat Malaysia untuk mempertingkatkan usaha bagi menjaga perkhidmatan keluarga dan kanak-kanak dan angka-angka yang telah saya sampaikan tadi menunjukkan ada kelemahan-kelemahan sedikit yang perlu diperbaiki.

Tuan Pengerusi, Program 020500 Perkhidmatan Pemulihan Orang-orang Cacat, muka surat 575, Kertas Perintah 19 Tahun 1991.

Semua kes elaun pekerja cacat EPC, nilai EPC serta pendaftaran dikelompokkan berbanding dengan Belanjawan 1991, laporan mengasingkan pencapaian prestasi di antara mereka yang terencat akal, cacat penglihatan, cacat anggota dan cacat pendengaran.

Kami ingin mengetahui haluan pemberian bantuan walaupun diteliti secara keseluruhan prestasi telah meningkat. Begitu juga kami ingin tahu antara kandungan program-program yang dikenalpasti di bawah Program Pemulihan Dalam Komuniti bagi tahun 1990 yang bertambah daripada 431 program kepada 626 program.

Tuan Pengerusi, Butiran 020700 Perkhidmatan Perkembangan Sosial, muka surat 577, Kertas Perintah 19 Tahun 1991.

Oleh kerana cara pengemukaan laporan prestasi yang agak berbeza dengan Belanjawan 1991, sukar bagi pihak kami membuat penelitian.

Kami berharap pihak Kementerian mengadakan cara laporan yang standard, yang padat dari setahun ke setahun supaya senang mengesan prestasi serta perkembangan semasa. Walau bagaimanapun, diperhatikan jumlah bantuan yang diberi kepada Urusan Penggalakan dan Penglibatan Masyarakat menurun dengan hebat daripada \$61,500 dalam tahun 1989 kepada \$29,863 sahaja pada tahun 1990. Inilah kami meminta satu penjelasan mengapa di dalam urusan seperti ini peruntukan ini menurun.

Nilai jualan Unit Kemajuan Iktisad Badan Pemasaran pula menurun daripada \$98,203 kepada \$90,453 dalam tahun 1990 iaitu gagal mencapai sasaran asal sebanyak \$200,000. Apakah sebabnya tidak sampai 50% sasaran yang telah ditetapkan? Dan bagi Perusahaan Kecil apakah nilai sebenar jumlah pekerja yang terlibat bagi tahun 1990, 1991 dan dijangka bagi tahun 1992?

Tuan Pengerusi, Butiran 030000 Perpaduan Negara. Saya dengar Yang Berhormat dari Pasir Mas tadi mengatakan mengenai pintu gerbang. Saya pun tidak menyaksikan apa yang disetujui untuk dibangunkan di Jalan Petaling. Walau bagaimanapun, saya percaya di dalam masyarakat berbilang bangsa ini, memang kaum masing-masing saya percaya dibenarkan untuk membuat ciri-ciri kebudayaan yang tertentu dan perkara ini tidak sepatutnya dibangkitkan sepertimana dengan semangat yang bercorak perkauman. DAP bukan sebuah parti yang sentiasa membangkitkan hal ini, tidak seperti yang disarankan oleh Yang Berhormat tadi.

Saya ingin bertanya mengapa pihak MCA dan GERAKAN sentiasa membangkitkan, yang pertama sekali apabila ada masalah seperti masalah agama dan

sebagainya, sentiasa kaitkan DAP dengan perkembangan Islamisasi, kaitkan DAP dengan perkembangan penubuhan Islamic State dan sebagainya. Dan siapa yang mengaitkan hal ini? Bukan DAP, DAP menjadi satu sasaran pada beberapa bulan ini kalau kita lihat di akhbar tempatan.

Jadi, DAP bukan hendak membangkitkan soal dan sifat perkauman. Saya berharap perkara gerbang di Jalan Petaling ini diselesaikan secara aman dan secara yang baik tanpa membangkitkan semangat perkauman, emosi dan sentimen.

Tuan Pengerusi, mengenai Butiran 040000, saya nampak Hal ehwal Wanita (HAWA) dan dua minggu yang lepas ada pihak Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri ada mengatakan Hal Ehwal Wanita (HAWA) ini telah dipindahkan daripada Jabatan Perdana Menteri kepada Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat. Dan barulah kali pertama kami diberitahu dan saya carilah di dalam Kertas Perintah 19 ini dan tidak dapat aktiviti HAWA ini. Cuma hari inilah baru nampak di muka yang terakhir mukasurat 583. Saya ingat ada tiga perenggan sahaja mengenai aktiviti HAWA. Ini menunjukkan tahap minat pihak Kerajaan Barisan Nasional mengenai hal ehwal wanita. Tiga perenggan sahaja di muka yang terakhir. Itulah betapa minatnya pihak Barisan Nasional di dalam hal ehwal wanitanya.

Tuan Pengerusi, mengenai Butiran ini, apakah bantuan wang yang telah diberi kepada pertubuhan wanita dalam tahun 1990? Kononnya dalam Belanjawan 1991, \$40 juta dijangka disediakan, iaitu bersamaan dengan tahun 1989. Pada tahun 1989 pula apakah nilai bantuan kewangan yang diperolehi oleh program wanita dalam perhubungan dengan agensi-agensi antarabangsa. Bagaimanakah wang US\$126,000 diagihkan di antara pertubuhan-pertubuhan dan program-program

wanita yang dijalankan dalam tahun 1990. Siapakah penyumbang-penyumbang kepada wang bantuan ini, apakah sumbangan masing-masing dalam tahun 1989, 1990, 1991 dan dijangka bagi tahun 1992. Bagaimanakah wang US\$150,000 diagihkan dalam tahun semasa. Apakah pula perancangan tahun 1992 bagi perbelanjaan wang bantuan yang dianggarkan sebanyak US\$225,000 itu.

Tuan Pengerusi, saya nampak pihak Yang Berhormat Menteri pun tidak datang untuk menjawab soal yang penting bagi hal ehwal wanita ini. Jadi, saya pun tidak tahulah apakah tugas Yang Berhormat Menteri yang tidak. . .

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Minta gulung.

Dr Tan Seng Giaw: Saya hendak gulung. Tuan Pengerusi, saya berharaplah lain kali Yang Berhormat Menteri dapat hadir dengan sendiri untuk menjawab semua soalan ini terutamanya mengenai hal ehwal wanita, kerana satu hal yang begitu penting. Dan apa yang saya bangkitkan di dalam ucapan saya ini saya berharap pihak Kementerian dapat mengambil perhatian dan dapat menyelesaikan dengan sempurna. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Telok Kemang.

7.15 mlm.

Dr T. Marimuthu (Telok Kemang): Tuan Pengerusi, terima kasih atas peluang yang diberi kepada saya mengambil bahagian dalam perbahasan ini. Saya ingin merujuk kepada Maksud Bekalan 56 Butiran 020000 dan Butiran 030000. Kedua-dua Butiran ini merujuk kepada dua bahagian yang penting dalam Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat, iaitu Kemajuan Masyarakat dan Perpaduan Negara.

Dalam Kemajuan Masyarakat, saya ingin merujuk kepada aspek Perkhidmatan Keluarga dan Kanak-kanak, iaitu Butiran 020400 dan Perkhidmatan Perkembangan Sosial, Butiran 020700. Kegiatan-kegiatan di bawah Butiran-butiran ini menumpukan perhatian ke atas perkembangan keluarga dan atas peningkatan kesejahteraan hidup keluarga termasuk kanak-kanak, orang tua yang susah khususnya golongan-golongan yang tersekat sosio-ekonomi. Aktiviti-aktiviti yang disenaraikan adalah menggalakkan dan saya harap kegiatan-kegiatan ini telah dan akan memberi manfaat yang dijangkakan.

Pada hemat saya aspek perkembangan keluarga adalah penting memandangkan bahawa negara kita mengalami perkembangan yang pesat dan ini akan membawa perubahan dalam struktur keluarga. Oleh kerana proses industrialisasi, modernisasi dan urbanisasi berlaku dalam negara kita, struktur keluarga yang tradisional, iaitu keluarga yang besar ataupun the "extended family," dengan izin, di mana ibu bapa kanak-kanak dan saudara mara termasuk datuk dan nenek tinggal bersama dalam satu rumah sedang berubah. Pada masa sekarang keluarga yang kecil iaitu "nuclear family," dengan izin, adalah berleluasa di mana ibu bapa dan kanak-kanak sahaja tinggal di satu rumah, dan kepentingan orang tua dan saudara-mara diabaikan. Keadaan ini akan membawa kesan dan rintangan kepada orang tua yang miskin. Nilai mengenai persaudaraan atau "family bond" akan dikurangkan jika nilai-nilai seperti bertanggungjawab, penghormatan kepada ibu bapa dan orang tua tidak dikawal beberapa masalah akan terus berlaku seperti perceraian, penyalahgunaan dadah, penganiayaan kanak-kanak dan sebagainya. Apa yang saya maksudkan di sini ialah walaupun kegiatan-kegiatan yang disenaraikan untuk meningkatkan taraf keluarga yang bermasalah adalah menakjubkan, tetapi

peruntukan yang diberi kepada perkembangan keluarga tidak mencukupi.

Saya ingin mencadangkan skop dan coverage diperluaskan supaya keluarga-keluarga yang tersekat sosio-ekonomi akan menikmati satu taraf hidup yang selesa dan memuaskan. Kita harus menuju kepada pembentukan satu keluarga yang bahagia ataupun "the happy family," dengan izin. Jika Kerajaan mengambil keluarga sebagai satu unit sasaran untuk meninggikan taraf hidup itu, saya harap kesejahteraan masyarakat akan berlaku dan masalah-masalah yang buruk akan dikurangkan. Seterusnya tenaga manusia yang berkualiti, berpengetahuan dan berkepakaran akan diwujudkan seperti yang dihasratkan dalam Dasar Pembangunan Negara, RRJP2 dan Wawasan 2020.

Tuan Pengerusi, saya juga ingin merujuk kepada Butiran 030200 iaitu Perancangan dan Penyelidikan mengenai Perpaduan Negara. Sebagai seorang bekas Ahli Panel Penasihat Perpaduan Negara, saya sedar mengenai kegiatan-kegiatan penyelidikan Jabatan ini.

Saya ingin mengucapkan tahniah kepada Kementerian ini atas usaha mereka mengenai penyelidikan yang dikendalikan oleh mereka dan juga terbitan jurnal bertajuk "Negara".

Kualiti artikel-artikel yang terdapat dalam majalah Negara adalah tinggi dan berdasarkan atas penyelidikan. Saya ingin menyokong bahawa terbitan majalah Negara ini akan diteruskan.

Saya juga sedia maklum mengenai kegiatan penyelidikan Jabatan ini dan saya sendiri telah menyelaraskan beberapa projek penyelidikan untuk Kementerian ini. Projek penyelidikan biasanya ditumpukan kepada perpaduan negara dan beberapa aspek perpaduan negara yang telah dijalankan.

Saya ingin memberi komen sedikit mengenai penemuan-penemuan dalam

kajian-kajian itu. Hasil daripada penyelidikan ini adalah implikasi untuk polisi sosial. Oleh sebab itu, penemuan-penemuan itu harus disebarkan kepada pihak yang berkenaan untuk menolong mereka membuat keputusan yang sewajarnya. Saya lihat bahawa bilangan kajian yang akan dijalankan untuk 1992 adalah tiga sahaja. Saya fikir bilangan ini tidak mencukupi dan saya harap peruntukan untuk kegiatan penyelidikan ini boleh diperbanyakan.

Saya ingin juga mencadangkan satu topik penyelidikan untuk perhatian Kementerian ini iaitu Interaksi Sosial Dalam Estet-estet. Penduduk-penduduk di estet pada masa sekarang adalah masyarakat majmuk ataupun plural mengenai etnik, budaya dan agama. Hanya 40% sahaja adalah masyarakat penduduk India dan 60% adalah masyarakat bumiputera dan masyarakat Cina. Oleh kerana semua penduduk-penduduk di estet-estet ini mengalami nasib yang sama, taraf hidup yang sama, kemudahan-kemudahan yang buruk yang sama, ini akan membawa kepada satu tahap keadaan di mana kebudayaan, nilai dan norma mereka adalah sama dan ini akan menentukan satu bangsa Malaysia. Kajian ini boleh digunakan untuk memupuk perpaduan negara.

Dengan itu, saya sokong perbelanjaan yang dipohon oleh Kementerian ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Hulu Selangor.

7.24 mlm.

Tuan G. Palanivel (Hulu Selangor): Tuan Pengerusi, saya ingin mengambil bahagian dalam membincangkan perkara di mukasurat 288, Butiran 030000 iaitu Perpaduan Negara.

Tuan Pengerusi, perpaduan negara ialah satu agenda yang penting dan perlu dibincangkan secara serius supaya negara ini akan benar-benar menjadi

sebuah negara yang bersatu menjelang tahun 2020. Segala matlamat Wawasan 2020 tidak akan tercapai tanpa muhibah dan perpaduan negara. Malah tanpa perpaduan kaum, kemajuan negara tidak akan dicapai.

Satu alat yang penting dalam mewujudkan perpaduan ialah komunikasi antara kaum. Komunikasi antara kaum ialah pra-syarat perpaduan. Komunikasi antara kaum bukan sahaja penting di peringkat atasan tetapi juga di peringkat bawahan. Dalam hal ini, saya hanya ingin menyentuh tentang tugas media-massa yang boleh memainkan peranan efektif bagi mempertingkatkan komunikasi antara kaum.

Kita akan dapat memahami tentang satu sama lain dengan membaca dan lagi baik jika kita banyak membaca berita mengenai sesama kita. Adalah mustahak dan penting bagi media-massa memberi liputan tentang berita-berita dan isu-isu mengenai semua masyarakat yang terdapat di negara kita.

Media-massa elektronik dan percetakan adalah di antara salah satu saluran maklumat yang boleh memainkan peranan yang penting untuk mempertingkatkan komunikasi antara kaum. Oleh kerana ini, perhatian peruntukan kewangan dan insentif-insentif yang khas perlu diadakan oleh Kementerian tersebut untuk membantu organisasi-organisasi media-massa bagi mengeluarkan artikel-artikel, rencana-rencana, drama-drama serta filem-filem yang menggambarkan tentang persefahaman yang wujud di antara masyarakat di negara ini.

Masalah ekonomi yang ditanggung oleh semua masyarakat perlu ditonjolkan dalam media-massa kerana rencana-rencana seperti ini dapat menyalakan perasaan perikemanusiaan dalam masyarakat berbilang kaum dalam negara kita. Kewujudan perasaan perikemanusiaan ini ialah asas sebenar perpaduan dalam mana-mana masyarakat berbilang kaum.

Apabila kejadian mengenai penganiayaan kanak-kanak berlaku tidak beberapa lama dahulu, media-massa telah dapat membangkitkan perasaan simpati di kalangan masyarakat di seluruh negara tanpa mengira batas perkauman. Artikel-artikel yang sama dalam akhbar-akhbar tempatan yang menceritakan tentang penderitaan rakyat telah membuat setiap rakyat Malaysia merasainya.

Pada hakikat sebenarnya, rakyat Malaysia adalah penyayang dan mempunyai perasaan simpati terhadap orang lain. Mereka mempunyai nilai-nilai baik yang diwarisinya. Oleh yang demikian, kita perlu sentiasa menggunakan nilai-nilai murni ini untuk mempertingkatkan perpaduan negara. Media-massa boleh memainkan peranan penting dalam menyatupadukan masyarakat berbilang kaum. Apa yang perlu dielakkan ialah berita-berita yang sengaja diada-adakan yang mengandungi unsur dan sikap konfrontasi atau penentangan. Media-massa juga harus berusaha untuk menjalin persefahaman antara agama dan mengelakkan salah faham mengenai agama lain dan lebih penting aspek positif pada berbagai agama harus dipaparkan.

Tuan Pengerusi, wartawan-wartawan dan penulis-penulis memainkan peranan yang penting sama ada dalam mempertingkatkan persefahaman ataupun mewujudkan salah faham. Oleh itu, perhatian haruslah diberi untuk menggunakan media-massa secara yang sebaiknya dalam usaha mewujudkan perpaduan negara. Perancang-perancang yang terlibat dalam perkara perpaduan negara sendiri haruslah terdiri dari orang-orang yang mempunyai pemikiran terbuka. Jika perpaduan negara tidak menjadi kenyataan dan perpanjangan, kita perlu membina sebuah masyarakat yang bertunggak kepercayaan.

Oleh sebab masa tidak mengizinkan bagi saya bercakap lebih panjang lagi,

maka saya perlulah berhenti di sini dan sebelum saya mengakhiri ucapan saya, saya menyokong jumlah anggaran perbelanjaan untuk Kementerian ini. Terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Haji Juhar bin Haji Mahiruddin): Batang Lupar.

7.27 mlm.

Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar (Batang Lupar): Tuan Pengerusi, saya pun tidak ingin bercakap panjang dan saya ingin merujuk Maksud Bekalan 56 Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat.

Saya memahami masalah Kementerian ini yang mana kejayaannya tidak boleh disukat dengan apa yang boleh dipandang sebagai pembinaan jalan, pembangunan secara fizikal dan sebagaimana yang dilakukan oleh pihak Kementerian-kementerian yang lain dan Kementerian ini hanya boleh menunjukkan di dalam sejarah apa akan berlaku pada negara ini nanti.

Dengan itu, biarlah saya merujuk kepada Butiran 030000 Perpaduan Negara. Perpaduan Negara sebagaimana yang telah kita ketahui, dengan kewujudan Malaysia setelah 28 tahun, kita mendapat perpaduan yang begitu baik, yang begitu menakjubkan, yang telah menjadi satu idaman kepada negara-negara lain. Walaupun di negara ini kita mempunyai banyak keturunan, bangsa dan agama, banyak etnik-etnik yang berlainan yang mempunyai citarasa, agama, bangsa, pendirian dan pendapat-pendapat yang berlainan, tetapi alhamdulillah, kita telah dapat menyatukan masyarakat di negara ini. Tetapi sebaliknya pula kita mesti berwaspada ataupun we should leave no stone unturned untuk memastikan perpaduan masyarakat kita lebih baik lagi di masa-masa akan datang untuk menjaminkan kewujudan Malaysia sampai sepanjang hayat kerana banyak gejala-gejala daripada luar negara ingin

memecahkan perpaduan rakyat dan ini kita mesti jagakan sendiri sebelum perpecahan boleh dilakukan.

Tuan Pengerusi, kami dari Sarawak dan ada juga dari Sabah, Johor, Terengganu, Pahang, Kelantan, Perak, dari Lumut dan sebagainya, tetapi kebiasaannya orang berkata, "saya hendak pergi ke Sarawak", "Kami daripada Semenanjung Malaysia", kadang-kadang ada juga didengar kita bercakap, bahkan anak saya sendiri telah memberitahu kepada saya, dia kata, ada orang bertanya, "Kamu orang Sarawak datang ke Malaysia juga untuk belajar?", inilah yang membezakan orang Sarawak dan orang Semenanjung Malaysia.

Saya tidak ingin bercakap panjang mengenai persoalan ini, hanya saya mencadangkan - tidak payahlah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen memberi jawapan kepada saya, tetapi saya ingin supaya saranan saya ini dibawa ke pihak Kabinet iaitu ke pihak atasan sekali supaya kita tidak ada lagi istilah West Malaysia dan Sarawak. Jangan dipanggil macam itu lagi, buanglah istilah Semenanjung Malaysia itu. Kalau orang Sarawak hendak pergi ke Semenanjung Malaysia, tidak payah sebut Semenanjung Malaysia lagi, sebut sahaja nama negeri itu sama ada Selangorkah, Johorkah ataupun manamana tempat. Semenanjung Malaysia itu patut tidak ada lagi dalam istilah kita. Istilah kita ialah nama negeri yang tertentu. Dengan adanya perkataan macam itu tidaklah orang Sarawak terasa dirinya terasing daripada nama Malaysia, tidaklah orang Sabah terasa terasing daripada nama Malaysia. Tidak adalah Semenanjung Malaysia. Kalau disebut Semenanjung Malaysia baik juga, tetapi kalau dikatakan, "kami Malaysia, kamu Sarawak dan kamu Sabah", itu terasa sedikit di perasaan yang kecil ini. Mungkin perkara ini nampaknya kecil tetapi yang sekecil-kecil inilah kita perlu membendungnya. Jadi saya harap cadangan saya itu diterima dengan baik dan dengan ikhlas,

oleh kerana perkataan perpaduan negara ini adalah sangat penting demi kewujudan negara yang dicintai ini.

Ingin saya bertukar kepada mukasurat 289, Butiran 060500 Program Pembangunan Sosial Dalam Komuniti.

Saya ingin bercakap dalam program ini berlandaskan integrasi di antara daerah ke daerah yang lain. Ini adalah penting kerana soalan perkauman telah banyak disentuh tetapi soalan kedaerahan belum lagi disebut. Jadi saya ingin sebutkan perkara ini. Kadangkadang orang yang datang dari Sarawak, orang yang datang dari Sabah, ada mempunyai perasaan kedaerahan. Ini mungkin berbangkit daripada beberapa perkara, mungkin berbangkit daripada apa yang saya sebutkan tadi, orang Semenanjung Malaysia, orang Sabah dan orang Sarawak. Bagaimana indahnya kalau dikatakan orang ini dari Johor, yang ini dari Perlis, yang ini dari Sarawak dan yang ini dari Sabah. Kita tidak sebut lagi Semenanjung Malaysia, kerana kita memang dalam Malaysia kita tidak payah sebut lagi nama itu. Sebut sahaja nama negeri yang tertentu. Dahulu kita ada West and East Malaysia. Ini seolah-olah seperti East Berlin and West Berlin dan East Pakistan and West Pakistan. Kita buang itu semua. Dari hari ini kita buang istilah West Malaysia, kita sebutkan nama negeri yang tertentu. Soalan saya, di program ini, apakah tindakan Kementerian untuk memperkukuhkan lagi integerasi nasional ini supaya banyak lagi masyarakat dari Semenanjung ini datang ke Sarawak dan Sabah dan banyak lagi orang Sabah dan Sarawak datang ke Semenanjung. Ini tidak payahlah saya sebut, memang banyak orang Sarawak dan Sabah datang ke sini, mungkin datang untuk membelibelah, mungkin datang hendak bermesyuarat, mungkin datang hendak membuat perkerjaan. Tetapi kedatangan daripada sini ke sebelah sana berkurangan sekali. Jadi penggalakkan mestilah ditekankan, kerana kalau tidak kenal maka tidak cinta. Jadi dengan

adanya perkara semacam itu, insya Allah, dapatlah perpaduan yang secara langsung perhubungan di antara masyarakat itu sendiri boleh diatasi.

Daripada segi ini, saya hendak mengemukakan soalan yang kecil sekali, iaitu masalah ada yang tidak kenal apa ertinya kemerdekaan. Ada orang di Sarawak masih dihasut oleh orang luar dan orang Sarawak itu sendiri mengatakan pentadbiran British lebih baik daripada pentadbiran Malaysia. Saya ada simpan buku di rumah saya yang bertajuk "Penan". Orang Penan ini tidak tahu apakah ertinya kemerdekaan.

Soalan saya, adakah Kementerian ini bercadang hendak membawa sedikit demi sedikit orang-orang Penan dari Baram ini melawat ke sebelah sini untuk melihat Kuala Lumpur, Johor, Pulau Pinang dan Kuching, umpamanya daripada Ulu Baram. Kalau tidak ada, saya cadangkanlah supaya mereka ini diperkenalkan apakah ertinya kemerdekaan dan apakah ertinya pembangunan yang kita ingin bawakan kepada mereka supaya mereka membuat suatu perbandingan apakah cara hidup tradisi mereka dengan apa yang kita cadangkan kepada mereka.

Kita di dalam Kementerian ini memang susah hendak mengatasi masalah, tetapi alhamdulillah, kita telah berjaya selama ini, lebih berjaya daripada Amerika, lebih berjaya daripada British, lebih berjaya daripada mana-mana pihak di dunia ini. Kita memang berjaya, tetapi kejayaan kita janganlah dialpakan, kejayaan ini mestilah ditegapkan lagi, dikuatkan lagi, diperkukuhkan lagi. Jadi dengan itu, saya menyokong Perbelanjaan ini. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Santubong. Selepas Yang Berhormat berucap, Yang Berhormat Setiausaha Parlimen diminta menjawab.

7.38 mlm.

Puan Rohani binti Abdul Karim (Santubong): Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya ingin menyentuh Maksud Bekalan B.56 Kementerian Perpaduan Negeran dan Pembangunan Masyarakat, Butiran 00700 iaitu Program Wanita berjumlah \$800,000.

Tuan Pengerusi, baru-baru ini kita telah terbaca bahawa Yang Berhormat Menteri telah mengumumkan mengenai latihan bagi wanita dengan peruntukan berjumlah \$800,000. Saya ingin mendapat penjelasan di sini, apakah program-program atau kursus-kursus atau latihan-latihan yang dirangkakan dan institusi latihan manakah yang mengendalikan beberapa program yang disebutkan dan juga saya ingin mengetahui bagaimanakah cara merangka program-program latihan yang telah dirancang itu. Adakah melalui maklum balas-maklum balas daripada Pertubuhan-pertubuhan Wanita ataupun adakah ini salah satu daripada rancangan daripada Kementerian sendiri yang menentukan jenis latihan demi mempertingkatkan status wanita menjelang tahun 2020. Saya juga ingin mengetahui syarat-syarat atau kriteria-kriteria si pemohon untuk mendapatkan latihan-latihan yang telah disarankan dan di dalam hal yang sama saya ingin juga mengetahui penglibatan NGOs atau badan-badan Kerajaan atau swasta dalam rancangan-rancangan dan program-program bagi wanita.

Tuan Pengerusi, saya ingin juga mengetahui rancangan atau program dari segi untuk mempertingkatkan pengetahuan rakyat keseluruhannya mengenai Dasar Wanita Negara, dari segi mendapat maklum balas atau dari segi mengimplimentasikan dasar.

Saya juga ingin mengetahui dari segi tahap penglibatan pertubuhan-pertubuhan wanita atau masyarakat amnya dan badan-badan Kerajaan dan bukan Kerajaan dalam menghayati dan memahami dasar. Saya tidak ingin hendak mengetahui bahawa dasar ini

tinggal dasar begitu sahaja sebab selepas dasar itu diumumkan nampaknya senyap sahaja. Adakah ini sebab banyak dipertikaikan mengenai gender dan sebagainya? Saya juga ingin mengetahui dari segi mempertingkatkan aktiviti gender sensitizing, sebab saya rasa aktiviti harus dipertingkatkan supaya dasar wanita mudah lagi difahami, dihayati dan juga diimplementasikan. Saya juga ingin mengetahui apakah langkah yang telah diambil untuk menaikgredkan Pusat Maklumat Wanita. Di sini saya ingin mengetahui tentang perancangan yang telah diumumkan atau saya terbaca baru-baru ini mengenai objektif Kementerian untuk menggunakan sistem komputer bagi tujuan ini. Adakah sistem ini akan di'online'kan dengan pegawai-pegawai penyelarasan di kesemua negeri?

Tuan Pengerusi, mengenai Maksud Bekalan B.56 pula, iaitu di bawah Butiran 040000 - Hal Ehwal Wanita yang diperuntukkan sebanyak \$970,900.

Saya ingin mengetahui akan peranan HAWA di dalam menyelaraskan pertumbuhan pertubuhan-pertubuhan wanita di negara ini iaitu dari segi pengawalan dan juga dari segi pertindihan fungsi, peranan dan aktiviti. HAWA sepatutnya memainkan peranan yang lebih offensive - saya menggunakan perkataan "offensive" - iaitu lebih positif dari segi pengawalan atau penyelarasan kesemua Persatuan Wanita yang tumbuh bak cendawan sekarang ini. Tiap-tiap hari kalau kita baca dalam akhbar-akhbar tempatan, kita pasti mendapat tahu bahawa ada satu atau dua pertubuhan wanita baru yang ditubuhkan, Jadi, saya ingin hendak mengetahui akan kekesanan persatuan-persatuan ini dan saya takut pula kekesanan persatuan-persatuan ini akan berkurangan jika terdapat terlalu banyak pertubuhan-pertubuhan yang mempunyai peranan yang sama. Jadi, statusnya pada masa ini, saya tidak tahu, mungkin telah berubah, tetapi apa yang saya ketahui iaitu pertubuhan-

pertubuhan wanita hanya berurusan sahaja dengan HAWA dan HAWA tidak ada kuasa untuk mengawas atau menyelaraskan dari segi kebaikan, dari segi menasihatkan pertubuhan-pertubuhan ini, dari segi fungsinya, dari segi peranannya dan juga dari segi perancangannya bagi masa depan.

Tuan Pengerusi, saya ingin mengetahui mengenai beberapa penyelidikan dalam isu semasa yang berkaitan dengan wanita yang sedang dan akan diawasi oleh HAWA dan bagaimanakah luasnya penyiaran hasil penyelidikan yang telah dijalankan. Saya tidak mahu pula mendengar bahawa penyelidikan ini hanya, dengan izin, for the sake of research, tetapi saya ingin hendak mengetahui apakah tindakan susulan yang diambil atas perakuan-perakuan kajian yang telah dijalankan.

Saya juga ingin mengetahui apakah bantuan-bantuan yang harus disebarkan terutama sekali mengenai bantuan-bantuan daripada agensi-agensi antarabangsa yang dapat membantu pertubuhan-pertubuhan wanita dan juga cara pengagihan bantuan-bantuan tersebut dan kalau dapat selepas ini, di dalam jawapan nanti, saya ingin hendak mengetahui pecahan bantuan-bantuan yang telah diagihkan mengikut negeri-negeri. Saya ingin mendapat makluman ini sebab adalah amat penting bagi kita mengetahui sama ada bantuan-bantuan ini telah digunakan dengan sebaiknya dan sama ada bantuan-bantuan ini sampai kepada target group atau kumpulan-kumpulan sasaran yang ditujukan.

Jadi, sekian sahaja, saya mohon menyokong. Terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Kiat): Yang Berhormat Setiausaha Parlimen diminta menjawab.

7.45 ptg.

Timbalan Setiausaha Parlimen Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat (Tuan Yong Khoo Seng): Tuan Pengerusi,

bagi pihak Yang Berhormat Menteri, terlebih dahulu saya ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh tentang perkara-perkara di bawah Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat. Segala pandangan dan cadangan yang telah dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat adalah sangat dihargai dan akan diberi perhatian serta diambil kira oleh Kementerian ini dalam menjalankan tugas dan tanggungjawab yang telah diamanahkan kepadanya.

Tuan Pengerusi, oleh kerana ramai Ahli-ahli Yang Berhormat mahu maklumat-maklumat yang banyak sekali dan di sini saya bukan komputer, maka saya akan memberi penjelasan ke atas satu, dua perkara sahaja dan yang mana saya tidak dapat jawab, kita akan ambil perhatian dan ambil tindakan yang sewajarnya.

Kepada Ahli Yang Berhormat dari Pasir Mas yang menyebut tentang isu Perpaduan Negara di mana beliau menyentuh mengenai satu cadangan untuk mengadakan Petaling Street Carnival, suka saya hendak maklumkan di sini bahawa acara ini tidak ada kena-mengena dengan program Kementerian. Ini cuma satu idea dari orang awam ataupun idea dari satu persatuan yang tertentu. Ini bukan di dalam program Kementerian Perpaduan Negara. Kementerian Perpaduan Negara memerlukan kerjasama dan penglibatan semua pihak supaya kita dapat mewujudkan suasana yang aman dan damai di mana rakyat saling hormat-menghormati antara satu sama lain.

Yang Berhormat dari Kepong telah menimbulkan banyak...

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: (Bangun)

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Yang Berhormat, nanti sekejap, Tasek Chenderoh bangun.

Tuan Haji Hamzah bin Haji Mohamed Zain: Minta penjelasan sedikit, Tuan Pengerusi. Yang Berhormat Setiausaha Parlimen telah menyebutkan tadi bahawa sambutan Petaling Street Carnival itu adalah dianjurkan di luar Kerajaan oleh pihak swasta ataupun orang awam. Tidakkah Yang Berhormat Setiausaha Parlimen berpandangan bahawa tugas dan tanggungjawab Kementerian adalah untuk membimbing, menasihati, memberi pandangan dan seboleh-bolehnya mempengaruhi apa sahaja kegiatan dalam masyarakat supaya ianya dapat berjalan selaras dengan dasar Kerajaan ke arah membentuk perpaduan dalam masyarakat kita. Jadi, pada pandangan saya, adakah pihak Setiausaha Parlimen bersetuju bahawa pihak Kerajaan tidak boleh berlepas tangan begitu sahaja dan membiarkan *laissez faire* berlaku di dalam perkembangan kebudayaan kita dan yang menyentuh masalah-masalah yang berkaitan dengan perpaduan. Terima kasih.

Tuan Yong Khoo Seng: Tuan Pengerusi, oleh kerana saya juga tidak tahu dengan teliti apa yang akan terjadi kepada Carnival ini, tetapi saya bersetuju dengan Yang Berhormat tadi bahawasanya kalau ini menjadi isu perkauman, maka pihak Kerajaan akan mengambil perhatian.

Yang Berhormat dari Kepong tadi menimbulkan banyak perkara yang memerlukan angka-angka. Di sini saya akan mengarahkan pegawai-pegawai Kerajaan yang berkenaan supaya mengambil perhatian dan tindakan yang sewajarnya.

Menjawab teguran oleh Yang Berhormat dari Telok Kemang, saya bersetuju dengan keadaan keluarga sekarang. Di zaman moden ini banyak keluarga sekarang adalah keluarga yang kecil, nuclear family, dengan izin, yang menggantikan keluarga yang lama, extended family, di mana orang tua dan orang muda semua berada di dalam satu

keluarga yang besar. Ini adalah baik kerana bagi saya ini adalah satu keluarga yang bahagia. Dengan perubahan zaman, kita akan cuba mendidik orang awam agar memahami bahawa extended family ini adalah lebih baik daripada nuclear family. Mengenai dengan perpaduan negara dan interaksi sosial di estet-estet ini, kita sentiasa mewujudkan skim Rukun Tetangga supaya penduduk-penduduk di satu-satu tempat dapat mengadakan aktiviti-aktiviti sosial di mana perpaduan rakyat dapat dipupukkan.

Yang Berhormat dari Hulu Selangor menyentuh berkenaan dengan komunikasi di antara kaum dan pandangan Yang Berhormat dari Hulu Selangor itu adalah baik dan kita akan mengambil perhatian.

Yang Berhormat dari Batang Lupa mengesyorkan perpaduan negara di antara kawasan. Sebagaimana kita sedia maklum bahawa kita ada banyak aktiviti yang dianjurkan di antara kawasan (region) seperti di Semenanjung dengan Sarawak atau Sabah, kita sentiasa ada program lawatan ketua masyarakat dan juga program Titian Emas di mana murid-murid dari sekolah-sekolah di sesuatu tempat melawat ke Sabah atau Sarawak atau sebaliknya, mereka belajar akan kebudayaan dan cara kehidupan rakyat di sesuatu tempat.

Akhirnya, Yang Berhormat dari Santubong banyak sekali memohon maklumat yang mana saya tidak jawab di sini dan saya akan mengarahkan pegawai dari HAWA memberikan semua maklumat yang diperlukan. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah \$119,966,800 untuk Maksud B.56 di bawah Kementerian Perpaduan Negara dan Pembangunan Masyarakat jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak \$119,966,800 untuk Maksud B.56 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi (Tuan Ong Tee Keat): Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak \$29,102,100 yang disebutkan untuk Maksud P.56 dalam Anggaran Pembangunan bagi tahun 1992 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan dan disetujukan.

Wang sebanyak \$29,102,100 untuk Maksud P.56 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan, 1992.

Fasal 1 dan 2 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Diputuskan,

Bahawa Dewan ini, mengikut Seksyen 4(3) Akta Kumpulan wang Pembangunan 1966, membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih daripada \$11,522,236,210 dibelanjakan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun 1992, dan bagi tujuan-tujuan dan butiran-butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan ("P") dalam senarai Belanjawan Persekutuan, 1992 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 18 tahun 1991, adalah diuntukkan di bawah maksud-maksud yang sedemikian jumlah-jumlah yang bersesuaian dengan butiran-butiran itu di ruangan tujuh dan lapan senarai itu.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

(Timbalan Yang di-Pertua
mempengerusikan Mesyuarat)

Bacaan Kali Yang Ketiga

Timbalan Menteri Kewangan (Dato' Loke Yuen Yow): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan bahawa Rang Undang-undang Perbekalan, 1992 telah ditimbang dalam Jawatankuasa dan telah disetujukan tanpa pindaan. Saya mohon mencadangkan bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Timbalan Menteri Pertahanan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamed): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang Perbekalan, 1992 dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

USUL

Dato' Loke Yuen Yow: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan iaitu Jawatankuasa telah menimbang Usul yang diedarkan kepadanya dan bersetuju dengan Usul itu. Seterusnya saya mencadangkan supaya Usul yang berbunyi:

Bahawa Dewan ini, mengikut Seksyen 4(3) Akta Kumpulan wang Pembangunan 1966, membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih daripada \$11,522,236,210 dibelanjakan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun 1992, dan bagi tujuan-tujuan dan butiran-butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan ("P") dalam senarai

Belanjawan Persekutuan, 1992 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 18 tahun 1991, adalah diuntukkan di bawah maksud-maksud yang sedemikian jumlah-jumlah yang bersepetentangan dengan butiran-butiran itu di ruangan tujuh dan lapan senarai itu.

hendaklah disetujukan.

Timbalan Menteri Pertahanan (Dato' Wan Abu Bakar bin Wan Mohamad): Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Tuan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Masalahnya ialah bahawa Usul sepertimana yang dibacakan tadi oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri Kewangan, disetujukan.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Diputuskan,

Bahawa Dewan ini, mengikut Seksyen 4(3) Akta Kumpulan wang

Pembangunan 1966, membuat ketetapan iaitu satu jumlah wang sebanyak tidak lebih daripada \$11,522,236,210 dibelanjakan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun 1992, dan bagi tujuan-tujuan dan butiran-butiran perbelanjaan pembangunan yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan ("P") dalam senarai Belanjawan Persekutuan, 1992 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 18 tahun 1991, adalah diuntukkan di bawah maksud-maksud yang sedemikian jumlah-jumlah yang bersepetentangan dengan butiran-butiran itu di ruangan tujuh dan lapan senarai itu.

Timbalan Yang di-Pertua (Tuan Ong Tee Keat): Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, Majlis Mesyuarat ditangguhkan sehingga pukul 2.30 petang esok.

Dewan ditangguhkan pada pukul 8.00 malam.